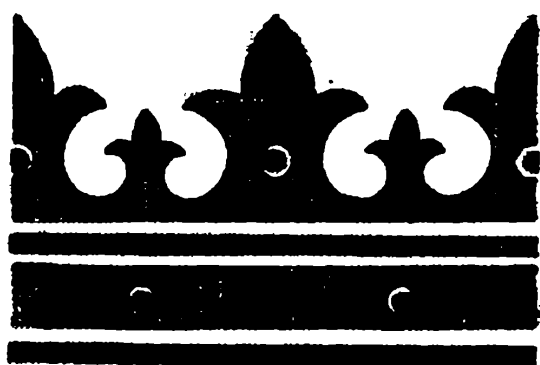
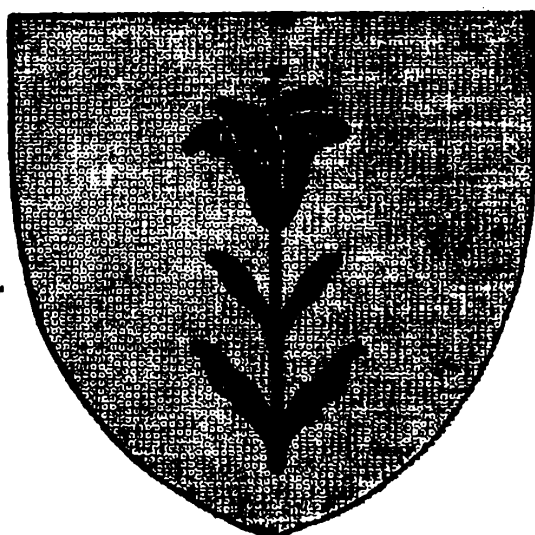

AVE, MARIS STELLA

AVE, MARIS STELLA

C Y K L U S P R O M L U V

M A R I Á N S K Ý C H

UPRAVIL ARNOŠT OLIVA

PRAHA 1937

NAKLADATELSTVÍ KROPÁČ & KUCHARSKÝ

Nihil obstat.

Mons. Dr. CAROLUS VRÁTNÝ,
censor.

Imprimatur.

Prael. Dr. THEOPHILUS OPATRNÝ,
Vicarius generalis.

Pragae, die 8. Maii 1934.

N.: 3699.

HYMNUS: AVE, MARIS STELLA,

V předvečer májové pobožnosti.		5
1. května. Ave, maris stella	Zdrávas, moře hvězdo,	9
2. května. Dei mater alma . .	Boží Matko slavná,	13
3. května. Atque semper Virgo	Panno ustavičná,	18
4. května. Felix coeli porta .	Šťastná nebes bráno!	23
5. května. Sumens illud Ave I	Přijímajíc „Ave“	28
6. května. Sumens illud Ave II	Přijímajíc „Ave“	33
7. května. Gabrielis ore . .	Se rtů Gabriele,	37
8. května. Funda nos in pace	Upevni nás v míru,	42
9. května. Mutans Hevae nomen .	Obrať jméno „Eva“!	47
10. května. Solve vincla reis .	Rozvaž pouta vězňů,	51
11. května. Profer lumen caecis	Slepým světlo přines,	55
12. května. Mala nostra pelle I.	Bědy naše zažeh,	59
13. května. Mala nostra pelle II	Bědy naše zažeh,	64
14. května. Bona cuncta posce . .	Vypros všecko dobré.	69
15. května. Monstra Te esse Matrem .	Ukaž, že jsi Matka:	73
16. května. Sumat per te preces	Přijmi sebou prosby	78
17. května. Qui pro nobis natus	Ten, jenž pro nás zrozen,	82
18. května. Tulit esse tuus	Tvým chtěl být Synem.	87
19. května. Virgo singularis .	Panno jedinečná,	92
20. května. Inter omnes mitis	Nade všechny mírná,	97
21. května. Nos culpis solutos .	Svobodné nás od vin,	102
22. května. Mites fac et castos .	Mírné, čisté učiň.	107
23. května. Vitam praesta puram	Dej nám život čistý,	111
24. května. Iter para tutum .	Bezpečnou dej cestu,	115
25. května. Ut videntes Jesum .	Ježíše ať zříme,	120
26. května. Semper collaetemur .	Těšíme se věčně.	125
27. května. Sit laus Deo Patri .	Sláva Bohu Otci,	130
28. května. Summo Christo decus .	Nejvyššímu Kristu,	134
29. května. Spiritui Sancto .	Svatému též Duchu,	139
30. května. Tribus honor unus .	Třem buď pocta jedna.	143
31. května. Amen	Amen.	147

AVE, MARIS STELLA

Ave, maris stella,
Dei mater alma,
atque semper Virgo,
felix coeli porta.

Sumens illud Ave
Gabrielis ore,
funda nos in pace,
mutans Hevae nomen.

Solve vincla reis,
profer lumen caecis,
mala nostra pelle,
bona cuncta posce.

Monstra Te esse Matrem,
sumat per Te preces,
qui pro nobis natus
tulit esse Tuus.

Virgo singularis,
inter omnes mitis,
nos, culpis solutos
mites fac et castos.

Vitam praesta puram,
iter para tutum,
ut videntes Jesum,
semper collaetemur.

Sit laus Deo Patri,
summo Christo decus,
Spiritus Sancto,
tribus honor unus.

Amen.

Zdrávas, moře hvězdo,
Boží Matko slavná,
Panno ustavičná,
šťastná nebes bráno!

Přijímajíc „Ave“
se rtů Gabriele,
upevni nás v míru,
obrať jméno „Eva“!

Rozvaž pouta vězňů,
slepým světlo přines,
bědy naše zažeh,
vypros všechno dobré.

Ukaž, že jsi Matka:
Přijmi sebou prosby
ten, jenž pro nás zrozen,
tvým chtěl být Synem.

Panno jedinečná,
nade všechny mírná,
svobodné nás od vin,
mírné, čisté učiň.

Dej nám život čistý,
bezpečnou dej cestu,
Ježíše ať zříme,
těšíme se věčně.

Sláva Bohu Otci,
nejvyššímu Kristu,
svatému též Duchu,
Třem buď jedna pocta. **Amen.**

Tento hymnus modlí se kněží v Hodinkách církevních a to při nešporách mariánských svátků.

Překlad Dra Alfreda Fuchse z knihy: Mariánské hymny. Přerov 1931.

V PŘEDVEČER MÁJOVÉ POBOŽNOSTI.

Májová pobožnost jest krásnou a milou pobožností k počtě Bohorodičky. Květen bývá u nás měsícem nejkrásnějším a proto vzpomínáme i na nejkrásnější a nejlepší matku; ctíme ji zvláštní pobožností, milujeme ji a děkujeme jí za vše dobré, co pro nás vykonala a dosud koná. Tou matkou jest naše sladká Paní, Bohorodička, matka Ježíšova a matka naše.

1. Proč konáme pobožnost májovou?

Z dvojího důvodu: pro Bohorodičku a pro sebe. — Pro Bohorodičku, která plným právem zasluhuje lásky, důvěry a díků; jest matka našeho Vykupitele, jenž z lásky k nám vše obětoval, máme jí tedy děkovati; jest i matka naše a má pro nás srdce plné lásky a dobroty, máme ji tedy milovati; jest útočiště hříšníků a potěšení zarmoucených, patří jí tedy i naše důvěra. Mnozí jsme jejími dlužníky, zapomněli jsme jí poděkovati za mnohou milost, chceme tedy ten nevděk v tomto měsíci odčiniti horlivou modlitbou a ctnostným životem, abychom byli jejími dobrými dělníky a opravdovými ctiteli. — Pro sebe. Snad v knize života máme mnohé stránky, které bychom nejraději vymazali; snad mnohá hodina života připomíná strach a hrůzu, až budeme museti vydati počet před soudcem nejvyšším spravedlivým. Ohlížejme se po pomoci včas! Obracíme se tedy z tohoto důvodu s plnou důvěrou k matce milosrdenství a prosíme ji, aby pobádala a pomáhala dáti svědomí do pořádku. Potřebujeme milosti Boží k svědomitému zachovávání přikázání Božích i církevních, k čistotě duše a její záchraně pro nebe, z tohoto důvodu obracíme se k matce božské milosti

s prosbou o přispění. I z toho důvodu konáme tuto pobožnost, že nevíme dne a hodiny, nevíme, zda to není poslední pobožnost v našem životě, soud Boží jest okamžik vážný a těžký, proto se musíme připravovati a zajistiti si nejmocnější přímluvu. Nikdy nebude duše toho želiti, že si připravovala úctou mariánskou cestičku k srdci předobré matky a vyprošovala její ochranu a pomoc v životě a hlavně v hodinku smrti.

2. Jak máme konati májovou pobožnost?

V ctnostech pokračujeme a velikých ctností dosahujeme něžnou, dětinnou a stálou pobožností k matce Boží. Naše mariánská úcta musí býti něžná a dětinná: musíme Pannu Marii uctívati čistým srdcem a míti k ní plnou důvěru a upřímně ji milovati; musíme se cítiti jejími dětmi, se vším poctivě se jí svěřovati a s důvěrou k ní se utíkat. Maria jest největší ze všech svatých, převyšuje všecky milostí a svatostí, jest matka Syna Božího, proto jest i její přímluva u Boha nejmocnější. Církev předchází nás v důvěře k Panně Marii a k důvěře této pobádá a odvahy dodává, udělujíc Panně Marii sladký titul „matka“; světci ukazují svým příkladem, že se máme k ní utíkat s dětinnou myslí bez bázně a ostychu. K opravdové úctě mariánské nestačí jen dětinné srdce, pravost citů musí býti vyzkoušená obětmi, prací a utrpením; musíme tedy s májovou pobožností spojovati i oběti. Jsou-li práce našeho povolání těžké a tvrdé, musíme zůstat trpěliví z lásky a úcty k Panně Marii; musíme-li přemáhati pokušení, dostaví-li se nemoc, nesmíme ztráceti odvahy, musíme trpěti a bojovati s tichou odevzdaností z lásky a úcty k Panně Marii. Bez obětí jest mariánská úcta neúplná a neupřímná. Modlíme se, zpívá-

me mariánské písně, posloucháme mariánská kázání, to vše jest hezké, ale hlavní jest a zůstane oběť, sebezápor, sebeovládání. Chceš znáti ještě některé oběti? Odpust nepříteli, plň své povinnosti lépe a svědomitěji právě tehdy, když ti to přichází nejobtížnějším, potírej vytrvale a důsledně svou hlavní vášeň.

Má-li mariánská pobožnost býti dokonalá, musí k o b ě t e m ještě přistoupi ti v y t r v a l o s t. Vytrvalost jest koruna dobrého skutku. Není vytrvalostí, přijdeš-li na první nebo poslední májovou, nebo přijdeš-li snad proto, že právě nemáš kam jíti. Býti vytrvalým v mariánské úctě a pobožnosti májové znamená sloužiti Panně Marii denně, denně se k ní modliti, denně na pobožnost choditi. Vytrvalým býti znamená ctíti P. Marii i tehdy, když nás potká neštěstí, zármutek a bolest srdce svírají, modlitba stává se obtížnou a práce břemenem nesnesitelným. Taková vytrvalost vyžaduje námahy, k níž povzbuzují slova Spasitelova: „Království nebeské násilí trpí, a ti, kteří násilí činí, uchvacují je“ (Mt. 11, 12).

3. Jaký užitek přináší májová pobožnost?

O b r a c í n a š e m y š l e n k y k v ě č n o s t i. Denní život poutá člověka k věcem pozemským, k prachu pozemskému, a tak se snadno zapomíná na to nejdůležitější. „Jednoho jest potřebí“ (Lk. 10, 42), a právě na to jedno nejspíše a nejvíce se zapomíná, mnozí vůbec o věčnosti ani slyšeti nechtějí. Modlitba, rozjímání, nábožné písně naše myšlenky soustřeďují, od prachu pozemského odtrhují, k nebesům pozdvihují, připomínajíce, že jest ještě jiný svět a jiný život, jehož dosažení jest podmíněno svědomitě dobrým životem pozemským.

P o k r a č u j e m e v e c t n o s t e c h. Velikými ctnostmi vyznamenávali se věrní a svědomití ctitelé mariánští. Jak vroucně milovali P. Marii, rádi a zbožně se k ní modlili, čistě žili a vzorně umírali! Pozorujme život opravdových mariánských sodálů, život poctivých členů mariánských spolků a sdružení! Všichni vynikají ctnostným životem, horlivostí ve skutcích lásky bliženské, vpravdě apoštolským duchem. Sami jsme se snad o tom přesvědčili nebo přesvědčíme, že tou měrou přibývá ctnosti a zbožnosti, jakou přibývá úcta P. Marie.

Z a c h r a ň u j e d u š e. Církevní učitelé a světci prohlašují, že nezahyne ta duše, která ctíla P. Marii. Bohorodička nezklame důvěry lidí, nepřijímá totiž těch modliteb, kterých nechce vyslyšeti. Syn Boží učinil ji matkou milosrdenství. Tento těžký úkol splňuje Bohorodička hlavně v hodinu smrti. Mladá žena ležela na smrtelné posteli. S důvěrou a plnou odevzdaností hleděla vsříc smrti. Otázku biskupa ji zaopatřujícího, proč tak klidně a radostně smrt očekává, zodpověděla: „Při přípravě na první svaté přijímání nám radili prositi od toho dne P. Marii za šťastnou hodinku smrti, hlavně zbožnou modlitbou posledních slov Andělského pozdravení. Tak jsem činila, jsem tedy zcela klidná a pevně důvěřuji, že nejblahoslavenější Panna, když jsem ji tak často o dobrou smrt prosila, nyní mi pomůže.“ Maria již mnohé hříšné duši pomohla, když aspoň někdy modlitbou a pobožností ji uctívala, jistě tedy pomůže těm duším, které ji denně uctívají modlitbou a ctnostným životem.

Veliké užitky májové pobožnosti vyžadují i veliké horlivosti. Umiňme si, že budeme P. Marii uctívat opravdově a dokonale, t. j. vedle modlitby a písní i oběti přináseti z lásky k matce Boží; umiňme si, že jí budeme přináseti srdce plné důvěry, lásky a vděč-

nosti, že budeme vytrvale a důsledně bojovat proti hříchům a svědomitě se cvičiti v křesťanských ctnostech. (Hlavní pramen: Ave, maris stella od Dra Ant. Polze).

1. května.

AVE, MARIS STELLA – ZDRÁVAS, MOŘE HVĚZDO.

Život lidský ve mnohém podobá se plavbě na moři. Kapitán řídí loď k cíli na druhém břehu a vydává se velikému nebezpečí, člověk, vysazen mnohému nebezpečí, směřuje k cíli, jehož dosahuje teprve po smrti; každá loď nedosáhne cíle, bouře ji zažene jinam, i člověk často odchýlí se od cíle a dochází tam, kam nechtěl; některá loď ztroskotá, i mnohý člověk ztroskotá pro čas i věčnost.

1. Co jest cíl lidského života?

Bohatý cestovatel přišel k jistému poustevníkovi a krásnými barvami líčil své dojmy z cest. Když skončil, usmál se stařec a otázal se: „Kam teď půjdeš?“ Chci ještě do Říma!“ „A kam potom?“ „Potom půjdu do Španěl!“ „A potom?“ „Potom se vrátím do vlasti!“ „A potom?“ „O tom jsem dosud neuvažoval!“ „Potom, dí stařec vážně, nastane ti cesta daleká, půjdeš do krajů, kde není počátku ani konce.“

Tak to už bývá, že my, poutníci na této zemi, staráme se o vše možné, mnohdy i o věci zcela zbytečné, a zapomínáme na to nejdůležitější. A co jest nejdůležitější? „Uloženo jest lidem jednou umřítí, a potom soud“ (Žid. 9, 27). Na soudu dostane duše, čeho zasluhuje, buď věčnou odplatu v nebi nebo věčný trest v pekle. Jsme tedy stvořeni pro věčnost, cíl náš jest Bůh! Spása duše jest naší povinností! Jest to úkol

nejprvnější, nejdůležitější a největší! A vyměřený čas jest krátký, od kolébky do hrobu jen malý krok. Ať jsi mladý nebo starý, bohatý nebo chudý, ať zdravý nebo nemocný, umřeš a půjdeš před Boží soud. To jest zákon stejně platný pro všechny. Jdeme vstříc věčnosti a soudu!

*

2. Cesta k cíli.

Cesta do věčnosti jest náš život. Kroky na této cestě jsou všechny práce a snahy, i nejskrytější myšlenky a tužby. Věčnost závisí na životě. Jaký život, taková smrt, a jaká smrt, taková i věčnost: za dobrý život odměna v nebi, za špatný život trest v pekle. Bůh „odplatí každému podle skutků jeho“ (Řím. 2, 6); naše „skutky jdou s námi“ (Apok. 14, 13); „co bude člověk sít, bude i žít“ (Gal. 6, 8). Všimněme si blíže své životní cesty. Bylo dítě nevinné a zbožné, radost rodičů a učitelů, opravňovalo k nejlepším nadějím, předpovídali mu skvělou budoucnost. A najednou mráz spálil něžný květ a zničil nadpřirozenou sílu života, dítě se změnilo, zmizelo kouzlo nevinnosti, ta tam byla ctnost. Zpustošená byla zahrádka rodiči něžně pěstěná a svědomitě ošetřovaná. Nepodobala a nepodobá se naše životní cesta cestě toho dítěte? Podobá-li se, musíme zavčas tu cestu opustiti a nastoupiti cestu k věčné blaženosti.

Jdeme-li cestou ctnosti, uvědomili jsme si někdy skutečný význam a velikou cenu života? Mnozí pokládají život za procházku nebo výlet, za kratochvíli a zábavu a hru, za projíždku na lodičce za krásného večera. To není správné pojetí lidského života. Život má velikou cenu, nesmíme ho tedy promarniti a ubíjeti jen zábavou, hrou, tancem, sportem. Snadno by se mohlo

státí, že by se loďka života převrhla a stala se hříčkou dravých vln. Dejme dobrý pozor, aby duše nezahubily: lehkomyšlné pojetí života, hra s nebezpečím a pokušením, nedbání a přehlížení životní cesty a životního cíle.

Béřeme-li život vážně, tím není řečeno a míněno, že máme žít poustevnický a vzdalovati se každé radosti, zábavy a zotavení: bavit se smíme, sport prováděti smíme, zotaviti se smíme, ale při tom nesmíme nikdy zapomínati, že naše hry a zábavy nikdy nesmí škoditi duši. Musíme také s tím počítati, že životní cesta není posypána jen růžemi, že naopak bývá přechasto trnitá a velmi obtížná. Život není bez bolesti a bez kříže není blaženosti. V kříži jest spása! Bolesti, zármutku, bídy, neštěstí musíme používat jako žebříčku k nebi. Celý život jest cesta do věčnosti, tedy život se vším, co Bůh sesílá, se vším, co myslíme, mluvíme, žádáme, trpíme a konáme.

3. Vůdčí hvězda na životní cestě.

Ve starých dobách vůdcem lodníků byla hvězda severka či polárka. Poněvadž svého místa na obloze nikdy nemění, byla spolehlivou ukazovatelkou správného směru jízdy. Která hvězda nám ukazuje správný směr k věčnému cíli? Hvězda mořská, máti Páně božská.

Panna Maria ukazuje správnou cestu do věčnosti. Celý život její, t. j. to, co od Boha dostala, i to, co sama konala, ukazuje na nebe. Na obloze života stojí Maria jako jasně zářící hvězda a vysílá své paprsky do lidských srdcí a povzbuzuje k cestě na nivy věčné blaženosti. „Nebesa vypravují slávu Boží, a díla rukou jeho hlásá obloha“ (Ž. 18, 2). Totéž možno říci i o Bohorodičce: život její na tomto světě nejkrásněji hlásá moc a dobrotu

a moudrost Boží. Oslavovala Boha ctnostmi i nejčistším úmyslem, jenž řídil její slova i skutky. Nehledala sebe a své slávy, vždy a všude a při všem měla na mysli jen a jen čest a slávu Boží; vůli svou vždycky podrobovala vůli Boží, neznala svévole; duše její neznala lásky a sklonu k věcem pozemským, znala jen lásku k Bohu a toužila po nebi. Celé chování přesvaté Panny a celý její zjev jest něco nadpřirozeného, hlasitá výzva jíti tou cestou, kterou ona šla.

M a r i a j e s t h v ě z d a m o ř s k á s v ý m i c t n o s t m i. Ctnostně jednala po celý život v různých poměrech, proto jest nejkrásnější vzor napodobení pro lidi všech stavů v nejrůznějších poměrech, záležitostech a úkonech. V domácnosti i v synagoze, při modlitbě i práci, doma i v cizině, v radosti i bolesti, v každé době životní a v každé okolnosti ukazuje, jak jíti cestami Božími, chrániti duši a zasloužiti si nebe. Maria všecky učí, jak děkovati v hodinách radosti a vytrvati a trpěti v hodinách zármutku a bolesti. Od ní se učí dítě i stařec, Bohu zasvěcená duše v tichu klášterním i veřejně činný muž v hluku a shonu života.

M a r i a j e s t h v ě z d a m o ř s k á m o c n o u p o m o c í. Strachujeme-li se o věčnou spásu a obrátíme-li se k ní, potěší nás jako potěšila sv. Teresii a dodala jí odvahy; zápasíme-li s prudkými pokušeními a voláme k ní, vyprosí pomoc a sílu jako vyprosila sv. Tomáši Akvinskému; zmocňuje-li se nás lhostejnost a lenost v dobrém a prosíme Bohorodičku, vyprosí nám dřívější horlivost jako ctihodnému Tomáši Kempenskému; jsme-li hříšníci a z celé duše prosíme matku milosrdenství, vyprosí nám milost obrácení jako vyprosila kající Marii Egyptské. Přemocná jest pomoc P. Marie, uchopme se tedy její ruky po-

mocné, přitulme se k ní tím blíže a vroucněji, čím prudčeji vlny hříchů dorážejí a nebezpečně ohrožují duši. Budme věrnými dětmi mariánskými a nedejme se nikým odvrátiti od úcty a lásky k hvězdě mořské!

Mladý námořník před první delší cestou loučil se s matkou. Matka dala mu kytici, posvěcenou na mariánském oltáři, se slovy: „Tato kytice má ti denně připomínati modlitbu k P. Marii. Modlitba bude ti zárukou její ochrany.“ Syn pečlivě kytici ošetřoval a denně se modlil k Bohorodičce. Uplynul rok. A zase se matka modlila u mariánského oltáře a zase kladla kytici na oltář. Vedle matky klečel syn námořník s uschlou kyticí v ruce a vedle něho dvanáct námořníků, kteří děkovali P. Marii za záchranu, když už se domnívali býti ztraceni.

Když vše marným se zdálo, když hrozilo veliké nebezpečí pokušení, pádu, malomyslnosti a zoufalství, zachránila P. Maria již mnohé, zachrání i nás, kdykoli s důvěrou a láskou a čistým srdcem se k ní obrátíme. Uvijme jí krásný věnec z křesťanských ctností, jenž nám bude zárukou, že Maria nás povede a bude chrániti v životě i smrti.

2. května.

DEI MATER ALMA – BOŽÍ MATKO SLAVNÁ.

Maria svou mocnou přímluvou a svými velikými ctnostmi jest věrná a zkušená vůdkyně do věčnosti tímto životem. Její prosby neměly by takové moci, její příklad nebyl by tak účinný bez její vysoké důstojnosti a veliké svatosti. Pro vysokou důstojnost stává se její modlitba všemocnou a její příklad strhujícím. Důstojnost blahoslavené Panny a její postavení mezi tvory jest nejvyšší; vyšší důstojnost a postavení tvora býti nemůže. Maria

jest matka Boží, matka druhé božské osoby, která se stala člověkem z lásky k nám a pro nás. Vysoké postavení Bohorodičky nejlépe poznáme a důstojně ji budeme uctívat, pochopíme-li náležitě, kdo jest Ježíš Kristus. Uvažujme o důstojnosti Spasitele – důstojnosti jeho matky – úctě, která jí jako matce Boží náleží.

*

1. Důstojnost Spasitele.

Archanděl Gabriel, zvěstující narození Páně, praví: „To s v a t é, c o s e z t e b e n a r o d í, s l o u t i b u d e S y n B o ž í“ (Lk. 1, 35). Již v Starém zákoně předpověděl Isajáš: „B ů h s á m p ř i j d e a s p a s í n á s“ (35, 4). Bylo předem zvěstováno i jméno dítěte: „Z v á n b u d e j m é n e m E m m a n u e l“ (Is. 7, 14), t. j. s námi Bůh. „ A n a z ý v á n b u d e: B ů h s i l n ý“ (Is. 9, 6.) – Sám Bůh stal se naším Vykupitelem, když druhá božská osoba stala se člověkem. Věčný Syn věčného Otce, ježž Písmo svaté nazývá Slovo, přijal lidskou přirozenost, t. j. spojil skutečné tělo lidské a skutečnou duši lidskou se svou božskou podstatou, zůstal tedy náš Spasitel Bohem a stal se člověkem. Nezměnitelná božská osoba zůstala tím, čím byla od věčnosti, skutečným Bohem, a přijetím lidské přirozenosti stala se skutečným člověkem; jest tedy Ježíš Kristus Bůh a člověk v j e d n é o s o b ě, t. j. jen jedinou bytostí, jen jediným Kristem, jen jediným Spasitelem, ale tento jedinec jest od věčnosti Bohem a v čase se stal člověkem.

S v é b o ž s t v í S p a s i t e l d o k á z a l n e z v r a t n ý m i d ů k a z y a d o k l a d y. Konal skutky, jakých člověk svou vlastní mocí nikdy konati nemůže: utišil bouři na moři, uzdravoval pouhým slovem nemocné, křísil mrtvé,

sám vstal z mrtvých a vstoupil na nebesa. Předpovídal události, které nemůže lidský duch předvídati a člověk znáti bez Božího zjevení. Důkazem jeho vševědoucnosti je zkáza Jerusalema. – Spasitel měl lidskou přirozenost, což dokazuje jeho utrpení a smrt. Duše jeho mohla býti smutná a úzkostí naplněná jako duše naše. Sám to potvrzuje: „Smutná jest duše má až k smrti“ (Mt. 26, 38). Jeho krev hojně tekla při bičování, trním korunování a ukřižování; pocífoval žízeň a opuštěnost nebeským Otcem; naklonil hlavu a vypustil duši.

Náš Spasitel, dítě blahoslavené Panny, jest tedy Bůh a zároveň člověk. Svatý Jan to krátce vyjadřuje: „Na počátku bylo Slovo, a Slovo bylo u Boha, a Bůh bylo Slovo. Všecky věci povstaly skrze ně, a bez něho nepovstalo nic z toho, co povstalo“ (1, 1–3). Ta slova ukazují na božství Kristovo. „A Slovo tělem učiněno jest, a přebývalo mezi námi, a viděli jsme slávu jeho, slávu jako jednorozeného od Otce, plného milosti a pravdy“ (1, 14). Tato slova ukazují na člověčenství Kristovo, jeho vtělení a lidskou přirozenost.

2. Důstojnost Panny Marie.

Vyjádřena jest slovy: Maria jest matka Boží. Toto učení Církve jest prastaré, jest dědictvím prvních křesťanských století. V roce 428 proti učení Církve, že Maria jest Bohorodička, vystoupil bludař Nestorius, jehož vystoupení způsobilo v řadách křesťanských nevoli a odpor. Obecný církevní sněm v Efesu bludné učení zavrhl a prohlásil: Maria jest skutečně matka Boží, Bohorodička. Rozhodnutí to přijal lid s velikou radostí. – Maria, matka Boží, Bohorodička, její dítě pravý Bůh a pravý člověk! Druhá božská osoba jest věčná, od věčnosti do věčnosti,

byla tedy dávno a dávno před zrozením P. Marie, a přece její dítě od prvního okamžiku života pozemského bylo Bohem a člověkem v jedné osobě. Obdiv a hrůza nás naplňují při myšlence na toto postavení P. Marie. O toto vyznamenání nedělí se se žádným tvorem, samojediná jest matka Boží. Nebojme se tedy co nejvíce ji uctívat. Všecky řeči k její cti a chvále zdaleka nedosahují toho, čím skutečně jest. Svou důstojností matky Boží převyšuje všechny tvory, převyšuje i anděly, převyšuje všechny světce, kteří budí obdiv velikými oběťmi pro věc Boží. Všichni ti, kteří všechen čas života věnovali službě Boží a všechen majetek svůj darovali na almužny chudým, všichni, kteří svou krev z lásky k Spasiteli prolili, nestojí Bohu tak blízko, jako Maria svou mateřskou důstojností, neboť z jejího přecistého těla vzal Bůh svou lidskou přirozenost. Maria jest královna všech svatých!

3. Úcta Panny Marie.

Vyšší důstojnost vyžaduje i vyšší úctu; tato úcta jest tím větší, čím vyšší důstojnost. Maria převyšuje všechny tvory, náleží jí tedy větší úcta než i tomu nejlepšímu tvorů. Nesmíme ovšem nikdy zapomínati, že Maria není bytost nejvyšší, nejvyšší bytostí jest Bůh sám, jemuž náleží klanění. Maria i při veliké důstojnosti jest a zůstává tvor Boží, proto úcta k ní nesmí se nikdy zvrhnouti v klanění, které náleží jen a jen Bohu. — Neobávejme se, že úcta mariánská vytlačuje Spasitele z našeho srdce nebo jej nějak zkracuje, naopak, čím více ctíme a chválíme Bohorodičku, tím více oslavujeme i Spasitele, neboť Marii velebíme proto, že jest matka Kristova. Všecka chvála P. Marie jest i chválou Ježíše Krista. A ještě jedna

pravda: mariánský ctitel přibližuje se Spasiteli, Maria jej k Bohu vede.

Mariánská úcta jest stejného stáří s Církví. Apoštolové uctívali Marii jako matku Spasitele ukřižovaného a vzkříšeného, rádkyni a přímlovkyni mladé Církve. I v katakombách nalézáme doklady mariánské úcty. Po krvavých pronásledováních v říši římské vychází Církev z katakomb a slaví triumfy a s ní i mariánská úcta. Umění postavilo se do služeb Neposkvrněné. Stavitelé budovali nádherné mariánské svatyně, řezbáři a malíři umělecky vyzdobovali, básníci psali úchvatné hymny a zbožné písně, zpěváci a hudebníci nadšeně ji chválili zpěvem a hudbou. — Maria více cení úctu a lásku upřímných srdcí, nehledí na dar, hledí spíše na smýšlení darcovo. Vždy ráda a ochotně přijímá, co jí dáváme z čistého úmyslu a z dětinné lásky.

Svatý Paschal Baylon, chudý pastýř, od mládí miloval a ctil P. Marii. Zbožná matka vypravovala mu o Pánu Ježíši a jeho matce a srdce jeho zcela se jim oddalo. Nejraději pásal stáda v blízkosti polní mariánské kapličky, kde se vroucně modlíval. Musel-li hnáti jinam, měl u sebe obraz Panny Marie, který si vydlabal na konci pastýřské holi. Kdykoli potom na pastvě v širém poli se modlil, zarazil tuto hůl do země a klečívál před ní. — Jistě pobožnost chlapcova nebyla nic velikého; pomodliti se v kapličce nebo v poli není nic mimořádného. A přece tato pobožnost byla matce Boží milá proto, že vycházela z duše čisté a láskou naplněné, a jistě jí byla milejší než mnohá pobožnost bez náležitého úmyslu. Jistě by bylo mnohem užitečnější při mnohých našich pobožnostech více přihlížeti k nitru a více dbáti čistého úmyslu než zevnějšího lesku. Malá oběť z lásky líbí se Panně Marii více než veliké dílo, které diktovala sebeláska a touha po lidské chvále.

– Na to vždy pamatoval sv. Paschal. Ze všech sil snažil se mít čisté srdce v přesvědčení, že i nejkrásnější ovoce na špinavém podnosu odpuzuje, že i nejlepší víno ve špinavém poháru nechutná. Varoval se i nejmenšího hříchu. S čistým srdcem spojoval i velikou důvěru, věděl, že P. Maria pomáhá svým dobrým ctitelům v každé nouzi. Přicházejme i my na májovou pobožnost i jiné pobožnosti s čistým srdcem, aby byly P. Marii i Bohu milé a nám prospěšné. – Sv. Paschal neomezoval se jen na svou úctu k matce Boží, snažil se i jiné pro ni získati, jsa pevně přesvědčen, že duše věrně uctívající a důvěrně vzývající P. Marii dostává velikých milostí. Zhotovoval i malé růžence a druhům svým rozdával. Nebyly cenné, ceny veliké jim dodávala láska je zhotovující. I my snad můžeme něco učiniti k šíření a prohloubení mariánské úcty. Nemusí to býti něco velikého, stačí malá oběť, ale s čistým srdcem a z lásky k matce Boží. Lépe něco malého, co můžeme vykonati, než veliká předsevzetí, která zůstávají jen předsevzetími. Ne slova, skutky mluví o našich úmyslech.

3. května.

ATQUE SEMPER VIRGO – PANNO USTAVIČNÁ.

Volá-li božská Prozřetelnost člověka k zvláštnímu úkolu, dává mu vše, čeho potřebuje k provedení toho úkolu podle vůle Boží. Tak výslovně učí sv. Bernardin Sien-ský. Panna Maria byla předurčena k úkolu nejvyššímu, dal jí tedy Bůh k tomu potřebné milosti a přednosti. Jedna z těchto předností jest nejdokonalejší panenství při důstojnosti mateřské. Budeme uvažovati o panenství Neposkvrněné a o příkladu, který tím lidstvu dán.

*

1. Panenství Panny Marie.

Panna Maria zvláštním přispěním Božím vždycky pannou byla a pannou zůstala. Tak učí Církev od nejstarších dob. Evangelium oznamuje: „Anděl Gabriel poslán byl od Boha do města galilejského, jemuž jméno Nazaret, k panně, zasnoubené muži, jemuž jméno bylo Josef, z domu Davidova, a jméno Panny Maria.“ Poselství znělo: „Hle, počneš v životě a porodíš syna a nazveš jméno jeho Ježíš. Ten bude veliký a Synem Nejvyššího slouiti bude.“ Maria připomíná andělu svůj slib ustavičné čistoty: „Kterak se to stane, když muže nepoznávám?“ Když ji anděl ujistil, že vtělení stane se způsobem zázračným, mocí Boží, přisvědčuje: „Aj já dívka Páně, staniž mi se podle slova tvého“ (Lk. 1, 26 a n.). Sdělení evangelistovo pokládal učitelský úřad Církve vždy za odkaz Božího zjevení. Kdykoli bludaři chtěli s hlavy Panny Marie strhnouti čestnou korunu panenství, vždycky povstali papežové, aby důrazně hájili a chránili odkaz zjevení Božího. Dokazovali, že zvěstováním vtělení Syna Božího splněno prorocství Isajášovo: „Aj, panna počne a porodí syna, zván bude jménem Emmanuel“ (7, 14). Jako učitelský úřad Církve byli i církevní učitelé přesvědčeni, že tato přednost Bohorodičce plným právem přísluší, pěli nadšené chvály a hymny ku poctě Neposkvrněné, odmítajíce s rozhořčením útoky protivníků a výrazy nejostřejšími odsuzující útoky na čest Bohorodičky.

Litanie loretánská nazývá Marii matkou nejčistší a Královnou panen. Tím vyjadřuje, že matka Boží vždy čistou zůstala na těle i na duši, jejího srdce nedosáhl ani nejmenší stín špatnosti, její duše nedotekl se dech hříchu. Byla nejčistší před zvěstováním, nejčistší zůstala po zvěstování, v této čistotě setrvala po celý život.

Byla pannou před porodem, při porodu, po porodu. Maria byla zcela čistá na duši. Projevy její vůle, myšlenky, žádosti, představy byly zcela nevinné, jako krystal čisté, vše platilo jen Bohu. Maria byla zcela čistá na těle. Od počátku do konce života zůstala čistou svatyní Nejvyššího, neposkvrněnou archou, důstojným příbytkem vtěleného Slova. O ní platí slova Velepísně: „Jak jsi krásná, přítelko má, jak jsi krásná!“ (1, 14).

Jest článkem víry, že Maria pannou byla a pannou zůstala. Prohlásí-li Církev nějakou pravdu za článek víry, prohlašuje tím, že to učení Bůh zjevil, a každý katolík, chce-li jména katolík býti hoden, jest povinen toto učení přijímati, věřiti a zachovávat. – Jak jsme se dosud chovali k rozhodnutí Církve? Patříme snad k těm, kteří předem již nedůvěřivě a nepřátelsky staví se k rozhodnutím Církve? I mezi katolíky jsou mnozí nedůvěřiví, plní různých predsudků k Církvi a jejím reprezentantům. Obávají se, že by Církev někdy mohla od nich něčeho požadovati, co by odporovalo rozumu, nebo mohla něco rozhodnouti a žádati, čeho by moderní člověk nikdy nemohl přijati. Takové obavy jsou zcela nemístné a zbytečné, když Církev katolická má od Boha příkaz svěřené zjevení Boží zachovávat neporušené, hlásati je, vykládati a hájiti. To vždycky činila a činiti bude. Nesmíme se ani dost málo obávati, poněvadž jest to naprosto vyloučeno, že by mohla Církev něco za božské zjevení prohlásiti, čeho Bůh nezjevil, když Ježíš Kristus ujistil Církev katolickou svou pomocí a přispěním Ducha Svatého, ducha pravdy, až do konce světa. Církev katolická jest pod ochranou Krále pravdy a Ducha pravdy, nemůže se tedy v učení o víře a mravech nikdy zmýliti, nemůže nás klamati. – Patříme snad k těm, kteří chtějí předem zkoumati zjevení Boha vševědoucího a rozhodnutí Církve a své Credo pro-

hlásiti teprve, když rozum souhlasí? To by bylo velmi nerozumné: jako totiž nekonečně nejdokonalejší bytost svým rozumem a jeho schopnostmi převyšuje rozum lidský a jeho schopnosti, tak i zjevení Boží nesmírně převyšuje vše, co lidský rozum může vypátrati a lidská moudrost vyzkoumati. Chtíti Bohu věřiti teprve tehdy, když můj rozum vše prozkoumá a za dobré uzná, znamená Bohu víru odpíráti a sebe Bohu na roveň stavěti. Pochopme zavčas, že takový stav duše není správný a podrobujme se pokorně rozhodnutím Církve svaté, která mluví jménem Krista, jejíž slova a rozhodnutí jsou slova a rozhodnutí Kristova, jenž výslovně prohlásil: „Nebe a země pominou, ale slova má nepomnou“ (Lk. 21, 33). Církev prohlásila: Bohorodička vždycky pannou byla a zůstala. To je svatá pravda, tomu věřím, kdyby celý svět odpůrců, kdyby i anděl s nebe jinak mluvil!

2. Příklad panenství.

P. Maria byla a zůstala panna nejčistší. Maria jest nádherný a překrásný vzor čistých duší a její příklad tak mocně a úchvatně zapůsobil na lidstvo, že nesčetní jinoši a dívky se jí zcela zasvětili, zříkajíce se z lásky k ní všech požitků pozemských a následující ji čistým životem. Když císařové římsí pronásledovali křesťany, byli již křesťané, kteří žili v rodině, ale panenství své a panictví zasvětili matce Boží a Spasiteli. Za pronásledování Deciova mnozí z nich prchli do pouště a zůstali tam i po pronásledování. Tu máme počátek života poustevnického se závazkem ustavičné čistoty. Později poustevníci vedou život společný pod jedním představeným a tak vznikají kláštery. Život řeholní vyžaduje zachovávání tří evangelických rad: chudoby, čistoty, posluš-

nosti. K zachovávaní chudoby, čistoty a poslušnosti, požaduje Církev sliby, t. j. dobrovolně pod těžkým hříchem Bohu učiněnou přípověď, nespokojuje se tedy pouhým předsevzetím.

Uvažujme příklad takové hrdinné duše, která za krvavého pronásledování šla statečně na smrt pro ctnost svaté čistoty. Byla to Anežka Římská. Dcera vynikající rodiny římské, záhy poznala křesťanství a přilnula k němu celou duší. Tak ji zaujala ctnost panenství, že odmítla všechny nabídky pozemské lásky a blahobytu. Poznali, že jest křesťankou, obžalovali a postavili před soud. Neohroženě vyznala svou víru v Krista a lásku k tomuto nebeskému Ženichovi. Marně ji přemlouvali k odpadu, marně pochlebovali, marně hrozili, radostně kráčela panenská mučednice na popraviště, jakoby šla na svatbu a ne na smrt. Popravčí jistě se zachvěl a váhal tak mladý život utratiti, Anežka se nebála, nechvěla, sílila ji láska k Spasiteli a její čistota. Ochotně sklonila hlavu a obětovala život Spasiteli.

Nezůstala osamocená. Následovali jí zástupy hrdinek, které raději umíraly než by hříchem tuto ctnost poskvrnily. Ve všech stoletích vidíme ty hrdinné duše, které bojují prudký boj samy se sebou, neohroženě potírají nepřátele vnější i vnitřní, přemáhajíce tělo, svět a ďábla. I dnes ve škole Bohorodičky nalézáme šlechetné duše, ochotné a schopné obětí, a budou vždy všude tam, kde blahoslavená Panna ze srdce jest ctěna a milována. Jistě jest krásné přináležeti k těmto čistým duším hrdinným! Mnohý a mnohá si snad vzpomínají, že již někdy pokus zůstal jen pokusem. Nuže, začněte ještě jednou, ale napřed s modlitbou k Bohorodičce, která jistě pomoc vyprosí, a pak ukažte své skutečné hrdinství pevnou vytrvalostí a ochotností k obětem sebezáporu a

odříkání. Lilie rostou v zahrádce plotem ohražené. Nejkrásnější plot kolem liliové zahrádky svaté čistoty jest plot z trnů umrtvování a sebezáporu. Bez přísného života sebezpřemáhání nekvetou v duši lilie ctnosti, lilie rostou v tom srdci, v němž má stálý útulek sebezpřemáhání.

Dokazuje to sv. Alois, jenž velmi vážně bral čistotu srdce. Od útlého dětství svěřil se ochraně matky Boží, zasvětil se jí slibem ustavičné čistoty před jejím obrazem. S její pomocí slib svůj také velmi svědomitě plnil až do konce života. Nesmíme mysliti, že jen modlitbou zůstal čistým; vše činil, co bylo v jeho silách, aby se vyhnul nebezpečí a příležitosti ke hříchu. Nepodlehł svodům světa, slavnosti, hry, výlety nezlákaly srdce, umrtvoval se a zůstal slibu svému věren; největším pomocníkem bylo právě umrtvování. Přísně se postil, jedl jen tolik, kolik nutně potřeboval k udržení života, spánek hodně omezil a v noci vstával k modlitbě. Střežil náležitě svůj zrak. Tato opatření prospívala mu tak, že jimi přemáhal každé pokušení k nečistotě. Zasloužil si plným právem chvály, kterou zahrnuje Písmo svaté nevinnost srdce: „O jak krásné jest čistotné plémě v skvělosti! Nesmrtelná jest památka její (čistoty), ježto ji uznává Bůh i lidé“ (Moudr. 4, 1). – Nemohou všichni následovati přísností knížecího syna z Gonzagy, ale každý, má-li dobrou vůli, může bdíti a modliti se, matku Boží pilně vzývati, příležitosti ke hříchu a nebezpečím se vyhýbati a podle svých sil se umrtvovati. Kdo má dobrou vůli, začni hned a buď dobrým dítkem nejlepší matky!

4. května.

FELIX COELI PORTA – ŠŤASTNÁ NEBES BRÁNO.

Jest nebe, věčná blaženost, také pro nás či není? Žila dobrá matička, denně těžce pracovala, večer znavená

vroucně se modlívala. Jednou v malomyslnosti si zasteskla: Jest i pro nás nebe či není? A je-li, máme pevnou vůli nebe si zasloužiti? Jest i pro nás nebe či není? Svatý Pavel praví: „Bůh chce, aby všichni lidé byli spaseni a přišli ku poznání pravdy“ (1. Tim. 2, 4). Všichni lidé mají býti spaseni, tedy i my. Nebe jest pro všechny, jest tedy i pro nás. Spasiti duši jest těžká práce, naše síly jsou slabé, potřebujeme tedy nutně pomoci.

*

1. Naše síly nestačí k záchraně duše pro věčnost.

Co jest nebe? Místo nevýslovných radostí. Dojítí do nebe bez Boží pomoci jest nemožné. Viděli jsme někdy větev od stromu odříznutou, zcela suchou, kvěsti a plody přinášeti? Větev sama ze sebe, svou silou a mízou, nevzdává květů a plodů, a tak ani my pouze lidskými, přirozenými silami nemůžeme přinášeti plodů pro sebe. Proto praví Spasitel: „Beze mne nemůžete činiti nic“ (Jan 15, 5). Mnohý se domnívá, že potřebuje nadpřirozené pomoci jen ten, kdo se chce dostat v nebi hodně blízko k Božímu trůnu, že tedy síly přirozené stačí tomu, kdo se v nebi spokojí posledním místečkem v posledním koutečku. To jsou myšlenky nesprávné. Syn Boží výslovně praví: „Beze mne nemůžete činiti nic,“ t. j. zcela nic pro nebe nemůžete činiti bez přispění božské milosti. A opět jest to Spasitel, jenž vyzývá vroucně modliti se za to, čeho nezmohou naše síly: „Proste, a bude vám dáno; hledejte, a naleznete; tlucte, a bude vám otevřeno“ (Mt. 7, 7). Chceme-li býti spaseni, musíme se modliti. Při těch slovech snad srdce mnohého, jenž miluje modlitbu, pociťuje radost, a myslí si: mám tedy vyhráno, zcela jistě přijdu do nebe. Nemysli tak rychle! Poslyš, co vypravuje

Písmo svaté: „Dva lidé vstoupili do chrámu, aby se modlili, jeden fariseus a druhý celník. Fariseus postaviv se modlil se sám u sebe takto: Bože, děkuji tobě, že nejsem jako jiní lidé, lupiči, nespravedliví, cizoložníci, aneb jako i tento celník. Postím se dvakrát za týden, desátky dávám ze všeho, co vytěžím. Ale celník stoje zdaleka, nechtěl ani očí pozdvihnouti k nebi, nýbrž bil se v prsa svá a říkal: Bože, buď milostiv mně hříšnému.“ A Spasitel dodává: „Pravím vám: Tento odešel do domu svého ospravedlněn, onen nikoli; neboť každý, kdo se povyšuje, bude ponížen, a kdo se poníží, bude povýšen“ (Lk. 18, 10–14). Věčná Pravda sama sděluje, že fariseus vešel do chrámu jako hříšník a jako hříšník odešel. Ve svých očích byl poutivcem, v očích Božích ubohým hříšníkem. Modliti se musíme, abychom duši pro věčnost zachránili, ale modliti pokorně, uznávati svou slabost a hříšnost. Chceme-li spasiti duši, nesmíme se pokládati za nejctihodnějšího muže v osadě, za nejctnostnější ženu ve farnosti, musíme pokorně doznati, že jsme bídni a ubozí, že potřebujeme pomoci, ochrany a vedení.

2. Panna Maria pomáhá zachraňovati duši pro věčnost.

Již v nejstarších dobách Církve titulovali Pannu Marii slovy „zprostředkovatelka“ a „přímluvkyně“. Co ta slova znamenají? Že Maria spolupůsobila při díle vykupitelském, pomáhala při našem vykoupení, že je zprostředkovala. Bojí-li se dítě trestu pro nějaký poklesek, běží k matce, vše jí vypoví a prosí za pomoc a přímluvu u otce. Matka tak učiní a svou přímluvou otce uprosí; matka zprostředkovala odpuštění.

P. Maria byla zprostředkovalka spásy na zemi a jest jí i nyní v nebi.

P. Maria byla zprostředkovatelka spásy na zemi. Jejím svolením uskutečňuje se vtělení druhé božské osoby. Dobrovolně měla se rozhodnouti pro vysokou důstojnost a těžký úkol matky Boží, dobrovolně měla se podříditi bolestem a utrpení, které jsou spojeny s touto důstojností. Maria dobrovolně svolila a tak se stala matkou Spasitele. Jí děkujeme za Spasitele a spásu; jí děkujeme za Vykupitele a vykoupení. Nezapomínejme, že Panna Maria celý život zasvětila Spasiteli, že pro něho pracovala, o něho pečovala, s ním i trpěla. Maria vedle Boha a Spasitele stojí nám nejbližší. Poděkovali jsme jí náležitě, či jí místo díky hříchy svými působili bolest a zármutek?

Matka Boží zprostředkovala nám spásu, když Syna svého na Kalvarii doprovázela, u něho v posledních hodinách setrvala a nebeskému Otci obětovala. Pro mateřské srdce P. Marie jistě nebylo snadné státi na Kalvarii, viděti Kristovy bolesti a muset nechat jej bez pomoci. Věděla, že se tím podrobuje vůli nebeského Otce, když je se vším srozuměna a dobrovolně dítě na smrt vydává, aby lidstvo bylo spaseno. V této chvíli, jako po celý život, byla Maria pokorná dívka Páně, obětovala to nejdražší, co měla, nejmilejšího Syna svého.

Maria jest zprostředkovatelka spásy i v nebi. Všichni známe učení o obcování svatých. Nebe a země, svatí i lidé, jsou ve stálém styku a spojení. My, lidé na zemi, uctíváme svaté a prosíme za přímluvu, a svatí zase prosí Boha za nás. Má-li každý obyvatel nebes právo přímluvy za pozemské poutníky, pak jistě má toto právo v první řadě královna nebes. A poněvadž tato královna stála na zemi Spasiteli nejbližší a nejbližší mu stojí i v nebi, nejupřímněji jej milovala, nejvíce pro něho pra-

covala a nejvíce s ním trpěla, má také u něho i nejvyšší moc a proto jest i její přímluva nejmocnější.

Panna Maria zprostředkuje přístup do nebe i svým krásným příkladem. Ani nechápeme, jak mocný tento příklad jest, jak blahodárně působil, jaký vliv má stále na lidská srdce. Kéž bychom mohli nahlédnouti do srdce opravdového dítěte mariánského! Co bychom spatřili? Slyším rychlou odpověď: mariánské dítě, jako každý jiný člověk, i jeho prarodiči byli Adam a Eva. To jest sice pravda, ale nesmíme jednoho přehlížeti: mariánské dítě dobrovolně si za svou matku vyvolilo matku Boží a všemožně se přičiňuje z lásky k této matce býti čistým. Snáší bezpráví, snáší urážky, odpovídá střelnou modlitbičkou: Maria, všechno z lásky k tobě! Pokušení přemáhá prosbou: Maria, panno nejčistší, matko mého ukřižovaného Spasitele, z lásky k tobě chci býti a zůstatí čistým, pomoz mi a chraň mě! Namítne snad někdo: Nevím, že jsou i dnes mariánské děti, které z lásky k matce Boží tak hrdinně se přemáhají. Co odpovím? Předně: sotva se najde zbožné mariánské dítě, které dobrovolně o svých bojích a vítězstvích bude písemně nebo ústně vykládati, nebude také své dobré skutky a cvičení v ctnostech veřejně vykřičovati; za druhé: neviděl-li jsi ctnosti a sebepřemáhání nebo jsi se v nich necvičil, nevyplývá z toho, že i druzí tak málo o ctnost se starají; za třetí: jedne jednou vážně, zkus to i ty z vděčnosti a lásky k matce Boží bojovati proti pokušením, přemáhati hřích a přinášeti nějaké oběti. Po několika nezdařených pokusech se přesvědčíš, co působí mariánská pobožnost.

Panna Maria jest zprostředkovatelka spásy. Tím není řečeno, že zásluhy Spasitele nestačovaly k našemu vykoupení, to neznamená Spasitele stranou stavěti. Ježíš zůstává jediným Vykupitelem,

jenž nás vykoupil svou obětí na kříži. Maria spolupůsobila na díle vykupitelském a proto si také zaslouží díky a lásky. To vycítil konvertita profesor Jarcke. Miloval Marii něžnou láskou, sděloval jí všechny bolesti i radosti, navštěvoval mariánská poutní místa. Věrnou službu P. Maria ve smrti bohatě mu odměnila. Všecky bolesti snášel s neobyčejným klidem a odevzdaností do vůle Boží a chválil Boha, že jej učinil hodna trpěti a pykati za hříchy své i jiných. Svatý klid nejlépe svědčil o blažené smrti věrného mariánského dítko. Služme matce Boží poctivě, svědomitě a horlivě, a budeme také šťastně umíratí.

5. května.

I. SUMENS ILLUD AVE – PŘIJÍMAJÍC „AVE“.

Z vlastností Božích jest nejmilejší a nejútěšnější Boží milosrdenství. Milosrdenství ukazuje Boha jako milosrdného, tedy dobrého Otce, jenž má soucit s námi slabými a ubohými, jenž člověka po pádu hned neničí a neodstrkuje, jenž rád odpouští a syna ztraceného přijímá na milost. Velikost božského milosrdenství nejlépe poznáváme ze vtělení a vykoupení. Zajdeme v duchu do Nazareta a uvažujme: poselství andělovo – odpověď Panny – vtělení Syna Božího.

*

1. Poselství andělovo.

Urazí-li nás někdo, máme povinnost učiniti první krok ke smíru? Máme povinnost toho, jenž nás vícekrát urazil a stále ukazuje své nepřátelské smýšlení, zahrnovati zvláštními důkazy mimořádné lásky? Všichni jsme předsvědčení, že urážející nemá nároku na zvláštní dobrodiní,

že nemá práva požadovati od uraženého první krok ke smíru. – A teď pohlédněme k nebi! Trojjediný Bůh pohlíží s nebe na zemi a vidí lidské pokolení s hříchem dědičným a hříchy osobními. Ze všech dílů světa, ze všech měst i vesnic vystupují hříchy stále k nebi a volají o spravedlivý trest. Kolik urážek Boha od počátku světa, od hříchu prarodičů do příchodu Krista! Kolik zločinů proti bližnímu, kolik odporných zločinů jednotlivců na sobě samých! Co Bůh učiní? Zničí lidstvo novou potopou, potopou ohně? Spálí svět a nehodné lidstvo s ním? Bůh jest nejvyšší milosrdný, pozvedne člověka k důstojnosti dítek Božích a tím z bahna nepravostí a hříchů. Proto sesílá anděla oznámiti blížící se vykoupení. Udeřila hodina proroků dávno ohlašovaná a předpovídaná, hodina, kterou právě ti nejlepší z lidu vyvoleného s toužebností a netrpělivě očekávali, hodina, ve které sám Bůh přichází, aby ukázal převeliké milosrdenství své lidstvu.

Anděl pozdravuje Marii: „Zdráva buď, milostiplná, Pán s tebou, požehnanás ty mezi ženami,” a pokračuje: „Hle, počneš v životě a porodíš syna a nazveš jméno jeho Ježíš. Ten bude velikým a Synem Nejvyššího slouiti bude, a Pán Bůh dá mu trůn Davida, otce jeho, a kralovati bude v domě Jakubově na věky, a království jeho nebude konce,” a ujišťuje: „To svaté, co se z tebe narodí, slouiti bude Syn Boží” (Lk. 1, 28 a n.). Toto převeliké milosrdenství Boží naplňuje duši radostí; všichni milosrdenství Božího potřebujeme, když vlastními silami nemůžeme věčné blaženosti dosáhnouti, přičiňujme se tedy, aby i nám prospívalo. Potřebujeme-li Božího milosrdenství, musíme si je získati svým milosrdenstvím. „Blahoslavení milosrdní, neboť oni milosrdenství dojdou.” „Proste, a bude vám dáno.” Při denní Modlitbě Páně nezapomínejme, že Bůh chce, abychom odpouštěli ze srdce

všem, kteří nám ubližují. Ježíšův příklad učí: stal se člověkem z lásky k těm, kteří mu ubližovali, trpěl za ně a umřel. Spasitel výslovně přikazuje: „Milujte nepřátele své, dobře číňte těm, kteří vás nenávidí, a modlete se za ty, kteří vás pronásledují a pomlouvají“ (Mt. 5, 44). Posel Boží zvěstoval lidem milosrdenství, s milosrdenstvím můžeme počítati, budeme-li sami milosrdní.

2. Odpověď Panny Marie.

„Maria myslila, jaké by to bylo pozdravení,“ a namítala: „Kterak se to stane, když muže nepoznávám?“ Z těch slov mluví pokora, veliká láska k čistotě a oddanost Bohu, odevzdanost do jeho svaté vůle.

Pokora. Maria nemyslí na slávu, čest a vyznamenání, přemýšlí o neobyčejném pozdravu posla Božího: myslila, jaké by to bylo pozdravení. Jiné ženě působil by tak neobyčejný pozdrav nezměrnou radost, myslila by na vznešenou důstojnost a veliké vyznamenání. Maria zůstává pokornou: „Aj já dívka Páně, staniž mi se podle slova tvého,“ dodává pokorně a zřejmě tím naznačuje, že si uvědomuje jako matka Boží své postavení k Bohu, že jest jako tvor Boží podřízená Stvořiteli, byť i byla určená za matku Syna Božího. Maria vděčně vše přijímá jako dar a milost Boží: „Velebí duše má Hospodina, a duch můj zaplesal v Bohu, Spasiteli mém.“

Láska k čistotě. „Kterak se to stane, když muže nepoznávám.“ Mnozí soudí, že P. Maria těmi slovy projevila odhodlání vzdáti se raději důstojnosti matky Boží než porušení slib panenství. Pro nás vážné napomenutí a výstraha chrániti čistotu za každou cenu! Kdo chce zůstat skutečně čistým, musí podle příkladu nejčistší Panny ce-

niti čistotu tak vysoko, že jest ochoten pro její zachování přinášeti i největší oběti bez ohledu na uznání nebo posměch. Jak ubohé jsou duše, které si umiňují zůstatí čisté, ale nechtějí přinášeti nejmenších obětí k uskutečnění svého předsevzetí! Milují ctnost jen potud, pokud nevyžaduje sebezáporu; odpírají pokušením a svodům jen potud, pokud nevyžadují trochu odříkání a námahy; z lásky k P. Marii a pro její radost neodloží špatné knihy, neopustí společnosti, kde hrozí veliké nebezpečí, nezřeknou se neslušných divadel, atd.

Oddanost Bohu a odevzdanost do nejvyšší vůle Boží. Maria, seznavši úradky Boží, prohlašuje: „Aj já dívka Páně, staniž mi se podle slova tvého.“ Souhlasí, svoluje býti matkou vtěleného Syna Božího, a zároveň projevuje svou odhodlanost a pevnou vůli od této chvíle snášeti a trpěti vše, čeho vyžaduje důstojnost matky Boží. Nebyla to maličkost, bylo to utrpení tak veliké a bolestné, že ji litanie právem nazývá královnou mučedníků. – I nám často božská Prozřetelnost sesílá kříže, které působí bolesti a požadují oběti, seznáme-li, že jest to vůle Boží, máme podle vzoru P. Marie odhodlaně přijímati kříž z ruky Boží a nésti jej trpělivě a vytrvale. Naše důvěra v Boha a oddanost Bohu mají se stupňovati, vidíme-li, že utrpení bude delší. Otec nebeský, jenž kříž sesílá, dává také sílu nésti jej tak, aby utrpení stalo se záslužným.

3. Vtělení Syna Božího.

„Aj já dívka Páně, staniž mi se podle slova tvého.“ V tomto okamžiku stává se druhá božská osoba působením Ducha Svatého člověkem a přijímá lidskou přirozenost z Panny Marie. Lidský duch nikdy nepochopí, jak jest to možné, že Bůh zůstává Bohem a zároveň se stává

skutečným člověkem. Nikdy náležitě nepochopíme, jak bylo provedeno spojení druhé božské osoby a lidské přirozenosti, jen tolik víme ze zjevení Božího, že „Slovo tělem učiněno jest“. Druhá božská osoba i pro nás se vtělila, zastavme se tedy na chvilku u vtělení Syna Božího. Vtělení Syna Božího jest převeliké milosrdenství Boží, nezměrná láska Boží. Syn Boží stává se člověkem pro nás – jak málo mu za tu milost děkujeme a ještě jej často urážíme! – pro nás snášel chudobu a pronásledování, pro nás trpěl, kříž nesl a na něm se dal ukřižovati. Vtělenému Synu Božímu děkujeme za pravou víru, za milost býti dítkami Božími, za radostnou důvěru v odměnu na věčnosti. Všichni jsme povinni stále Spasiteli děkovati za drahocenný poklad vykoupení.

Sv. Ignác z Loyoly zkoumal hloubku a šířku a výšku lásky Spasitelovy a tak jej dojalo převeliké milosrdenství Boží, že se rozhodl život svůj zasvětit Bohu, aby se Spasiteli připodobňoval a jiné k lásce Syna Božího rozohňoval. Snažil se napodobiti hlavně ony ctnosti, které Spasitel tak krásně ukázal ve svém utrpení: tichost, trpělivost, pokoru srdce a upřímnou lásku k nepřátelům. Jeho příklad dostatečně poučuje o tom, že tím více proniká duši povinnost díků a nutnost spláceti lásku láskou a oběť obětí, čím více chápeme lásku Ježíšovu k nesmrtelné duši a čím více dovedeme oceniti jeho vtělení, utrpení a smrt. Je-li touha po práci pro Spasitele opravdu veliká, budeme proniknuti i opravdovým smýšlením, budeme vroucně prositi: Předobry Spasiteli, uč nás šlechetnosti, uč nás pravé službě Boží, uč nás štědrosti, uč nás bojovati pro zájmy Boží bez ohledu na rány, pracovati bez oddechu pro spásu duší, namáhati se bez časné odměny, abychom vždy a ve všem plnili nejsvětější vůli Boží.

II. SUMENS ILLUD AVE – PŘIJÍMAJÍC „AVE“.

Slova Pozdravení andělského od té chvíle, kdy byla pronesena v domku nazaretském, stále zaznívají světem a budou zaznívat do konce světa. Všecka pokolení blahoslaviti budou P. Marii pro její důstojnost matky Boží, obdivovati její ctnosti, milovati ji a vzývati. Od dětství modlíme se Pozdravení andělské. Uvažujme o pozdravu andělově a naší prosbě.

*

1. Pozdrav andělův.

První slova Pozdravu andělského: „Zdráva buď, milostiplná.“ Jaký význam má pro člověka milost Boží? Spasitel to naznačuje podobenstvím: „Podobno jest království nebeské králi, kterýž učinil svatbu synu svému. I poslal služebníky své, aby povolali pozvané na svatbu, ale nechtěli přijíti. Potom řekl služebníkům svým: Svatba jest sice připravena, ale ti, kteří byli pozváni, nebyli hodni. Jděte tedy na rozcestí, a kohokoli naleznete, pozvete na svatbu. I vyšli služebníci jeho na cesty a shromáždili všecky, které našli, zlé i dobré, a naplnila se svatební síň hodovnicí. Vešed pak král, aby se podíval na hodovnicí, spatřil tam člověka neoděného rouchem svatebním. I řekl jemu: Příteli, kterak jsi sem vešel, nemaje roucha svatebního? On však mlčel. Tu řekl král přísluhovačům: Svažte ruce i nohy jeho a uvrzte jej do temnosti vnější; tam bude pláč a skřípění zubů; neboť mnoho jest povolaných, ale málo vyvolených“ (Mt. 22, 2 a n.).

Věčná blaženost jest drahocenný dar božského milosrdenství, milost Boží prostředek k dosažení blaženosti. Roucho svatební opravňuje ke vstupu do svatební síně, milost ke vstupu do nebe. Milost jest nadpřirozená ozdoba duše, tato ozdoba činí duši Bohu milou a dodává jí zvláštní ceny. Panna Maria dostala milost jako první dar a to v takové míře, že byla ze všech tvorů nejvíce omilostněná, byla milostiplná! Sv. Pavel po svém obrácení vše obětoval Spasiteli, pro něho žil a pracoval, všechna utrpení mu obětoval – a nebyla to utrpení malá – jistě tedy převeliké zásluhy a hojnou milost nesl si k soudu Božímu, a přece nesmírně větší byla milost Bohorodičky.

P. Maria dostala plnost milosti i pro nás, jest tak bohatá, že může stále rozdávat bez nejmenší obavy, že její poklad milosti se zmenší. Proto s plnou důvěrou smíme se k ní utíkat ve všech potřebách: jest matka božské milosti a podle mínění církevních učitelů i rozdatelka milosti.

Drahocenná jest milost Boží a přece přemnozí tímto darem nebes pohrdají: zlato, stříbro, šperky, pole, louky, domy, továrny cení nad milost Boží, zapomínajíce, že milost jest duši nejpotřebnější, chce-li totiž přijíti do nebe. Při ztrátě věcí časných naříkají, při ztrátě milosti Boží zůstávají klidní, pokládají milost Boží za maličkost nebo i zbytečnost.

„P á n s t e b o u.“ Odedneška jsi pod zvláštní ochranou Boží, Bůh tě miluje nade všechny ženy a dívky; odedneška bude tvým vůdcem na všech životních cestách. Slova Gabrielova znamenají ještě více: Bůh se s tebou spojuje nejtěsněji, Syn Boží se stává tvým dítětem, z tebe přijímá lidskou přirozenost. Ani jediný člověk, byť i byl zcela svatý a život jen dobrými skutky vyplnil, není s Bohem

tak úzce spojen jako Maria. Matka Boží jest jen jediná! — Snad toužíš i ty spojit se se Spasitelem, státi mu nejbliže. Splnění tohoto přání máš ve své moci, splníš-li podmínky Spasitelem stanovené. Spasitel učil v jednom domě, když mu hlásili, že matka a příbuzní stojí venku, žádající s ním mluvit. Ježíš vztáhnuv ruku na své učedníky, řekl: „Hle, matka má a bratři moji. Neboť kdo činí vůli Otce mého, jenž jest v nebesích, ten jest mi bratrem i sestrou i matkou“ (Mt. 12, 49–50). Plníme-li vůli Boží a zachováváme-li svědomitě přikázání Boží miluje nás Spasitel, pokládá za své bratry a sestry, jsme s ním těsně spojeni.

„P o ž e h n a n á s t y m e z i ž e n a m i.“ Po zvěstování andělově odešla Maria na hory judské k tetě své Alžbětě, která ji vítá co nejsrdečněji jako matku Spasitele. Maria při té příležitosti chvalozpěvem Magnificat velebí s vděčností Boha za milost prokázanou sobě i celému pokolení lidskému. „Velebí duše má Hospodina, a duch můj zaplesal v Bohu, Spasiteli mém.“ V této modlitbě Maria prorocky praví: „Od této chvíle blahoslaviti mě budou všechna pokolení.“ Tato slova, pronesená v zapadlém koutku judských hor, úplně se splnila a dosud plní: chudá dívka nazaretská jest velebena a blahoslavena jako matka Spasitele a Panna. Jak rozdílná jest velikost pozemská a nebeská! Byly ženy mocně zasahující v události světové a osudy národů, a kde jsou dnes? Zmizely zapomenuty! Byly ženy, opravdoví andělé dobroty a milosrdenství, a kde jsou dne? Odpočívají v prachu země v úplném zapomenutí! Jméno Panny nazaretské zná celý svět, není a nebude zapomenuto, blahoslaviti ji budou všechna pokolení do konce světa. S úctou a láskou bude vyslovováno jméno Maria, pokud bude s láskou a úctou vyslovováno jméno Ježíš. Na lidi zapomínáme, chudá dívka nazaretská jest a zůstává požehnanou mezi ženami.

„A požehnaný plod života tvého Ježíš.“ To jsou slova anděla, jsou to slova Alžběty a Církve, jest to chvála blahoslavené Panny z vnuknutí Ducha Svatého. Církev připojením těchto slov naznačuje, že úcta mariánská jest nerozlučně spojena s úctou Ježíše. Bylo by jistě nelogické uctívatí dítě Marie jako Syna Božího a upíratí matce jeho titul Bohorodičky. Kdo tak jedná, nechápe, že za matku Boží mohla býti zvolena jen ta, jež jest čistá a neposkvrněná v každém ohledu, jež čistotou srdce, milostí a ctnostmi převyšuje všechny omilostněné tvory; nechápe také, co znamená býti matkou vtělené druhé božské osoby. Církev, vedená Duchem Svatým, jedná zcela logicky a důsledně, spojuje-li s úctou Spasitele i úctu mariánskou. Že jinak býti nemůže, pochopila prostá žena z lidu, velebíc po krásné řeči Spasitelově matku: „Blahoslavený život, který tebe nosil, a prsy, jichž jsi požíval.“ Úcta Spasitele a matky náležejí k sobě: kdo odlučuje Syna a Matku, škodí sám sobě!

2. Prosba k Panně Marii.

„Svatá Maria, matko Boží, pros za nás hříšné nyní i v hodinu smrti naší.“

„Pros za nás hříšné.“ Obracíme se s prosbou k matce Boží, poněvadž může nám pomáhati a také chce pomáhati ve všech potřebách. Předstupujeme jako ubozí hříšníci, ne s pyšným srdcem farisea, nýbrž s vědomím vlastní hříšnosti a slabosti. Nediktujeme si, prosíme a to pokorně a vroucně, očekávající vyslyšení na přímluvu matky Boží. Budeme-li vyslyšeni, není to naše zásluha, jest to laskavý dar milostné matky.

„Nyní i v hodinu smrti naší.“ Prosíme matku Boží za pomoc v každou hodinu, kdy duše v nebezpečí,

prosíme ji za pomoc pro všechny dny života: pomoci vždycky potřebujeme, poněvadž prostředí skýtá mnohá nebezpečí a pokušení. Prosíme za ochranu Pannu mocnou v hodinách práce i bojů, ve dnech starostí a bázně, ale hlavně ve chvíli rozhodující o celé věčnosti, v hodinu smrti naší. Maria, jež stála u smrtelného lůžka sv. Josefa, jež vytrvala pod křížem umírajícího Syna, jest nejlepší a nejmocnější pomocnice v hodinu smrti. Nemusí se báti, kdo jde k soudu Božímu s její ochranou.

Svatý Stanislav Kostka, veliký ctitel Panny Marie, toužil býti o svátku Nanebevzetí P. Marie u ní v nebi. Za tuto milost mnoho a mnoho prosil. Dostalo se mu té milosti, zemřel 15. srpna. Umíral klidně a radostně prohlásil: Bože, srdce mé jest připraveno.

Klidně budeme umírat, budeme-li vytrvale se modliti za šťastnou hodinku smrti, horlivě uctívati P. Marii, žíti vpravdě katolicky, varovati se hříchu a prospívati v ctnostech, milovati Boha z celého srdce. Šťasten, kdo odchází se zbožným Ave ze světa tohoto a může předstoupiti na onom světě s radostným a vděčným Ave k matce milosrdenství.

7. května.

GABRIELIS ORE – SE RTŮ GABRIELE.

Anděl Páně zvěstoval Panně Marii, byl tedy poslem Božím jeden z andělů, jeden z oněch bytostí, které Bůh stvořil pro nebe ve velikém počtu. Andělé jsou pouzí duchové, tedy bytosti beztělesné, obdařené velikým rozumem a svobodnou vůlí. Bůh jim dal i milost posvěcující a velikou hbitost, sílu a duševní krásu. S nebeskými bytostmi jsme ve stálém spojení obcováním svatých, vtírá

se tedy sama sebou otázka, v jakém poměru jest Maria k andělům a andělé k ní?

*

1. Maria a její anděl strážce.

Každý člověk má svého anděla strážce. Toto učení přijala Církev od svého božského Zakladatele. Ježíš, mluvě o dětech, řekl: „Andělé jejich v nebi stále patří na tvář Otce mého, jenž jest v nebesích“ (Mt. 18, 10). Andělé strážní jsou povinni nás střežiti, o časné a věčné blaho naše pečovati a vésti nás šťastně ke konečnému cíli, jsou tedy andělé strážní Bohem určení k naší službě, což potvrzuje i sv. Pavel: „Nejsou-li oni všichni služební duchové, posíláni jsouce ke službě pro ty, kteří dědictvím obdrží spásu?“ (Žid. 1, 14). I církevní učitelé ujišťují, že každý máme svého anděla strážce. – Kdo byl anděl strážce blahosla-
vené Panny? V celém zjevení není o něm nejmenší zmínky! Jisto jest, že vedle andělů obsluhujících Spasitele, nejkrásnější úkol měl strážný anděl P. Marie. Neznáme jeho jména, neznáme stupně jeho v chóru andělském, víme však bezpečně, že jeho péči bylo svěřeno dítě nejčistší, nejsvětější a nejšlechetnější.

Strážný anděl P. Marie vykonával svou povinnost s největší přesností a chránil a střežil svou svěřenku na všech cestách a zteskách, v domě i ve chrámě, v Nazaretě i Betlemě, na útěku do Egypta i návratu do země otců, na každém místě a v každý čas jejího pozemského života. Všichni andělé plní vůli Boží s největší ochotou a radostí, přesně a správně. „Bud' vůle tvá jako v nebi tak i na zemi.“ Spasitel ukazuje na anděly jako vzory plnění vůle Boží. I anděl strážný Panny Marie plnil svěřený úkol s největší radostí a splnil s naprostou věrností.

Panna Maria byla svému andělu strážci vždycky vděčná za služby a péči: jeho vnuknutí ráda přijímala, v srdci uchovávala a plnila; neváhala a nekolísala, kdykoli se jednalo o příkaz Boží, byť i vyžadoval obětí. Uchovávala v srdci slova andělova a srovnávala se slovy pastýřů, Simeona a Anny. Příkaz Boží, daný sv. Josefovi, odejítí do Egypta před úklady Herodovými, vykonala s pokornou poslušností a odevzdaností do vůle Boží. Anděl strážce neměl a již nebude mítí vděčnějšího a poslušnějšího dítěte. – A teď se zamysleme, jak my plníme vnuknutí andělská? Anděl dobrý často a často upozorňoval vnuknutím na nebezpečí, pokušení a hříchy, povbuzoval k modlitbě, bdělosti a obětem. Uposlechli jsme jeho vnuknutí a tak rádi a ochotně plnili vůli Boží na zemi jako ji plní andělé v nebi? Byli jsme vděční dobrému andělu a působili mu radost dobrým chováním? Nezapomínali jsme, že anděl Boží jest náš strážce a průvodce? Budme mu aspoň odedneška vděční a poslouchejme ho ochotněji než dosud! Tím budeme vděční i Bohu za to, že nám dal svého anděla za ochránce.

2. Panna Maria a anděl Gabriel.

Gabriel ohlásil prorokovi Danielovi čas příchodu Mesiáše, Gabriel zvěstoval Zachariášovi v chrámě narození Janovo, Gabriel přinesl poselství P. Marii o vtělení Syna Božího a vykoupení lidstva. Zdá se, že úkolem archanděla Gabriele jest předpovídati a zvěstovati dětem Adamovým příchod Syna Božího. – Životní úkol člověka jest vždy něco velikého a to i tehdy, kdy zaujímá nepatrné postavení a práce jeho povolání jsou obyčejné. Kdo své povolání chápe správně a plní věrně, plní vůli Boží, zaujímá místo Prozřetelností mu svěřené a zachraňuje duši.

Dobro působí sobě i jiným ten, kdo jest povolán zušlechťovati duše, chrániti je a vésti. Svěřila-li ti božská Prozřetelnost takový úřad, vař si ho a snaž se ze všech sil konati dobro, které Bůh od tebe požaduje.

Anděl pozdravuje P. Marii. Anděl svou přirozeností převyšuje člověka, archanděl Gabriel svou přirozeností převyšoval Marii, ale Maria převyšovala archanděla Gabriele mateřskou důstojností Syna Božího a bohatstvím udělených milostí. Pozdrav archanděla není pozdravem, který pronášejí ústa a srdce o něm neví, jest to pozdrav plný upřímné a hluboké úcty a zároveň poučný příklad i při obyčejných projevech zdvořilostních dbáti více křesťanských ctností.

Maria se ulekla a přemýšlela, jaké by to bylo pozdravení, anděl ji těší a uklidňuje. Jest vlastností dobrých andělů jednati laskavě a přátelsky s lidmi dobré vůle a upřímně se snažícími hříchů se varovati a v ctnostech pokračovati. Známkou dobrého vnuknutí jest pokoj a útěcha srdce. Působí-li vnuknutí k dobrému jednání v duši úzkost, vzrušení a neklid, jest tu oprávněné podezření, že máme co činiti s andělem zlým. – Je-li duše ve stavu nemilosti, musí si anděl dobrý vynutiti vstup, proto hlasitě tlouče na dveře srdce a to i tehdy, když hříšník slyšeti nechce, aby byl vpuštěn. Toto opakované hlasité klepání není příjemné duši hříchem zotročené, ale zůstává službou z lásky, kterou anděl dobrý prokazuje hříšné duši, zůstává dobrodiním a jest počátkem nového života, je-li vnuknutí andělovo přece přijato a následováno.

3. Panna Maria a ostatní andělé.

Svatého Jana tak oslnila krása anděla, že před nohama jeho padl, aby se poklonil. Anděl mu to zakázal: „Hleď, ať to nečiníš; jsem spoluslužebník tvůj i bratří tvých“

(Apak. 22, 9). A n d ě l é v y n i k a j í k r á s o u. – Vysílá-li Bůh některého anděla, aby lidem pomáhal a dobro prokazoval, má anděl i moc a sílu rozkaz Páně vyplniti. Petr leží v žaláři mezi dvěma vojíny spoután dvěma řetězy. Spí klidně a spokojeně. Náhle jest probuzen. Anděl Páně postavil se u něho a světlo zazářilo v obydlí; a udeřiv Petra v bok, vzbudil ho a řekl: Vstaň rychle. A řetězy spadly s rukou jeho. Opaš se a přivaž si dole sandály, oděj se pláštěm svým a pojď za mnou. I vyšel a šel za ním. Prošedše pak stráží první i druhou, přišli ku bráně železné, která vede do města; ta otevřela se jim sama. A vyšedše přešli jednu ulici a hned na to odstoupil anděl od něho. A tu Petr přišed sám k sobě řekl: Nyní vím pravdivě, že Pán poslal anděla svého a vytrhl mě z ruky Herodovy“ (Sk. ap. 12, 7–11). A n d ě l é m a j í m o c a s í l u. – Moc a sílu mají andělé i tehdy, když přicházejí jako poslové trestající spravedlnosti Boží. Z trestu za zatvrzelost faraonovu nařídil Bůh pobíti v domech egyptských všecko prvorozené. Anděl tímto úkolem pověřený v jediné noci vykonal dílo zhouby. – Andělé jsou krásní a milí, ale jsou i mocní a silní. Královna všech andělů jest Panna Maria, jež byla na nebe vzata a tam korunována. Litanie loretánská nazývá ji královnou andělů. Královnou andělů stala se svou vysokou důstojností matky Boží. V pozemském království matka vladařova stojí v popředí a podobně i v království nebeském matka Spasitelova jest v popředí. Ježíš, jemuž jest dána veškerá moc na nebi a na zemi, jenž jako člověk sedí po pravici Boží, jest po Bohu první a matka jeho vznešeností, vážností a mocí stojí mu nejbliže. Naši důvěru v pomoc matky Boží musí zvětšovati vědomí, že andělé jsou její služebníci a může nám tedy pomáhati použitím jejich služeb.

Nemocný voják nechtěl o pokání ani slyšeti. Odmítal důsledně všechny pokusy kněze i milosrdné sestry, jež několik nocí u nemocného prodlela a prosila, aby se s Bohem smířil. S pláčem opustila nemocného. „Odcházím, ale matka Boží tu zůstává s tebou.“ Ta slova zapůsobila. Matka Boží zůstává tu se mnou, opakoval několikrát s jakousi nedůvěrou. Upadl v tvrdý spánek. Po procitnutí volá sestru i kněze. „Svatá Panna se mi ve spánku zjevila. Plakala. Na mou otázku, proč pláče, odpověděla: Pláče pro tebe! Plakal jsem s ní, poznal svou ubohost a hrůzu hříchů. Pomozte mi, abych se vyzpovídal.“ Z hříšníka opravdový kající. Přímluva matky Boží zachránila duši. Prosme matku milosrdenství za pomoc nyní i v hodinu smrti.

8. května.

FUNDA NOS IN PACE – UPEVNI NÁS V MÍRU.

Za světové války nařídil papež Pius XV. po mši svaté modlitby za mír. V litanii loretánské je prosba: Královno míru, oroduj za nás. Na počátku světové války se radovali, že došlo ke krvavému konfliktu, když hrůzy se stupňovaly a válka nekončila, zavládla všeobecná touha po míru. Něco podobného děje se mnohdy v duši člověka. Pokud duše jest klidná, málo toho klidu dbá, pokládá jej za břemeno, touží po dobrodružstvích, ranách a jizvách, a přece pokoj zůstává dědictvím těch, kteří jsou dobré vůle. Tak prohlásil anděl ve svaté noci betlemské.

*

1. Pokoj s bližním.

„Já jsem matka krásného milování“ (Kaz. 24, 24). P. Maria ctnost lásky k bližnímu plnila nejkrásněji. Ve styku s lidmi řídila se přesně slovem a příkla-

dem Spasitele. Nikdy ani v nejmenším nepoškodila lásky k bližnímu a neporušila míru a pokoje. Ve styku s lidmi zachovávala vždy přemíru slušnosti, z jejích slov i chování vyzařovala největší opravdová dobrota. Šetrně a ohleduplně sděluje Synu svému v Káni, že novomanželé nemají již vína. Spasitel zdánlivě odmítá, Maria vše zařizuje, aby pomoc byla rychlá. Svou ochotu pomáhati ukázala i při jiných příležitostech: těšila, pomáhala, povzbuzovala. Po nanebevstoupení Páně přechozo zahrnovala mladou Církev mateřskou péčí svou. — Podle příkladu Spasitele milovala i ty, kteří jí působili bolest a příkoří, srdce její neznalo hrubosti a nepřátelství, nikdy nepomýšlela na pomstu. Zlo lidmi způsobené přijímala z ruky Boží odevzdaně a snášela trpělivě. Opravdu ze srdce odpouštěla a za ty se modlila, kteří ji pronásledovali, věděla, že jsou to nástroje v ruce Boží, byť i nám ubližovali vědomě a dobrovolně bezpráví činili.

Panna Maria svým zářícím příkladem zůstává matkou krásného milování po všechny časy. Chceme-li podle jejího příkladu bližního milovati, řiďte se těmito zásadami: 1. Nezapomínejme nikdy, že žijeme s lidmi a ne s anděly, proto se přihodí mnohé, co jest nepříjemné a nežádoucí: různost mínění, nedorozumění, neuvážená a urážlivá slova, chladné a odpuzující chování. Nesmíme také hned a ve všem viděti zlou vůli, hledejme spíše důvody omluvné. Nezveličujme nikdy chyb jiných, raději umenšujme a posuzujme příznivě. 2. Prokazujme bližnímu dobro, kdykoli to jest možno, a vyvarujme se podle možnosti všeho, co by jiným mohlo bolest působiti. Nežije-li bližní s námi v míru a pokoji i při naší nejlepší vůli, splnili jsme příkaz Boží a uchránili duši nelásky. 3. Všem nejblíže nám stojícím ukazujme lásku trpělivou a odpouštějící. Byti k těm, kteří s námi bydlí

pod jednou střechou a zasedají k jednomu stolu, nelaskavým, hrubým a necitelným, cizí zahrnovati všemožnou pozorností a přehlížeti i chyby jejich, to není pravá láska bliženská.

2. Pokoj v srdci.

Vnitřní pokoj ruší hřích a vlastní vůle. Těchto překážek P. Maria neznala, proto srdce její pociťovalo nejsladší pokoj: nikdy ničeho neučinila, co by srdce naplňovalo lítostí, ničeho, co by se stavělo mezi její duši a Boha; svědomí nemohlo jí činiti nejmenších výčitek. Špatné svědomí člověka může mučiti a trápiti a dohnati, že raději sám se dozná a trest podstoupí než by déle nesl to břímě, které činí život nesnesitelným. Lidé sami se dostávají k soudu, aby se zbavili výčitek svědomí. Kdo má klidné svědomí, zachovává si vnitřní klid a radost srdce i při největších utrpeních vnějších. Sv. Pavel píše: „Jsem naplněn útechou, překypuji radostí při všem mém soužení“ (2. Kor. 7, 4). A co všechno tento apoštol vytrpěl! Jiní by bědovali a naříkali, on se raduje, že může trpěti z lásky pro svého Spasitele. Již prorok Isajáš ujišťuje: „Bezbožní nemají pokoje“ (48, 22); nemají pokoje, byť i se zdáli šťastnými a spokojenými. To jest klid zdánlivý a zhrouť se dříve nebo později, ozve-li se svědomí důkladněji. Svědomí se dá ohlušiti jen na čas, zcela umlčet se nedá.

Vnitřní pokoj ruší nesoulad naší vůle s vůlí Boží. P. Maria vždy a ve všem plnila vůli Boží, proto srdce její bylo naplněno svatým mírem a pokojem. Nikdy nechtěla za každou cenu prosaditi svou vůli, snažila se plniti jen to, co seznala jako vůli Boží: stává se matkou Syna Božího, poněvadž jest to vůle Boží; utíká

s dítětem do Egypta, poněvadž jest to vůle Boží; stojí pod křížem, poněvadž jest to vůle Boží. I v největších bolestech duše její jest klidná a pokojná, poněvadž jest zcela odevzdána do vůle Boží. Ovoce odevzdanosti do vůle Boží jest mír a pokoj srdce, který nemohly rušiti ani největší bouře životní.

Jistý pán setkal se u dveří kostelních se žebrákem, jemuž přál dobrý den. „Měl jsem a mám vždycky dobrý den.“ Pozoroval údiv pánův, jemuž se zdálo něco podobného nemožným. „Divíte se tomu? Slyšte tedy: mně se vede vždycky tak, jak si přeji, poněvadž vždycky chci jen to, co chce Bůh. Prší-li nebo je-li krásně, jsem zcela spokojen a přeji si to také, poněvadž to chce Bůh.“ – Ovládá-li duši člověka vlastní vůle a tato se vzpírá podrobovati se vůli Boží, nemůže ona duše míti pokoje. Nemůže býti srdce klidné a spokojené, je-li sídlem vášní a jest jimi ovládáno. Tísni-li člověka ctižádostivost a pýcha, smyslnost a lenost, lhostejnost a lidská bázeň, a ženou jej kam chtějí, i do propasti hříchů a neřestí, nemůže srdce míti klidu a pokoje. Jen srdce Bohu oddané má pravý klid a pokoj.

3. Pokoj s Bohem.

Pravý pokoj srdce musí se opírat o pokoj s Bohem. Člověka nečiní šťastným a spokojeným poklady a statky pozemské, nýbrž klidné svědomí před Bohem. Není-li ve svědomí vše v pořádku, nemáme-li pokoje s Bohem, nemůže býti opravdového pokoje v duši. – K duchovnímu správci přišla žena s prosbou, aby zašel k její známé, která postonává a stále prohlašuje, že jí nemůže pomoci ani kněz ani lékař. Kněz zašel k oné ženě. Hned poznal, že v mnohem bídějším stavu jest duše než

tělo. Druhého dne žena přijala svátost pokání a Tělo Páně. Srdce se uklidnilo. Bylo neklidné potud, pokud nemělo pokoje s Bohem. – Uklidníme-li svědomí, vrátí-li se do duše pokoj s Bohem, vracejí se tam i pokoj a radost. O misiích starší muž šel z kostela a plakal. „Proč pláčete?“ „Dnes po prvé od čtyřiceti let byl jsem u svaté zpovědi a jsem tak šťastný a spokojený, že pláči radostí.“ O veliké radosti, pravém štěstí a skutečné spokojenosti mohou mluvit všichni, kteří po delší době nalézají cestu ke zpovědnicím, kde se duše smíruje s Bohem a dostává ztracený mír, klid a pokoj. Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem zalíbeným. Kdo se líbí Bohu, má pokoj duše. Pokoj duše si zajistíme a udržíme dobrým bojem proti sobě samým, t. j. bojem proti vášním a hříšným náklonnostem. Chceš-li mít mír a pokoj v duši, musíš se přichystat k boji, pokoj musíš vykoupit bojem. Ten boj musí být vítězně dobojován! Není-li vítězně dobojován, není zajištěn klid duše. Panna Maria vždycky úzkostlivě zachovávala přikázání Boží, nikdy nejednala proti vůli Boží, proto také nikdy duše její neporušila pokoje s Bohem. I v bolestech a starostech podrobovala se vůle její v každém ohledu vůli Boží, měla pokoj s Bohem, proto pociťovala i svatý duševní klid a pokoj.

Prosme Panny Marie, královny míru a pokoje, za vyprošení trojího pokoje pro sebe a své milé: pokoje s bližními, sobě samými a Bohem. Tuto prosbu opakujme vždycky, když nepokoj, rozčílení, úzkost a starost ohrožují vnitřní pokoj a útočí na srdce, abychom se stali nepřáteli Božími. S modlitbou spojujme i boj, bezohledný boj proti všem vášním a hříšným náklonnostem a všemu, čím by mohl být porušen duševní klid a pokoj. K boji přidejme ještě pevnou vůli žít stále v pokoji s Bohem.

MUTANS HEVAE NOMEN – OBRAŤ JMÉNO „EVA“.

Církevní učitelé rádi kladou proti sobě Evu, pramáti lidstva, a Pannu Marii, matku Spasitele. Eva jest brána smrti, Maria brána nebeská. Postavíme-li Evu proti P. Marii, uvědomíme si náležitě, čím nám Bohorodička jest, jak jí máme děkovati, jak jí ctíti a velebiti.

1. Zač děkujeme Evě?

Eva znamená matka živých. Všichni jsme potomstvem Evy, od ní máme tělesný život, zatížený tak těžkým dědictvím, že mnohému několik let pozemského života zdá se býti břemenem nesnesitelným, přemnoží v životě hořce pláčí a žalostně naříkají, vyčítajíce velmi trpce prarodičům jejich hřích.

Pádem prvních lidí přišel na svět první hřích, proto říkáme hřích prvotní. Od té doby se rodíme ve stavu nemilosti, nepřicházíme tedy na svět jako milé dítky Boží s milostí posvěcující, nýbrž jako nepřátelé Boží. To se neděje naší vinou, vinu mají Adam s Evou. Jest tedy hřích první dědictví po prarodičích, proto říkáme hřích dědičný; dědictví jistě velmi nepříjemné! A k němu přistupuje druhé dědictví: různé následky a účinky hříchů. Byť i nám ten kousek země, který zveme vlastní, byl milý a drahý, přece víme ze zkušenosti, že to není ráj stvořený Bohem pro lidstvo. Nežijeme také bezbolestný život rajský: práce a starosti, nemoce a bolesti nás provázejí stále v pozemském žití. Těchto následků hříchů se lidstvo nikdy nezbaví. Dalším následkem hříchů jest smrt. „Jako skrze jednoho člověka hřích přišel na tento svět a skrze hřích smrt, a tak na všechny lidi smrt

přišla, poněvadž v něm všichni zhřešili." Řím. 5, 12. Kolik hřbitovů na celém světě, kolik hromadných hrobů, kolik lidí pohřbeno na dně mořském, v šachtách, dolech a kolik jich ještě zemře do konce světa! I my se k tomuto procesí musíme jednou připojit. Představme si, jaké moře by bylo ze všech slz, které lidstvo vyronilo a ještě vyroní, jaké moře bylo by z veškeré krve, kterou lidstvo prolilo a ještě proleje! A všecko to následky hříchu prvotního. K tomu připočtíme všechny hříchy již spáchané a přidejme ty, které ještě spáchány budou, a hledejme jejich pramen. Kde jest ten pramen? Hřích prvotní! Připočtíme všechny duše, které zahynuly a ještě zahynou, a výsledek úvahy? Eva nám zprostředkovala život tělesný, jest tedy v tomto smyslu skutečně matka živých, ale zavinila smrt duše i těla, jest tedy v tomto smyslu skutečně brána smrti.

2. Zač děkujeme Panně Marii?

Mariánským královstvím jest po celém světě rozšířená úcta Panny Marie, jest to tedy láska k matce Boží v srdcích jejích ctitelů. Zevnějšími známkami mariánského království a mariánské vlády jsou přčetné mariánské svatyně ve městech i na venkově, obrazy, růženec, škapulíře, medaille, poutní místa, modlitby, básně, písně, spisy a knihy ku počtě Neposkvrněné. Místem království mariánského jest srdce lidské, nejkrásnější jeho lesk v nesmrtelných duších. V tomto vnitřním, duchovním království pod liliovým praporem Neposkvrněné svádějí se vítězné boje, vyhrávají bitvy, vyrůstají nejkrásnější ctnosti z lásky k matce Boží. — Prací sedřená a starostmi téměř ubitá stařenka nese ještě ve stáří těžký kříž. Jediného

syna ztratila, sama musí se protloukatí životem. Nenaříká. Nereptá. Nerouhá se. V nejtěžších chvílích s důvěrou vzhlíží k matce Bolestné a zmužile nese kříž svůj dále podle vůle Boží. – Mladá dívka bojuje s vynaložením všech sil, jest pronásledována, znepokojována, na existenci ohrožena, poněvadž statečně odpírá svodům a pokušením. Toto mariánské dítě ví, co matce Boží slíbilo, daného slova nikdy nezruší, byť i ztratilo existenci! – K smrti zmořený hříšník s těžkým svým břemenem potácí se k věčnosti. Skoro už ztrácí naději, že mu bude odpuštěno, když se rozpomíná na matku milosrdenství, jež má soucit i se syny marnotratnými, shání v paměti zbytečky modlitby, modlí se s lítostí a důvěrou, naděje se vrátí, nalézá cestu k Srdci Páně mariánskou pobožností. – To jest několik obrázků ze života v mariánském království. Jen některé vidí lidské oko, všecky spatříme až na posledním soudu. Museli bychom nahlédnouti hluboko do lidských duší, museli bychom uměti v nich čísti, museli bychom znáti kolikráte se modlily k matce milosrdenství, kolik obětí přinesly, kolikráte v bolu, utrpení a soužení k ní volaly, s jakou důvěrou vzývaly, abychom měli aspoň malé ponětí o mariánském království a vlivu matky Boží na srdce svých ctitelů a o lásce dítek ke své matce a královně. V mariánském království jest milost a duše tu žijí z milosti, připravují se tu pro nebe, pro spojení s Bohem ve věčné slávě. Maria jest brána života, brána nebeská, pramen požehnání a spásy.

3. Jsme jiným pramenem požehnání či záhuby?

Naše jednání ovlivňuje prostředí. I my máme vliv na své okolí v dobrém i ve zlém. Nehodný chlapec přišel na střední školu. Působil zhoubně na své

okolí. Spolužáci, kteří se s ním stýkali, oddávali se hříchům a neřestem; hodnými zůstali jen ti, kteří se mu vyhýbali. Slova a špatný příklad spolupůsobily, mnohá nevinná duše byla oloupena o milost Boží a pohřbena mnohá naděje rodičů. – Nevěrec řečnil na schůzích vždy s úmyslem vyrvat lidem ze srdcí pravou víru a zasít tam pochybnost a nevěru. Jak dovedl horliti pro bezbožnost, nevěru a nenávisť k Církvi! Oba byli svému okolí pramenem zhouby, oběma platila slova Spasitele: „Kdo by však pohoršil jedno z maličkých těchto, kteří ve mne věří, tomu bylo by lépe, aby kámen mlýnský zavěšen byl na hrdlo a on pohroužen byl do hlubokosti mořské“ (Mt. 18, 6). – Tak daleko jsme ještě nezašli, myslí si mnohý, nikoho jsme ke hříchu nesváděli, proti Církvi a náboženství nebojovali. Budiž! A neodvrátili jsme někoho od pobožnosti a přijímání svatých svátostí svým pošklebkem, nevhodnou poznámkou? Nesvedli jsme jiné k vlašnosti a lhostejnosti špatným příkladem? Posílali jsme děti a služebné na Mši svatou, světili neděle a svátky, zachovávali posty? Chodili jsme sami na Mši svatou? Nemusíme vždy míti úmysl ke zlému svádění, stačí špatný příklad nebo špatná rada.

Na bytě s většími studenty byl i menší student. Často před ním vypravovali o návštěvě zakázaných hostinců. Hoch po čase pokládal tyto návštěvy za jakési hrdinství a prosil, že půjde s nimi. Tím se mu otevřely dveře k mnohým výstřednostem. Jiní jej učili hříchu.

Byli jsme dosud jiným pramenem požeňování? Můžeme-li přisvědčiti kladně, smíme očekávat velikou odměnu na věčnosti. Zachráníme-li aspoň jednu duši, smíme doufat, že při Božím soudu snáze obstojíme. Srdce jistě pocífuje nevýslovnou radost, můžeme-li při vší skromnosti říci, že jsme přispěli k zá-

chraně duše, učinili člověka lepším, šlechetnějším, a uchránili mnohého neštěstí na těle i na duši. Jak mnohý oplakává ztrátu štěstí a nevinnosti duše! Jest to jistě hrdinství, aspoň jednu duši uchrániti slz a zármutku. Na jedné škole nemohl student klidně snášeti různé poznámky spolužáků proti Bohu a náboženství. Plamennými slovy je povzbuzoval k zbožnému životu, modlitbě, přijímání svatých svátostí. V krátké době dobře smýšlející šli za ním. Horlivost jednoho strhla jiné, kteří se stali radostí učitelů a vzorem ostatních.

Chceme býti jiným pramenem požehnání? Může se tak státi dobrým slovem. Nebude každé slovo přijato a následováno, některé přece jen se ujme a přinese užitek. Může se tak státi modlitbou. Modlití se máme za všechny, tedy i za ty a hodně za ty, kteří nechtějí našich dobrých slov slyšeti a pohrdají každou dobře míněnou radou. Může se tak státi malými oběťmi. K denním modlitbám připojujme malá umrtvování, sebepřemáhání, odříkání, aby modlitba naše byla účinnější. Prosme Panny Marie za vyprošení milosti, abychom byli jiným opravdu pramenem požehnání.

10. května.

SOLVE VINCLA REIS – ROZVAŽ POUTA VĚZŇŮ.

„Nejsouť myšlení má, myšlení vaše“ (Is. 55, 8). To nejlépe vidíme u hříchu. Jak se tu rozcházejí Boží úsudek a lidské náhledy! Myšlení lidská: hřích jest maličkost, lidská slabost, následek výchovy a dědičnosti, jednotlivec za hřích není zodpovědný. A úsudek věčné Pravdy? Hřích jest převeliká urážka Boha, stvořitele a největšího dobrodince, trestuhodná neposlušnost a hrubá

vzpoura, která musí býti odpykána v čase nebo na věčnosti. Uražená spravedlnost Boží mohla býti usmířena jen krví Syna Božího.

*

1. Pouta hříchu.

Hříšník jest vězeň spoutaný hroznými pouty. První pouto jest zlá žádostivost, náklonnost ke hříchu. Přinášíme si ji na svět jako neblahé dědictví po prarodičích. Po prvním hříchu ztratila duše vládu nad tělem, nižší přirozenost v člověku odpírá vůli poslušnost, žádá, co se jí líbí, byť i to bylo proti úsudku rozumu a příkazu vůle. Tato náklonnost ke hříchu jest v každém srdci. Sv. Pavel píše: „Vidím jiný zákon v údech svých, který bojuje proti zákonu mysli mé a jímá mě pod zákon hříchu, jenž jest v údech mých. Já nešťastný člověk! Kdo mě vysvobodí z těla smrti této?“ (Řím. 7, 23–24). A dříve již napsal pohanský básník: „Vidím lepší a nazývám to dobrým, ale následuji horšího.“ Každý pociťuje náklonnost k nedovolenému: dítě k zakázaným pamlskům, jinoši a dívky k špatným knihám a románům, dospělí k různým neřestem. Za tuto náklonnost nemůžeme, není tedy hříchem, pokud jest ovládána. Zlá náklonnost mocně ke hříchu dráždí, musí tedy býti potírána v zárodku. Ničeho by nedokázal zlý nepřítel, ničeho by nezmohly svody světa, kdyby se s nimi nespojil náš vnitřní nepřítel, zlá žádostivost

Druhé pouto jest vina nebo poskvrnění duše. U hříchu musíme rozeznávat hříšný čin a následky hříchu. Hříšný čin spáchán mnohdy v kratičké době, následky hříchu trvají dlouho a někdy se nedají odčiniti. K zabití člověka stačí výstřel, úder,

následky nemohou býti odčiněny, člověk nikdy nevrátí člověku uloupený život. Vedle následků vnějších má hřích i vnitřní následky, které postihují duši. Těžkým hříchem ztrácíme milost Boží, duše se stává ohyzdnou, Bohu nemilou a odpornou, jest poskvrněná. Tato skvrna jest na duši tak dlouho, dokud není duše očištěna zpovědí a lítostí.

S vinou jest ve spojení trest za hřích. Je-li hřích lehký, jest i menší trest a může býti odpykán zde nebo v očistci; je-li hřích těžký, jest i trest veliký, největší a nejtěžší, jaký může člověka stihnouti, věčné zavržení. Trestu toho zasluhuje každý hříšník, ať bohatý nebo chudý, učený nebo prostý, ať vladař nebo poddaný, dokud se hříchu nezbaví. Tohoto největšího a nejtěžšího trestu můžeme se zbaviti upřímnou a úplnou zpovědí a dokonalou lítostí.

Třetí pouto jest hříšný návyk. Opakuje-li se tentýž hřích, náklonnost ke hříchu mohutní a roste záliba v hříchu, vůle neklade odporu a při každém novém pokušení bez boje podléhá. To nejlépe vědí a nejbolestněji pociťují všichni, kteří nesou tyto otrocké řetězy hříšného návyku. Tyto okovy rozbítí a strhati není snadné. Jak zápasil a bojoval sv. Augustin a zakořeněná vášeň nechťela ustoupiti! Bez zvláštního zásahu milosti Boží neměli bychom tohoto světce a církevního učitele. Přirozené síly člověka nestačí k stržení a rozbití těchto pout, musí pomoci milost Boží mocným popudem k obrácení. Návyk druhá přirozenost. Tím horší návyk zlý! Zlý návyk člověka tak strašně a pevně poutá ke hříchu, že přirozené lidské síly, dobrá předsevzetí a dobrá vůle se polepšiti, zůstávají právě jen dobrou vůlí a dobrými předsevzetími, zůstávají bezvýznamnými. — Jsme snad i my spoutáni řetězy, které jsme si sami ukovali? Pravím:

sami ukovali, poněvadž mnohá duše již v květu mládí kuje tyto řetězy dobrovolně, proti hlasu svědomí, varování rodičů, učitelů, zpovědníků, a poznává strašnou hrůzu a hroznou potupu tohoto otroctví, když už bývá pozdě. Nikdy ovšem není tak pozdě, že by bylo nemožné osvobození a vysvobození. S pomocí Panny přečisté a neposkvrněné můžeme rozbítí a setřásti i nejtěžší a nejpotupnější pouta hříchu.

2. Rozvázání hříšných pout s pomocí Panny Marie.

Panna Maria zbavuje člověka pout hříchů ctnostným příkladem. Sv. Bernardin Sienský jako chlapec byl tak ctnostný a mravný, že jeho pohled mnohé od hříchu zdržoval. Bernardin přichází, to stačilo, hoši ihned přestali neslušně hovořiti. Působí-li na jiné mocně pouhý pohled nebo pouhá přítomnost zbožného a skromného jinocha, jak nesmírně mocně musí působiti příklad P. Marie, myšlenka na její neposkvrněné srdce, nejčistší duši a ctnosti všeho druhu! Její život a utrpení, její modlitby a přednosti povzbuzují každého myslícího člověka snažiti se o pokrok v duchovním životě a stále větší a větší čistotu duše i srdce.

Panna Maria vypošuje hříšníkům milost obrácení a pokání a tak zbavuje člověka pout viny. V Paříži v jedné farní osadě vypadalo to v ohledu náboženském velmi smutně. Kostel býval prázdný, u sv. přijímání tu a tam někdo, nemocní zmírali bez smíření s Bohem. To těžce nesl horlivý farář a přemýšlel, co činiti k povznesení náboženského ducha a obrácení hříšníků. Odhodlal se zavésti pobožnost k srdci P. Marie. Nezklamal se. Účinek byl vpravdě překvapující, což nejlépe dokazoval stálý vzrůst svatých přijímání.

Máme snad někoho v rodině, příbuzenstvu, kdo nechce o Bohu a náboženství ani slyšeti a duše jeho ocitá se ve velikém nebezpečí věčné záhuby? Doporučujme je ve svých modlitbách srdci Panny Marie a hodně se za ně modleme. Jistý student žádal s pláčem představeného, co činiti, když otec již delší dobu nepřijímá svatých svátostí? Modliti se k nejsvětějšímu Srdci Páně a Panny Marie! Po prázdninách chlapec s radostí vypravoval, že otec byl u svaté zpovědi a docela byl i na exerciciích. V tomto případě pomohla modlitba k srdci P. Marie, pomůže jistě i v jiných případech. Maria, matka Ukřižovaného, ví, co Spasitel pro nás vytrpěl, proto ráda nás zbavuje pout hříchů, je-li s důvěrou vzývána a o pomoc žádána.

Tlačí-li nás břímě hříchů, stydíme-li se ve zpovědnici vinu veřejně a poctivě vyznati a doznati, pospěšme k P. Marii a vroucně s plnou důvěrou prosme o mocnou její přímluvu. Útočiště hříšníků zprostředkuje nám milost dobré zpovědi a pokoj srdce. Okovy spadnou s duše, budou rozvázána pouta vězňů, z dítek satana stanou se dívky Boží.

11. května.

PROFER LUMEN CAECIS – SLEPÝM SVĚTLO PŘINES.

Dítě těžce stonalo a osleplo. Klidně leželo v postýlce, neuvědomovalo si dosahu toho neštěstí. Hrozná jest tělesná slepota, hroznější slepota duchovní. Je-li politování hodný stav slepců, tím politování hodnější jest stav duchovně slepých, a přece tato slepota se podceňuje, mnohý stává se duchovně slepým zcela lehkomylně. Maria jest uzdravení nemocných, máme ji tedy vzývati o pomoc při slepotě tělesné i duchovní.

*

1. Panna Maria pomáhá při slepotě tělesné.

V Lurdech ve dnech zjevení se P. Marie Bernardetě Soubirous žil chudý kamenník Louis Bouriette. Před dvaceti roky poranil si pravé oko, neviděl, marně hledal lékařskou pomoc. Zvěděv o vytrysknutém pramenu, poslal dceru pro trochu vody, věřil, že mu P. Maria pomůže. Dcera asi po půlhodince se vrátila smutná, přinešená voda byla kalná. Otec potíral oko a vroucně se modlil k P. Marii. Zázračně byl uzdraven. Viděl. Při setkání prohlásil lékaři, jenž jej marně léčil: „Pane doktore, jsem zcela zdrav, uzdravila mě Panna Maria.“ „Nemožno, máte organické poranění.“ „A přece možno, jsem zcela zdrav.“ Lékař vytáhl zápisník, napsal několik slov, rukou zakryl zdravé oko, podal lístek dobrému muži se slovy: „Čtěte, pak teprve uvěřím.“ „Bouriette má černé bělno a nebude nikdy uzdraven,“ četl muž a lékař prohlašuje: „Opravdu zázrak, teď věřím.“ V Lurdech i na jiných místech byli lidé zbaveni různých tělesných vad, mnozí nemocní zázračně uzdraveni, jest tedy krásný titul Uzdravení nemocných, který Církev svatá P. Marii přidělila, plně oprávněný a potvrzený mnohými doklady. – Proč nebyli uzdraveni všichni, kteří na poutních místech vroucně za uzdravení prosili? Kdykoli se jedná o zázračné uzdravení, rozhoduje vždycky vůle Boží a úradek Boží, neboť zázrak jest skutek Boží všemohoucnosti. Proč Bůh v jednom případě zázrak působí a v jiném tak nečiní, nevíme, ale, po lidsku řečeno, má pro to jistě důvody a sleduje určité úmysly. Jeden z důvodů může býti ten, že jeden přijímá pomoc v časně bídě s duší vděčnou, ctí a chválí Boha, pracuje na spáse nesmrtelné duše, kdežto jiný by brzy na dobrodiní Boží zapomněl a zdraví by zneužíval k novým urážkám Božím a k záhubě duše. Jak mnohdy nemocný člověk po uzdravení

znovu a znovu hřeší! I uzdravení lidskou pomocí a přirozenými prostředky jest dobrodiní Boží, má tedy býti spláceno s vděčností a uznáním, a přece znovu bývá Bůh urážen. Tak by se mohlo u mnohého státi i po uzdravení zázračném.

Prosíme-li za zázračné uzdravení, jest vždycky naše modlitba správná? Modlíme se o uzdravení s dobrým úmyslem, s pevnou důvěrou a vytrvavě? Těch vlastností vyžaduje správná modlitba, ty také podmiňují vyslyšení modlitby. – Snažil jsem se dobře modliti, a přece jsem nebyl vyslyšen. Nebyl jsi vyslyšen, jak jsi doufal a očekával, ale modlitba tvá nebyla bez užitku a požehnání. Modlitba Spasitelova na hoře Olivetské byla bezesporně v každém ohledu dokonalá, a přece nedal mu nebeský Otec, zač prosil, ale dal mu zmužilost a sílu k utrpení a smrti. „Otče můj, je-li to možno, ať odejde kalich tento ode mně, ale ne jak já chci, nýbrž jak ty“ (Mt. 26, 39). A byl Spasitel vyslyšen? Musel píti kalich utrpení do poslední kapky, ale modlitba nebyla marná, přišel anděl, těšil jej a posílil tak, že neohroženě šel vstříc nepřítelům. I naše modlitba jest vyslyšena, když následkem modlitby neseme své kříže s novou odvahou a s odevzdaností do vůle Boží tak dlouho, pokud se to Bohu líbí. Dvě pravdy musíme si hluboce zapsati do srdce i paměti, chceme-li náležitě chápati cesty a prostředky božské Prozřetelnosti: posílá-li Bůh utrpení a zármutek, chce vždycky jen a jen naše dobro; každá správná modlitba bývá vyslyšena a přináší užitek a požehnání.

2. Panna Maria pomáhá při slepotě duchovní.

Co rozumíme slepotou duchovní? Duchovně slepí jsou všichni, kdo pohrdají zjevenými prav-

dami Božími. Oči mají a nevidí! Rozum mají a nechťejí chápati. Mnozí z nich v dětství věřili a modlili se, později víru v jediného pravého Boha ztratili a Církví pohrdají; někteří tak učinili po velikých vnitřních bojích, jiní v zoufalství, jiní z lehkomyšlnosti a hlouposti. Odpadlíci a zapírači víry a popírači Boha pokládají sebe za osvícené a moudré, zbožné a věřící lidi za tmáře, zpátečníky a ubožáky. – Jak ve skutečnosti vypadá ta moudrost a to osvícenství? Kde se jedná o pravdu jest vždycky rozhodujícím slovo Boží. Bůh jest otec světla, od něho máme rozum, od něho jest příroda, od něho i nadpřirozené zjevení. Lidský rozum, užívá-li se ho správně, nemůže ničeho vymyslet, co jest proti zjevení, které jest jako rozum od Boha. Věří-li tedy člověk něco, co odporuje zjevení, musí se mýlit člověk, když Bůh, pravda věčná, mýlit se nemůže a nemůže klamat. Zmýlení lidského ducha na poli pravdy jest duchovní slepota. – Důkaz, že skutečně duchovní slepota jest, podávají všichni ti, kdo se za osvícené pokládali, tohoto osvícenství se zřekli a k Bohu se vrátili. Proč opustili cesty, kterými šli, aby zase se modlili a věřili jako v dětství? Poznali, že se zmýlili a zašli na špatné cesty.

Jistá matka vypravovala: Jeden syn v mládí svým působil nám mnoho bolestí a starostí. Pořádně se ničemu nenaučil, nikde dlouho nevydržel. V pozdějších letech se vzpamatoval a zařídil si obchod. Tehdy přijel se domů podívat. V rozhovoru mi řekl: Škoda, že tatínek už nežije, abych mu mohl říci a dokázat, že přece něčím jsem. Jak si vysvětlíme tento obrat? V pozdějších letech seznal, že s mladickou lehkomyšlností daleko nedojde, obrátil se. Poznal, že dříve jednal nesprávně. Mnozí nechťejí uznati nesprávnost svého jednání, zúmyslně zavírají oči i uši, aby nemuseli doznati, že jdou špatnou cestou, když odhodili

víru dětství a nevinnost srdce, že tedy nejsou osvícení, že tápou ve tmách.

P. Maria pomáhá i těm, kteří nezaviněně nemají dosud světla pravé víry, aby našli pravou cestu k Církvi katolické. O tom podávají doklady životopisy vynikajících konvertitů, kteří vděčně vyznávají pomoc P. Marie při návratu do pravé Církve.

Světlo, které P. Maria duchovně slepým přináší, jest pravá víra nebo aspoň lepší její poznání a proniknutí. Toto světlo nesvítí dosud přemnohým, těm totiž, kteří o zjevení Božím skrze Krista ještě neslyšeli, nevstoupili dosud do jeho království. Míjíme pohany v Africe, Asii, Australii, Americe, míjíme i ty v našem dílu světa, kteří sice o Kristu něco slyšeli, ale nejsou dětmi pravé Církve. Ti všichni mají podle vůle Spasitele býti přivedeni do jeho ovčince. Proto Církev posílá jim misionáře, proto se za ně modlíme a obětujeme. Chce-li kdo spolupracovati, nemusí býti misionářem, může pomáhati modlitbami, peněžitými dary, obětmi. Peníz na vykoupení nebo pokřtění pohan-ských dětí přináší největší úroky, úroky milosrdenství pro soud posmrtný; milosrdní milosrdenství dojdou.

12. května.

I. MALA NOSTRA PELLE – BĚDY NAŠE ZAŽEŇ.

Mladé, zdravé a veselé děvče nemohlo pochopiti, proč říkáme světu údolí slzavé. „Jest na světě tak krásně, nechápu, proč tuto krásnou zemi nazýváme údolím slzavým.“ Plynula léta, z mladého děvčete byla vážná maminka, na jejíž ramena Pán Bůh naložil břemeno a často navštívil křížem bolesti, zármutku a utrpení. Na vlastní kůži poznala, čeho v mládí nedovedla chápati, že sku-

tečně svět jest údolí slzavé a život lidský cesta křížová.
V tomto údolí žila i Panna Maria.

*

1. Bolesti Panny Marie.

Panna Maria z poslušnosti k zákonu nese Ježíše do chrámu jerusalemského, aby byl představen před Hospodinem a dali předepsanou oběť. V chrámě byl stařec Simeon, jemuž bylo Duchem Svatým zjeveno, že neumře, leč dříve uzří Spasitele. Vnuknutím Božím poznává, že to slabé dítě jest Vykupitel, jehož po celý život očekával. S úctou a radostí přibližuje se k matce, běře dítě na lokte, velebí Boha, vrací matce s poznámkou: „T v o u v l a s t n í d u š í p r o n i k n e m e č.“ Ohlašuje matce Boží velikou bolest, které neunikne, bolest, kterou přes třicet let před sebou vidí, stále blíž a blíže, aniž by mohla toho nejmenšího protiučiniti.

S dítětem vrací se se do Betlema a raduje se, že láska a dobrota nebeského Otce přivedla hvězdou tři mudrce k jesličkám, těší se ze zbožnosti cizích králů. Toto štěstí netrvá dlouho. „H e r o d e s b u d e h l e d a t i d í t ě t e, a b y j e z a h u b i l.“ Nevinné dítě, které nikomu neublížilo, které přišlo na svět dobrodiní prokazovati, má prchatí před králem, jenž se obává o svůj trůn? Chránění nocí odcházejí do cizí země, Syn Boží uniká úkladům svých tvorů.

Po návratu do země otců zažila Bohorodička několik šťastných a klidných let, svatá Rodina žila spokojeně v tichém domku nazaretském, až nadešly první velikonoce, které Syn Boží chtěl oslaviti v chrámě jerusalemském. Z vůle nebeského Otce z ů s t á v á j e d n o r o z e n ý S y n v c h r á m ě, když nazaretští poutníci se vraceli se

sv. Josefem a P. Marií domů. Ježíš se jim ztratil. Tři dni hrozných bolestí! „Synu, proč jsi nám tak učinil? S bolestí hledali jsme tebe.“ Kolik lásky a bolu jest v těch slovech!

A zase několik let klidu a práce, a nastává l o u č e n í Syna s m a t k o u. Kristus začíná veliké dílo vykoupení, zasévá símě evangelia do lidských srdcí. Učí tři léta, jen někdy na chvilku setká se s matkou, všechn čas a všecky síly věnuje záchraně lidských duší.

A n a s t á v á V e l i k ý p á t e k, děsná chvíle strašného utrpení. Syn její k smrti odsouzený nese si kříž na horu Kalvarii. Na křížové cestě setkává se matka se Synem, bolestné setkání jistě pro oba! Ti, kteří mu nedávno hosanna volali, opustili jej, utekli i apoštolové, matka jde za ním. Jako povrhel chátřý dítě její zbičované, poplvané a zneuctěné nese kříž. Ostrá a palčivá bolest mučí mateřské srdce, když vše to vidí a slyší každý úder kladiv, jimiž přitloukají ruce a nohy jejího dítěte, každá ta krůpěj krve působí tolik bolestí jakoby vytékala z jejího srdce.

S p a s i t e l v i s í n a k ř í ž i a z á p a s í s e s m r t í. Tělo samá rána, modřina a oteklina, obličej zsinalý a krví zalitý. Dva nářky slyší mateřské srdce. „Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil?“ „Žízním“. Ráda by pomohla, nemůže, nesmí, může mu dáti jedině pohled plný lásky a soucitu. A slyší poslední slova dítěte: „Dokonáno jest“ a jeho poslední modlitbu: „Otče, v ruce tvé poručím ducha svého.“ Ježíš sklání hlavu a umírá. Bolest Bohorodičky v posledních chvílích nedovedeme vypsat a vylíčiti, poněvadž ji nedovedeme chápati, to by mohla snad aspoň částečně vypovědět matka, která stála u mrtvoly jediného dítěte.

S ň a l i s k ř í ž e t ě l o J e ž í š o v o a p o l o ž i l i n a klín m a t k y. Teď viděla hrozná rány, hrubost a necitel-

nost mučitelů, kteří Beránka Božího nemilosrdně ubíjeli, a lásku Syna Božího, jenž pro spásu všech tolik krve prolil a tolik bolestí vytrpěl.

K večeru Velkého pátku ubírá se malý průvod od popraviště do zahrady Josefa z Arimatie, předrahé tělo Ježíšovo kladou do hrobu a přivalují kámen, který zakrývá to, co matce ještě zbývalo po všem bolu a utrpení. Bolest svírá srdce při odchodu od hrobu miláčka, bolest nevýslovná svírala i srdce božské matky.

To jest sedm mečů, které probodly srdce Panny Marie. Neprobodli jsme někdy i my srdce mateřské bolestmi, které jí způsobil náš život?

2. Naše bolesti.

Lidstvu se slibuje ráj na zemi, po smrti prý ráje nepotřebuje. Myslící člověk ví, že tyto sliby dosud splněny nebyly a nikdy také splněny nebudou, nikdy splněny býti ani nemohou. Máme důvody pro toto tvrzení? Máme! „Zlořečená budiž země, s námahou budeš se z ní živiti po všecky dny svého života. Trní a hloží bude ti ploditi. V potu tváře jísti budeš chléb, dokud se nevrátíš do země, ze které vzat jsi. Prach jsi a v prach se navrátíš“ (Gen. 3, 17–19). Proti slovu Božímu jest lidská vůle a lidská moc bezmocná, z e m ě z ů s t a n e ú d o l í m s l z a - v ý m i pro ty, kteří lidem pozemský ráj slibují, i pro ty, kteří na zemi si všeho mohou dopřáti. Nikdo neodstraní se světa to, co činí zemi údolím slzavým, nemoce, bolesti, starosti, smrt.

B o l e s t i b y l y, j s o u a b u d o u. Máme snad proto, že bolesti jsou a budou, jíti světem sklíčením a mrzutím? Jako katolíci věříme v božskou Pozřetelnost, otcovskou péči dobrotivého a milosrdného Boha. Bůh se stará i o

nejmenšího nerozumného tvora, stará se láskyplně i o nás. S věrou v božskou Pozřetelnost máme spojovati i plnou důvěru v Boha a bolesti a utrpení přijímati jako projev Boží moudrosti a lásky. Smíme a máme vroucně prositi za odvrácení zla, když i sám Spasitel jako člověk prosil nebeského Otce, by nemusel pít kalich utrpení. Nechá-li nás Bůh kříž dále nésti, máme jej nésti s trpělivou odevzaností. Nikdy nás nesmí napadnouti myšlenka, že Bůh nám nechce pomoci.

B o l e s t i m á m e s n á š e t i z l á s k y k B o h u, aby nám byly zdrojem požehnání pro čas i věčnost. – Jsem dobrý, chodím každou neděli a svátek na Mši svatou, dávám almužny, podporuji vše dobré, nikoho jsem v nejmenším nepoškodil, a mám jen a jen starosti, neštěstí, žádné požehnání. Můj soused jest nevěrec, všemu se posmívá, Bohu rouhá, kleje od rána do večera, a má štěstí ve všem, co začne. – Písmo svaté nikde nepraví, že dobří a zbožní budou uchráněni pozemských bolestí. Zjevení praví v knize Tobiáš: „Že s byl Bohu milý, bylo třeba, bys byl zkoušen“ (12, 13). A Spasitel praví: „Každou ratolest ve mně, která nenese ovoce, odejme, a každou, která nese ovoce, očistí, aby nesla více ovoce“ (Jan 25, 2). Jsme dobrým keřem vinným či zaujímáme bez užitku místo ve vinici Páně? Je-li tomu tak, použijme všeho nepříjemného ku pokání a děkujme Bohu, že nás chce utrpením očistiti a zachrániti. Jsme-li dobří, přijímejme Boží dopuštění a přinášejme ještě více ovoce ctností a dobrých skutků.

V bolestech obračejme se s plnou důvěrou k matce ustavičné pomoci, jejíž mocná přímluva může pomoci. Mnohé neštěstí svou přímluvou od nás odvrátila, mnohému pomoci svou přispěla v bídě nejvyšší. Prosme ji

za vyprošení milosti, abychom v dobrém vytrvali a kříže své nesli rádi a ochotně ke cti a slávě Boží a tak zachránili duši pro věčnost.

13. května.

II. MALA NOSTRA PELLE – BĚDY NAŠE ZAŽEŇ.

Spasitel vypravoval podobenství, které jasně osvětluje čas i věčnost, odkrývá spojitost tohoto světa a onoho, staví do pravého světla nesprávné úsudky o štěstí a neštěstí. Jest to podobenství o boháči a Lazarovi. Zní: „Byl jeden člověk bohatý, a ten se odíval v purpur a jemné plátno a hodoval každého dne skvostně. Jeden pak žebrák jménem Lazar, ležel u vrat jeho pln vředů, a žádal se nasytiti z drobtů, které padaly se stolu boháčova (ale nikdo mu jich nedával), ba i psi přicházeli a lízali vředy jeho. I stalo se, že ten žebrák zemřel a donesen byl od andělů do lůna Abrahamova; a zemřel i boháč a pohřben byl v pekle. Když pak v mukách pozdvihl očí svých, uzřel Abrahama zdaleka a Lazara v lůně jeho. I zvolal: Otče Abrahame, smiluj se nade mnou a pošli Lazara, ať omočí konec prstu svého ve vodě a ochladí jazyk můj, neboť se trápím v tomto plameni. Ale Abraham řekl jemu: Synu, rozpomeň se, že jsi obdržel své věci dobré ve svém životě a Lazar podobně věci zlé; nyní pak on se zde těší, ty však se trápíš. A mimo to jest mezi námi a vámi stanovená veliká propast, aby nemohli ti, kteří by chtěli přejíti odtud k vám, ani odonud k nám se přepraviti. I řekl: Prosím tě tedy, abys ho poslal do domu otce mého, neboť mám pět bratrů, ať jim svědčí, aby také oni nepřišli do tohoto místa trápení. Ale Abraham řekl jemu: Mají Mojžíše a proroky, těch ať poslouchají. On však pravil: Nikoliv, otče Abrahame, ale přijde-li k nim

někdo z mrtvých, budou činiti pokání. Tu řekl mu: Ne-
poslouchají-li Mojžíše a proroků, neuvěří, ani kdyby
někdo vstal z mrtvých" (Lk. 16, 19–31). Uvažujme o jedi-
ném pravém zlu, hříchu a věčném zavržení.

*

1. Hřích.

Co jest těžký hřích? O tom nás nejlépe po-
učuje nebeský ráj, nebe, kde tvorové Boží spáchali
první hřích: byli to andělé, pouzí duchové, mistrovské
dílo Boží všemohoucnosti, kteří největšímu dobrodinci
vypověděli poslušnost. Nejvyššímu chceme býti podobni,
nad hvězdami vyvýšíme svůj trůn. V tom okamžiku byli
srazeni do propastí pekelných. Miláckové Boží stávají se
nepřáteli Božími, z duchů krásných a velebných jsou
duchové zlí a ohyzdní. A příčina toho? Jediný těžký
hřích!

Co jest těžký hřích, hlásá i ráj pozemský.
Dvěma z čisté lásky stvořeným bytostem dává přelaskavá
dobrota Boží krásnou zahradu, kde měly šťastně a spoko-
jeně žíti. Adam a Eva zhřešili, přestává přátelský poměr
Otce a dětí. Bůh je vyhání ze zahrady rozkoše a přidává
kletbu: „Zlořečená budiž země, s námahou budeš se z ní
živiti po všecky dny svého života. Trní a hloží bude ti
ploditi. V potu tváře jísti budeš chléb, dokud se nevrátíš
do země, ze které vzat jsi. Prach jsi a v prach se navrátíš.“

Co jest těžký hřích, učí i Kalvarie. Umírá snad
Spasitel proto, aby nám získal pozemské poklady, zlato a
stříbro? Nese těžký kříž snad proto, abychom ve světě
měli slávu, čest, vysoká postavení? Dává se snad proto
přibíti na kříž, aby nám otevřel brány rozkoší a rado-
vámek? Kristus umírá pro spásu nesmrtelných duší! Hřích
měl býti usmířen, výkupným bylo tělo nejčistšího a nej-

lepšího Beránka: jeho rány, bolesti, krev. Může býti něčím nepatrným hřích, může býti maličkostí, když jednorozený Syn Boží jako výkupné dává svůj život a přehořké utrpení? Nesmíme zapomínati, že výkupné stanovil sám Bůh, jenž nejlépe zná cenu nesmrtelné duše a zlobu i následky těžkého hříchu.

Co jest těžký hřích, poví i srdce hříšníka. Jest klidné? Není! Neklid a výčitky svědomí a opovrhování sebou samým usadily se v něm místo dřívějšího klidu. Jest nevinné, čisté, ctnostné? Není! Bývaly doby, kdy duše hříšníka bývala krásná, čistá, nevinná, teď se podobá zanedbanému poli, které nepřináší úrody. Hříšníkům mnohým vede se jako zrádci Jidášovi: nosí odměnu hříchu a rádi by byli, kdyby třicet stříbrných mohli odhoditi a upokojiti výčitky oklamaného svědomí. Odchází-li duše na věčnost s těžkým hříchem, má bránu nebeskou uzavřenou a to tak dlouho, pokud se hříchu těžkého nezbaví, tedy věčně, poněvadž na onom světě odpykání těžkých hříchů jest nemožné; přichází-li duše s posvěcující milostí Boží otvírá se jí brána nebeského ráje, byť i by to byla duše největšího žebráka nebo nejnešťastnějšího člověka. Pozemské zlo, časné zlo, ať se jmenuje jakkoliv, nemůže duši zabrániti vstupu do věčné blaženosti. Chudoba, nemoc, zármutek, starosti, a jak se všecky ty útrapy a trampoty jmenují, nejsou překážkou pro vstup do blažené věčnosti. Jedinou překážkou jest hřích, který volá: Vstup hříšníkovi zakázán! Největším zlem, které může člověka stihnouti, jest a zůstane těžký hřích!

2. Peklo.

Hřích jest největším zlem na zemi, peklo největším zlem po smrti. Jest peklo, říkají jedni, není pekla, od-

povídají druzí. Jest tedy či není peklo? Jest! A kdo mi to může s naprostou jistotou říci, kdo tak přesvědčiti, abych tomu věřil? Ježíš Kristus, Syn Boží, věčná a neomylná Pravda! Ať tedy mluví lidé, co chtějí, peklo jest a zůstane. Myslí si někdo, že peklo odstraní, když v ně nevěří? Zatím se snad slunce a přestane existovati, když slepý nebo šílenec popírá jeho existenci? Povídáním a popíráním peklo odstraněno nebude. Peklo je součást katolické nauky, která jest učení Ježíšovým, musí tedy býti pravdivá, když Kristus jest věčná Pravda. „A pohoršuje-li tě ruka tvá, utni ji; lépe jest tobě vejíti do života bezrukému, než abys maje obě ruce odešel do pekla v oheň neuhasitelný, kde červ jejich neumírá a oheň nehasne. A jestli noha tvá tě pohoršuje, utni ji; lépe jest tobě vejíti do života věčného kulhavému, než abys maje obě nohy uvržen byl do pekla v oheň neuhasitelný, kde červ jejich neumírá a oheň nehasne. A pohoršuje-li tě oko tvé, vylup je; lépe jest ti jednookému vejíti do království Božího, než abys maje obě oči uvržen byl do pekelného ohně, kde červ jejich neumírá a oheň nehasne“ (Mr. 9, 42–47).

Jsme-li venku, daleko od lidských příbytků, a zaslechneme dunění hromu, víme, že nutno hledati přístřeší v čas, nechceme-li se vydati ve veliké nebezpečí. Slova Kristova o červu, který neumírá, a o ohni neuhasitelném, varují člověka: hledej ochranu a pomoc v čas, jinak bude pozdě! Schovej se do bezpečí, pokud jest to možné, udeří hodina, kdy to již nebude možné. – Zastihne-li nás smrt v těžkém hříchu, poznáme, že těžký hřích jest skutečně největším zlem, poněvadž má za následek i největší zlo, jeť jeho údělem peklo. Tuto pohromu duše nemůže na věčnosti nikdo odvrátiti, poněvadž na věčnosti nedá se hřích těžký odpykati a Bůh jest soudce nejvyšš

spravedlivý, musí tedy zlé trestat podle zásluhy. Odchází-li duše na věčnost ve stavu nemilosti, v těžkém hříchu, jest ztracená a zatracená pro věčnost, údělem jest jí peklo. – Kéž by nás matka milosrdenství uchránila toho neštěstí! Již přemnohým hříšníkům pomohla v poslední chvíli nalézt cestu k Bohu, pomůže i nám, zajistíme-li si v čas její pomoc a ochranu, a vyprosí i sílu přemáhati hřích v životě, budeme-li se s důvěrou utíkat pod její ochranný plášť, milovati ji a radost jí působiti.

Mladý muž, jenž byl známý svým výstředním životem, byl raněn mrtvicí a ztratil vědomí. Místní farář prosil Pána Boha vroucně za vrácení vědomí, aby jej mohl vyzpovídati, a s důvěrou vzýval i Pannu Marii. Sloužil na ten úmysl i Mši svatou. Byl skutečně vyslyšen. Muž s lítostí v srdci a s vřelými díky dobrotivosti Boží přijal svaté svátosti. „Co jste činil, že se vám dostalo takové milosti?“ „Byl jsem nehodný, zanedbával náboženských povinností, ale denně jsem se modlil růženec, poněvadž jsem to slíbil umírající matce.“ „Tu máš růženec, jest to nejlepší upomínka na mě. Miluješ-li mě, budeš se růženec denně modliti.“ „Se slzami v očích slíbil jsem růženec se denně modliti a slib jsem plnil.“ Matka Boží ubohému hříšníkovi v poslední chvíli vyprosila milost smíření s Bohem.

A teď několik otázek. V jakém stavu jest nyní duše naše? Jsme dítkami Božími či v nebezpečí věčné záhuby? Učinili jsme již předsevzetí denně vzývati matku Boží? Všichni potřebujeme pomoci a ochrany Bohorodičky, chceme-li zůstat ve stavu milosti a šťastně zemřít. Ve věci tak důležité, musí stranou každé sebe-přeceňování, spoléhání na vlastní síly. Teď můžeme býti ve stavu milosti a můžeme míti nejlepší úmysly v dobrém setrvati a v nejkratší chvílce můžeme klesnouti, nebu-

deme-li bdíti a modliti se, abychom nevešli v pokušení. Není třeba slibem se zavazovati k určitým modlitbám nebo pobožnostem, abychom neměli zbytečných výčitek svědomí, kdybychom náhodou nemohli slibu splnit, stačí dobré předsevzetí, ovšem s úmyslem je splnit. Nikdo neví, jaká bude poslední hodinka, nikdo toho nedovede také povědět, ale jedno víme zcela bezpečně: smrt nebude tak hroznou, budeme-li umírat s vědomím, že se za nás přimlouvá matka milosrdenství a chrání nás mocná ruka Bohorodičky!

14. května.

BONA CUNCTA POSCE – VYPROS VŠECKO DOBRÉ.

Panna Marie pomáhá v každém neštěstí, hlavně v boji proti největšímu neštěstí, hříchu. Usoudí-li nekonečně moudrý Bůh, že prospěch duše vyžaduje zkoušky a utrpení, může nám matka milosrdenství vyprositi milost bráti vše ochotně z ruky Boží a nésti s trpělivou odevzdaností do vůle Boží. Maria může zlo odvrátiti a může také vyprositi vše dobré pro tělo i duši. Srdce lidské lne k statkům pozemským, podrobme tedy krátké úvaze: časné statky a lidské srdce; časné statky a věčnost; časné statky a Panna Maria.

*

1. Časné statky a lidské srdce.

Matka na smrtelné posteli vypravuje dvěma synům: „Dobrý Pán Bůh mi pomáhal vždycky, když jsem ho prosila. Nemám již žádného přání, mohu tedy umřít. Pokud jste byli malí, modlila jsem se denně: Otče nebeský, dopřej mi života tak dlouho, až hoši vyjdou školu. Pak

jsem prosila o život, až si odbudete vojenskou službu, pak jsem prosila o život do vašeho zaopatření. Vše se splnilo, mohu tedy umřítí." Ta dobrá matka měla přání, dovolená a dobrá, která starostlivé matce slouží jen ke cti. Po splnění jednoho, přednášela druhé, třetí; to jest věrný obraz lidí, kteří stále a stále mají nová a nová přání.

Zaleťme v duchu do svého dětství. Kolik a jakých přání jsme mívali! A splnila se všechna? Mnohé plány se zhatily, naděje zklamaly, sny nesplnily. Nahlížíme, že mnohá přání mohla být skromnější, nahlížíme, že i bez jejich splnění jsme živi, byť i bychom se byli domnívali, že bez jejich splnění nemůžeme žít. Z toho vyplývá, že pozemské statky nemohou lidské srdce uspokojit a šťastným učinit. Hledáme-li štěstí a pokoj jen ve věcech tohoto světa, nenajdeme nikdy úplného klidu, poněvadž všechny statky světa nestačí nasytit duši stvořenou pro věčnost. Bůh nás stvořil pro sebe, proto jest srdce naše nepokojné a bude upokojené zakotvením v Bohu. Statky pozemské jsou nutné pro život: potřebujeme pokrmu, bytu, obleku, obuvi, potřebujeme se vzdělávat a zajistit si existenci, ale nesmíme jich přeceňovat, nejsou tak důležité, abychom jim dávali za každou cenu přednost. „Jednoho jest zapotřebí." Sloužit Bohu a zachránit duši pro věčnost. Statky pozemské pomíjejí, musíme je tedy zanechat, duše je nesmrtelná a nese si na věčnost buď hřích nebo milost.

2. Časné statky a věčnost.

„Jednomu člověku bohatému přineslo pole bohatou úrodu. I přemýšlel sám u sebe: Co mám učinit? Neboť nemám, kde byh uložil svou úrodu. A řekl: Tohle učiním:

Zbořím své stodoly a vystavím větší, a tam složím úrodu svou i všechno zboží své a řeknu své duši: Duše, máš mnoho zboží složeno na mnoho let; odpočívej, jez, pij, vesel se. I řekl mu Bůh: Pošetilče, této noci požádají duše tvé." Jiný boháč přemýšlel, jak zařídit pohodlně a bohatě svůj příbytek. Všecko zřídil a řekl: Teď bych tu mohl žít tisíc let. Nežil! Zemřel za několik dní a musel se spokojit hrobem na hřbitově. Všecky statky, práce a námahy pro tento svět, nemohou učinit člověka věčně šťastným. Všecky starosti pozemské neodvrátí konce pozemských radostí a pozemského štěstí. Pozemské štěstí, pozemská radost, pozemské statky jsou pomíjející. I člověku, jenž si může všeho popřát, udeří poslední hodinka, která nezná slitování a bere mu i to nejdražší. Smrt chladnou rukou uchopí svou oběť a s ní i všecky pozemské statky.

Věčnou radost musíme hledat na onom světě v dosažení věčné blaženosti. Pozemské statky mohou k tomu napomáhat, mohou i býti velikou překážkou, podle toho, jak jich člověk užívá. Jednomu jsou prostředkem ke konání dobra a ctnostnému životu, druhému pramenem zla a hříchů. Sv. František Assiský rozdal vše a zcela chudičký následoval Krista. Byl by dosáhl té svatosti, kdyby byl zůstal bohatým a převzal obchod po otci? Cesta chudoby byla mu cestou k nebi. Jiný ponechal si majetek, ale neužíval ho výhradně pro sebe, pomáhal chudým a trpícím, připravoval si majetkem cestu k věčné blaženosti. A opět jiný zdědil veliký majetek po rodičích, nechtěl o dobročinnosti slyšet, měl sám mnohé požadavky, jemu bylo bohatství pramenem nesčetných hříchů, kterých by se snad nebyl dopustil v chudobě. Jak působí chudoba a bohatství u nás? Ani chudoba ani bohatství nesmí škodit duši! Nesmí nám

překážeti na cestě k věčné blaženosti! Chudí i bohatí mohou duši spasiti, mají-li upřímnou vůli a počínají si rozumně. Bohatství není nutné pro věčnost, naopak někdy jest překážkou svatého a ctnostného života. Jsme-li chudí, nemáme práva jinému záviděti a pokládati se za vyděděného a odstrčeného, jedná-li se o spásu duše. Poněvadž statky pozemské nemají té ceny, kterou jim lidé připisují, nevydávejme nikdy duše v nebezpečí z lásky k těmto statkům. Nikdy nesahejme na cizí majetek, za žádnou cenu k Božímu soudu se svědomím nepoctivostí obtíženým! Budeme pojídati pokrm, o němž víme, že nám přivodí chorobu? A pro mizerný peníz chtěli bychom se zřici nebe a věčných radostí a připraviti si věčné muky?

3. Časné statky a Panna Maria.

Život Panny Marie nejlépe poučuje, že poklady a statky pozemské nemají nikdy té ceny, jakou jim lidé připisují. Panna Maria byla chudičká, chudičký i svatý Josef, vydělávající chléb pro svatou Rodinu prací tesařskou. Matka Boží, potomek královského rodu, byla chudičká při narození Páně, při útěku do Egypta, při návratu do země otců, chudičká po celý život, nejchudší, když ztratila božského Syna a byla svěřena miláčkovi Páně.

V chudobě matky Boží vidíme trojí poučení: Maria, žijící v nejnuznějších poměrech, byla matkou Spasitele. Vševědoucí Bůh při rozdávání svých darů nehledí na poklady a statky, vily a paláce, nýbrž na srdce člověka. Srdce Panny Marie bylo i v chudobě a nouzi čisté, svaté a ctnostné. Kéž by nám matka Boží vyprosila milost, abychom si uvědomili, že u Boha rozhoduje jedině čistá duše a šlechetné srdce.

– Ve svaté Rodině při veškeré chudobě a nouzi byl svatý klid a byla opravdová radost. Všichni si uvědomovali, že mají podle vůle Boží žít ve skromných poměrech, proto radostně se odříkali zbytečností a rádi konali denní práce. Rodiny se musí podříditi vůli Boží, mají-li v nich vládnouti spokojenost, svornost a klid a pravá radost, jinak jsou srdce prázdná, rodiny nespokojené, rodinný život neradostný i při velikém nadbytku. – Svatá Rodina nehnila se za štěstím pozemským, při čemž mnozí ztrácejí zdraví duše, vnitřní klid a milost Boží. P. Maria i sv. Josef věděli, že jim byl svěřen Spasitel světa, a toto štěstí cenili nade všechno štěstí. Přítomnost Syna Božího nahražovala jim vše, čeho se nedostávalo na statcích pozemských. Duše Boha milující má své štěstí a bohatství hledati ve spojení s Bohem, má se upřímně modliti: Dej mi, Pane, svou lásku a milost, to mi stačí. Duše milující Boha má se stále snažiti o větší čest a slávu Boží.

Snažme se srdce svá odpoutati od statků pozemských a připoutati je k Bohu a P. Marii, snažme se zdokonaliti ve ctnostech, to bude to největší bohatství a největší štěstí!

15. května.

MONSTRA TE ESSE MATREM – UKAŽ, ŽE JSI MATKA.

Dvanáctiletá dívka ztratila úmrtím matku. Smutná stávala u hrobu, smutná se vracela domů, cítila svou opuštěnost, chyběly dobré rady a výstrahy. Poklekla u obrazu matky Boží a s celým zápalem nevinné duše se modlila: „Maria, matko Boží, přijmi mě za své dítě a buď mi dobrou matkou.“ I my máme prositi matky Boží: Maria, přijmi nás za své děti a ochraňuj po celý život. Abychom

své prosby přednášeli s větší důvěrou, uvažujme o mateřském úřadě matky Boží a o povinnostech, které máme jako její děti.

*

1. Mateřský úřad Panny Marie.

Proč se stala matka Kristova i naší matkou? Zajdeme v duchu na Kalvarii. Spasitel prožívá poslední a nejtěžší chvíle před smrtí. Visí přibitý na kříži, hrozná bolest mučí tělo i duši, pohlíží smutně s kříže, vidí svou matku a miláčka Jana, jediného věrného učedníka, obrací se k matce slovy: „Hle, syn tvůj,“ a Janovi: „Hle, matka tvá.“ Co znamenají tato slova umírajícího Spasitele? Maria a Jan mají od této chvíle býti jako matka a syn. Jan se má o P. Marii starati jako se stará hodný syn o matku, Maria má Jana pokládati za syna a věnovati mu lásku svého mateřského srdce. Od nejstarších dob vykládali církevní učitelé tato slova následovně: Ve chvíli, kdy byl vykoupen celý svět, tedy i naše duše, jediný Jan z apoštolů setrval u umírajícího Spasitele, byl tedy jediným zástupcem Církve. K němu se Spasitel obrací a ukládá synovské povinnosti k P. Marii a svou Rodičku poukazuje za matku Janovi. Maria jest od té chvíle matka katolické Církve, my jsme děti této Církve, proto máme právo P. Marii jako matku ctíti a vzývati.

Písmo svaté ujišťuje, že jsme bratři Kristovi. Druhá božská osoba přijala skutečnou lidskou přirozenost z nejblahoslavenější Panny, vyšla tedy z lidského pokolení a byla do lidského pokolení zařazena. Poněvadž každý člověk pro svůj původ od Adama a Evy a pro stejnou lidskou přirozenost jest náš bratr nebo naše sestra, jest rovněž i Spasitel náš bratr. A poněvadž Maria

jest matka Kristova, našeho nejšlechetnějšího bratra, jest i matka naše.

Maria jest matka naše, protože se Spasitelem pro nás nesmírně trpěla. Bolesti, které vytrpěla, snášela ve službě Spasitelově a obětovala za naše duše. Maria věděla, že jest vůle Boží, bychom byli vykoupeni utrpením Syna Božího, této vůli zcela se podrobila a ráda Syna svého obětovala. Nebylo to lehké viděti Syna umíratí v největších bolestech za potupy a posměchu luzy, ale byla silná až do jeho smrti. Stála smutná v bolné ráně! Za tolik obětí pro nás nemůžeme jí býti cizími a lhostejnými.

Nejsme P. Marii ani cizí ani lhostejní, protože má pro nás s úřadem matky i mateřské srdce. Maria nejlépe znala velikost lásky Spasitelovy k nám, viděla také na vlastní oči, co vytrpěl z lásky k nám a jakými bolestmi nás vykoupil. Zná cenu, která byla zaplácena za naše duše. Nebyli jsme vykoupeni „zlatem nebo stříbrem, nýbrž drahocennou krví Krista Pána“. Obětoval svůj život. Maria cení z toho důvodu duše vysoko jako sám Spasitel, chce je zachrániti, že Kristus za spásu duší umřel. Tedy z lásky k trpícímu Spasiteli miluje P. Maria i nás z celého srdce. — Maria nás miluje i pro nás. Maria požívá již staletí nevýslovné blaženosti, nejlépe zná tuto radost a blaženost, dostává ji v míře nejvyšší, ví, že jsme povoláni k účasti na této radosti, že toto převeliké štěstí můžeme snadno ztratiti. Vidí-li nás po celý život v tomto nebezpečí, nezůstává chladnou a lhostejnou, jednáf se přece o naši věčnou spásu. Matka pomáhá dítěti, je-li v nebezpečí. Dítě železničního zřízence hrálo si na kolejích právě ve chvíli, kdy se blížil rychlík, matka zpozorovavši nebezpečí, skočí rychle na koleje a zachraňuje dítě. Taková matka jistě by pro záchranu dí-

těte obětovala i život. Maria ví, že nám hrozí nebezpečí mnohem horší, proto pomáhá a zachraňuje, jeť její láska čistší a silnější lásky pozemské matky, protože vychází z větší lásky k Bohu. Je-li láska Bohorodičky k dětem pozemským velká a silná, jest i její vůle stále ochotná pomáhati. Jaká útěcha, víme-li, že matka Boží jest i matka naše, že nás miluje a chce zachrániti pro věčnost naše duše!

2. Naše povinnosti k nebeské matce.

Pozorujme chování lidí v denním styku. Mnohdy za maličkost mnoho řečí, chvály a uznání a díků! Cizí člověk jest k nám laskavý, zpíváme chvály a mluvíme o dobrých lidech. Býti zdvořilý, laskavý, ohleduplný jest jistě chvályhodné. Prokáže-li nám podobnou službu nebo laskavost někdo z příbuzných nebo domácích, pokládáme to za samozřejmé a chováme se zcela chladně a nevděčně. Kolik dobrodiní nám prokazují rodiče, kolik obětí a prací, a jak se k nim chováme? Přijímáme vše chladně, myslíme, že máme právo od nich vše požadovati, když se nám říká, že jest to jejich povinnost. A podobně se chováme i k matce nebeské. Mnohá dobrodiní prokázal nám Pán vykoupením: máme svatou zpověď, která duši vrací pokoj; máme svaté přijímání, které nás spojuje se Spasitelem; máme modlitbu, která dodává sílu v pokušeních a trampotách, ale zapomínáme děkovati za tato převeliká dobrodiní. Kdyby nám Panna Maria zázračně pomohla v časných potřebách, jistě bychom jí nějakou obětí veřejně poděkovali, poněvadž její pomoc duši naší není nápadná, jsme méně uznalí a méně vděční. Nezapomínejme nikdy, že Maria jest veliká dobrodějka, naše nejlepší matka, že jsme jí povinni velikou vděčností.

S vděčností spojujme i lásku. Sv. Alois tázán, zda miluje Bohorodičku, odpověděl: „Samozřejmě, jest to moje matka.“ Láskou splácel lásku této matky, před jejím obrazem učinil slib čistoty, a svědomitě plnil až do smrti. – Naříkáš, že nemáš lásky k matce Boží, že zůstáváš chladný při modlitbách a pobožnostech k její cti a chvále. Tvůj náрек je oprávněný jen tehdy, chybí-li ti dobrá a upřímná vůle z lásky k ní přinést nějakou oběť, přemáhati hněv, pýchu a sebelásku; byl by oprávněn jen tehdy, nesnažíš-li se přemáhati lenost v modlitbě a pobožnostech k Panně Marii. Máš-li dobrou vůli a snahu Královnu nebes uctívati, nemáš důvodu k nářku. Při lásce k Bohorodičce není hlavní věcí cit, nýbrž srdce, dobrá vůle. Máš-li dobrou vůli, můžeš z lásky k P. Marii jazyk svůj ovládati a vystříhati se nelaskavých řečí o bližních, myšlenky lépe ovládati a vyloučiti všecko nečisté a nešlechetné, staré nepřátelství odložití a s bližním se smířiti. Příležitostí k lásce z lásky k Bohorodičce máš dosti, měj i dobrou vůli.

S vděčností a láskou spojujme i důvěru. Nevím, jak nyní vypadá tvá duše, máš-li milost Boží nebo jsi ve stavu nemilosti, nevím, zda patříš k těm, kteří chtějí lítostí hříchů se zbaviti a bezpráví odčiniti. Ať jest tomu tak či onak, potřebuješ milosti Boží, potřebujeme jí všichni, chceme-li šťastně zemřítí. Milosti Boží potřebuje hříšník, aby zpřerážel pouta hříchů, potřebuje světec, aby v dobrém setrval, potřebuje kající, aby vytrval v boji proti hříchu a zlému návyku; milosti potřebujeme všichni. Maria jest matka a rozdatelka božské milosti, máme se tedy k ní utíkat s plnou důvěrou v každé hodině života a dáti se v její ochranu, aby nám vyprosila šťastnou hodinku smrti, nejdůležitější hodinu v životě.

Sv. František Xaverský zápasil se smrtí na ostrově Sancian. Modlil se střelné modlitbičky: „Ježíši, Synu Davidův, smiluj se nade mnou!“ „Nejsvětější Trojice, přijmi mě na milost!“ „Monstra Te esse Matrem, ukaž, že jsi matka!“ Poslední jeho slova byla: „V tebe jsem, Pane, doufal, nebudu zahanben na věky!“ Kdo by z nás nechtěl zemřít šťastně? Šťastná smrt záleží na nás. Konejme své povinnosti k Bohu, uctívejme matku Boží v životě s plnou důvěrou a ona bude laskavou a milosrdnou matkou v hodině smrti.

16. května.

SUMAT PER TE PRECES.

Ukaž, že jsi Matka:	ten, jenž pro nás zrozen,
Přijmi sebou prosby,	tvým chtěl být Synem.

Panna Maria jest matka naše. Mateřský svůj úřad vykonává hlavně tím, že nám zprostředkuje milost a milosrdenství nebeského Otce. Bohorodička jest v nebi naše nejmocnější přímluvkyně, její prosby působí, že naše modlitby bývají spíše vyslyšeny. Uvažujme o svých modlitbách, o modlitbách P. Marie na zemi, o její přímluvě v nebi.

*

1. Naše modlitby.

Podle výslovného napomenutí Páně máme se modlit všichni, všem jest modlitba potřebná, bez modlitby totiž není věčné blaženosti. Modlili jsme se až dosud svědomitě? A jaká byla modlitba naše? Modlitba jest nábožná rozmluva s Bohem, zbožné pozdvižení myslí

k Bohu, máme tedy všechny myšlenky soustřediti na Boha všudypřítomného a na obsah modlitby. Kolikráte se tak modlíme? Často již při dělání kříže nebo prvních slovech modlitby jsme úplně roztržiti, myšlenkami všude jinde jen ne u Boha a obsahu modlitby. A není často tato nepozornost zaviněná? – Máme se modliti s důvěrou, t. j. zcela určitě spoléhati, že milosrdný Otec nebeský vše nám dá, co prospívá a jest nutné pro čas i věčnost. Jest to důvěra, když váháme Boha za něco prositi? A můžeme zváti chladnou a lhostejnou modlitbu modlitbou důvěrnou? Jest důvěrná modlitba, kterou pronášejí ústa jen proto, že právě je čas modlitby, bez ohledu na vyslyšení? – Modlitba má býti vytrvalá, máme se stále modliti, byť i naše modlitby vyslyšeny nejsou. Jest vytrvalou modlitba, když po několika Otčenáších jsme už mrzutí a přestáváme se modliti, poněvadž se nedostavilo očividné vyslyšení? – Máme se modliti pokorně a s odevzdáním do vůle Boží. Provází naši modlitbu vždycky pokora? Odevzdáváme se při modlitbě plně do vůle Boží? Mnozí by nejraději Pánu Bohu předpisovali čas a způsob vyslyšení.

Nedostatky modlitby vlastní vinou způsobené zavinují, že nebýváme vždycky vyslyšeni a nedostavuje se požadované požehnání. „Pane, Bože zástupu, dlouholi budeš se hněvat?“ (Ž. 79, 5). Dlouholi bude se Bůh hněvat a neslyšet našich modliteb? Dokud neodstraníme zaviněných chyb! Nemá-li modlitba požadovaných vlastností, jsme-li vlastní vinou roztržiti při modlitbě, je-li naše modlitba jen modlitbou rtů a ne srdce, nemůžeme býti vyslyšeni, poněvadž naše modlitba za těchto okolností jest urážkou Božího majestátu. Máme-li dobrou vůli roztržitost přemáhati a modliti se podle vůle Boží a víme-li, že modlitba naše jest nedostatečná a ubohá, musíme

hledati pomoc a přímluvu, abychom spíše byli vyslyšeni. Nejmocnější přímluva jest přímluva Bohorodičky.

2. Modlitby Panny Marie na zemi.

Pozorovali jste malé dítě při zbožné modlitbě? Nezdálo se vám, že před vámi klečí a modlí se anděl nebeský? Celé chování tohoto dítěte prozrazuje velikou lásku a oddanost. Člověka nezkaženého srdce modlitba zbožného dítěte přímo nutí modlití se spolu, pobádá k sebranosti mysli, k náležitému držení těla při modlitbě. Může-li se obyčejné dítě tak zbožně modlití, jak se modlila Maria jako dítě! Pohled na mnohého modlícího se světce působil mocněji než duchovní četba a kázání. Když sv. farář arský sloužil mši svatou snažili se věřící dostatí se nejblíže k oltáři, aby pozorovali a obdivovali i napodobili jeho sebranost a zbožnost; mnozí věřící se přibližovali co nejblíže k oltáři, když sv. Alfons Rodriguez ministroval, aby, povzbuzení jeho příkladem, sledovali mši svatou s větší sebraností mysli; mnozí klečovali v blízkosti sv. Jana Berchmanse, aby se vroucněji a sebraněji modlili. Představme si Marii jako dítě v chrámě jerusalemském. Pevně věří ve všudypřítomnost Boží, zná zcela dobře závislost tvora na všemohoucím Stvořiteli a proto v hluboké pokoře se mu klaní, ví, že Bůh v tomo chrámě přebývá, modlí se tedy s celou vroucností duše, ani jeden anděl před trůnem Božím nemodlí se tak vroucně, ani jediný člověk na zemi nemůže se tak zbožně modlití. Když se Maria stala matkou Spasitele stále modlitba její silou i vroucností se stupňovala. S jakou odevzdaností do vůle Boží a s jakou důvěrou se modlila, když hledala ztraceného Ježíše! Jak se modlila na křížové cestě, jak se mod-

lila pod křížem! Modlitby Panny Marie na zemi byly vše-
vědoucímu Bohu velmi milé a příjemné.

3. Panna Maria naše přímlovkyně u Boha.

Nanebevzetím P. Marie otevřelo se její přímlově
větší působíště a tím i její prosby stávají se účinnějšími
a požehnanějšími. Dostaneme-li se s pomocí Boží do ne-
be, budeme se docela jinak modlití u trůnu Božího než
se modlíme na zemi, a tak i modlitba Panny Marie v nebi
jest mocnější a silnější než byla na zemi. Maria jest naše
zprostředkovatelka u Syna Božího, jest prosící velmocí,
její prosby nesmírně mnoho zmohou.

Panna Maria může naše modlitby a pros-
by Bohu přednášeti, převyšujeť mocí svou anděly.
Mohou-li andělé přednášeti prosby a modlitby lidí Bohu,
a o tom není pochyby, má totéž právo i Královna andě-
lů. Archanděl Rafael praví Tobíášovi: „Když jsi s pláčem
modlíval se a pochovával mrtvé, já jsem přednášel mod-
litby tvé Hospodinu“ (Tob. 12, 12). Přirozeně, že Bůh vše-
vědoucí zná naše potřeby a slyší naše modlitby, že tedy
nepotřebuje zprostředkovatele, jestliže tedy P. Maria ne-
bo andělé naše modlitby a prosby Bohu přednášejí, spo-
jují naše modlitby se svými modlitbami a naše modlitby
dostávají docela jinou sílu a účinnost. – Jak mohou
svatí, nejsou přece vševědoucí, znáti naše prosby
a modlitby? Ani andělé vše nevědí, ani P. Maria. P.
Maria, andělé a svatí nemají vědomosti o našich prosbách
a modlitbách z přímého styku s námi, tyto vědomosti mají
z patření na Boha. Vidí Boha tváří v tvář a v Bohu vidí
i naše modlitby a prosby, vidí hlavně to, co Bůh uzná za
dobré jim sděliti. – Pán Bůh rád slyší prosby a přímlovy
andělů a svatých, nejraději slyší přímlovu a prosbu Pan-

ny Marie. Skoro každé mariánské poutní místo, skoro každý mariánský kostel hlásají, jak mocná jest přímluva matky Boží!

Panna Maria jest mocná prostřednice naše u trůnu Božího. Mnohé dary a milosti činí Bůh závislými na modlitbách. Modlíme-li se dobře a vytrvale, budou nám dány, nemodlíme-li se, nedostaneme jich. Záleží tedy mnoho na našich modlitbách. Naše modlitby mívají mnohé nedostatky a chyby a proto nebývají vyslyšeny. Jsou-li naše modlitby spíše urážkou Boží než bohumilou službou, platí-li o našich modlitbách: „Lid tento cítí mne ústy, ale srdce jejich daleko jest ode mne“ (Mt. 15, 8), nemůžeme očekávat vyslyšení. Z toho následuje dvojí poučení: snažiti se modlitby denně zdokonalovati. Nezaviněná roztržitost při modlitbě nesmí nás činiti malomyslnými, té se nikdy zcela nezbavíme. Pán Bůh zná naši slabost a bere na ni ohled; dovolávejme se ve svých záležitostech stále pomoci a přímluvy P. Marie. Její přímluva docílí, čeho nemůže docílit naše dobře míněná modlitba. Jako my spíše vyslyšíme prosby dobrého a milého přítele než toho, kdo nás snad právě urazil, tak i Bůh raději vyslyší prosby P. Marie než naše, protože mu P. Maria ze všech tvorů nejvěrněji sloužila a jest mu i nejmilejší. Využijme mocné přímluvy Bohorodičky pro čas i věčnost.

17. května.

**QUI PRO NOBIS NATUS
TULIT ESSE TUUS.**

**Ten, jenž pro nás zrozen,
tvým chtěl býti Synem.**

Sv. František Assiský vystavěl první jesličky v lese u Assisi. Nesmírně miloval Jezulátko hlavně z toho důvodu, že i pro chudého Františka Syn Boží stal se člověkem.

Tato myšlenka tak mocně zaujala jeho duši, že z lásky k chudému Spasiteli volí dobrovolně chudobu za družku svého života. Spasitel stal se člověkem i pro nás. Uvažujme o tomto převelikém daru Božím, o jeho účelu a užitku.

*

1. Neocenitelný dar Boží.

Syn Boží stal se člověkem pro lidi. „Jenž pro nás lidi a pro naši spásu sestoupil s nebes.“ Tak se modlíme v Credo při mši svaté. Učení Církve jest ozvěna slov Kristových: „Tak Bůh miloval svět, že Syna svého jednorozeného dal, aby nikdo, jenž v něho věří, nezahynul, nýbrž měl život věčný“ (Jan 3, 16). Kdyby nám toho nesdělil sám Syn Boží, sotva bychom pochopili, že máme v nebi tak laskavého a milosrdného Otce, jenž vydává za nejhroznějších muk Syna svého jednorozeného v ruce nepřátel, aby jej ukřižovali. Ó jak jest veliká a nepochopitelná láska Boží k nám! Není zvykem lidí vydávati děti své pro dobro nepřátel, Bůh tak učinil. Pro spásu lidstva, pro spásu nepřátel Božích, hřích totiž činí člověka nepřítelem Božím, vydává Bůh jednorozeného Syna na smrt, když se stal dříve člověkem. Kolik lásky a milosrdenství jest v tomo jediném činu Božího majestátu! Už ta myšlenka, že nás Bůh tak nesmírně miluje, musí z duše zahnat všecku bázeň a srdce naplniti největší důvěrou.

Ještě větším jeví se vtělení Syna Božího, uvažujeme-li pro koho Syn Boží stává se člověkem a umírá smrtí nejpotupnější. Bůh vševědoucí věděl zcela bezpečně od věčnosti, že jen malá část lidí bude vděčná za toto vtělení. Kristus věděl, že jej budou přijímati chladně a lhostejně, jeho utrpení a smrt za maličkost pokládati, víru v jeho učení za méněcennost a slabost

prohlašovati, jeho samého na roveň podvodníkům stavěti, jeho Církví pohrdati, kříže jeho rozbíjeti, svátostmi pohrdati, jej znovu mučiti a křižovati. To vše předvídal a přece se stal člověkem! Kdyby byl umřel jen pro nejšlechetnější a nejlepší lidi, pro nejčistší, nejvděčnější a nejmilejší, bylo by nám vtělení Syna Božího pochopitelnější, neboť tito miláčkové Boží byli by si aspoň částečně vykoupení zasloužili. Jen převeliká láska k lidstvu diktovala vtělení a utrpení Páně, jen touto láskou můžeme vysvětliti smrt Beránka Božího i za ty, kteří Bohu vše odpírají: Otčenáš, znamení víry, účast na mši svaté, úctu, lásku poslušnost.

Poněvadž nás Bůh nesmírně miluje, dal nám se Synem svým vše, čeho potřebujeme k dosažení věčného cíle. Co bychom byli bez Krista? Pohané, modláři, politování hodní lidé, kteří by nevěděli o odpuštění hříchů a smíření s Bohem, o převelikém milosrdenství Božím a nezměrné lásce Srdce Ježíšova. Neměli bychom mše svaté, svatého přijímání, neměli bychom útěchy v nejtěžších chvílích a v hodinu smrti. Jak ubozí a chudí bychom byli bez Krista! Budme Bohu vděční za převeliký dar vtělení Syna Božího a děkujme Pánu Bohu tím více, čím více poznáváme milosti, kterých se nám dostalo a dostává vtělením jednorozeného Syna Božího.

2. Účel vtělení Syna Božího.

Syn Boží stal se člověkem pro nás lidi a pro naši spásu. Účel příchodu Kristova na zemi jest tedy naše spása. Při vykoupení nejednalo se o odstranění zla tělesného, nýbrž zla duševního. Zla tělesná zůstala i po smrti Kristově a čekají na všechny děti Adamovy. Ani tělo nebylo prvním předmětem vykoupení; tělo, které jest prach a v prach se navrátí, nemá takové ceny, aby bylo

vykoupeno životem Spasitele. V první řadě se jednalo o nesmrtelnou duši. Duše jest nesmrtelná, dále žije, jak dosvědčuje sám Spasitel: „Nebojte se těch, kteří zabíjejí tělo, duše však zabítí nemohou, ale bojte se spíše toho, jenž může duši i tělo zatratiti do pekla“ (Mt. 10, 28).

Kristus stal se člověkem a umřel na kříži, aby duši uchránil věčné záhuby a získal jí věčnou blaženost. Uvažujeme-li utrpení Kristovo a obě věčnosti (nebe a peklo), jeví se nám v nejkrásnějším světle tři důležité pravdy: Vážnost a význam věčnosti. Jak hrozné musí býti peklo, když Kristus svým přehořkým utrpením chce nás pekla uchrániti! Jak krásné musí býti nebe, když Kristus tak hroznou smrtí slávu nebe nám získává! Bezměrná láska Boží k nám. Kristova krev, slzy, každá jednotlivá bolest a rána volají: Tak Bůh miloval svět, že Syna svého jednorozeného dal, aby nikdo, kdo v něho věří, nezahynul, nýbrž měl život věčný. Učíme se lépe poznávati cenu duše. Nikdy by nejvyšší svatý Bůh nepožadoval tak vysoké ceny za duši, kdyby nebyla opravdu velmi cennou. Veliké výkupné ukazuje velikost a cennost duše.

I naše duše měla býti vykoupena a zachráněna. Uvažovali jsme vážně o ceně duše? Cenili jsme náležitě duši a podle toho se o ni i starali? Vyslanec jednoho krále žádal papeže o souhlas v jisté záležitosti. Papež odpověděl: „Kdybych měl dvě duše, mohl bych jednu pro vašeho krále obětovati, ale mám jen jednu duši.“ Máme jen jednu duši! Ztratíme-li ji, ztrácíme vše, zachráníme-li duši, zachránili jsme vše. Duše jest věčná v tom smyslu, že nikdy neumře. Věčnosti nikdo neunikne, ať chce nebo nechce, duše bude žíti. Tu pravdu

nezmění nikdo. Syn Boží stal se člověkem, aby zachránil duši, která byla ztracena pro věčnou blaženost. To byl účel vtělení Syna Božího.

3. Užitek ze vtělení Syna Božího.

Vtělení Syna Božího přináší nám užitek, využíváme-li milosti z vykoupení pro spásu duše. Přemnozí neuvědomují si této nejprvnější a nejdůležitější povinnosti a pro nepatrnou radost pozemskou zapomínají duše i věčnosti. Divíme se, že Jidáš za nepatrný peníz zradil a prodal Mistra svého, a lidé zrazují jej a prodávají za cenu přímo směšnou, za půl hodinky spánku v neděli, za kousek masa v pátek, za chvilkovou rozkoš, za ukojení pomsty. Uvědomujeme si, jakou bolest tím Spasiteli připravujeme? V domě Pilátově židé naléhavě žádají odsouzení Krista. Pilát marně se pokoušel obžalovaného propustiti, všechny pokusy selhaly, dává tedy předvésti lotra Barabáše, staví jej vedle Syna Božího se slovy: „Kterého chcete z těch dvou, abych vám propustil?“ A odpověď lidu? „Barabáše.“ Dí jim Pilát: „Co tedy mám učiniti s Ježíšem, jenž slove Kristus?“ Křičeli: „Ukřižován buď!“ Pilát se táže: „A co zlého učinil?“ Ale oni ještě více křičeli: „Ukřižován buď!“

Hrozného bezpráví dopustili se židé ceníce lotra více než Spasitele, zločince více než původce života. Nejednáme podobně, kdykoli se dopouštíme těžkého hříchu? Nedáváme i my přednost tvoru před Stvořitelem? Nepraví těžký hřích, že více milujeme svět a jeho rozkoše než přátelství, milost a lásku Boží? Každý těžký hřích jest pohrdání Spasitelem, nové jeho křižování. – Jistý muž dlouhá léta nechtěl o Kristu a Církvi

ani slyšeti. Ve věku pozdějším se obrátil a konal náboženské povinnosti velmi svědomitě. Když uvažoval o minulém životě a uvědomil si, že mnoho dobrého zanedbal, hrozil se toho a říkával: „Ten soud, ten soud!“ Ten soud, ten soud, nevážíme-li si milosti z vykoupení a neumíme náležitě využítí pro spásu duše! Jsme-li mezi těmi nešťastníky, obraťme se s celou důvěrou k matce Boží, aby nám vyprosila odpuštění a novou milost. – Jistý starší pán požádal v obci meškajícího misionáře o návštěvu. Misionář přišel, pán plakal, objímal jej a prosil, aby jej vyzpovídal. Otázku misionářovu, zda chodil na misijní kázání, zodpověděl záporně. „Pohnuli vás k svaté zpovědi snad vaši přátelé?“ „Nemám přátel, a kdybych měl, pak bych si byl jistě vyhledal takové, kteří by mně rozhodně něco podobného vymluvili.“ Tu misionář zpozoroval ve světnici obraz Madonny, otázal se tedy: „Jste ctitelem Bohorodičky?“ Přiznal se, že denně před tím obrazem pomodlil se k matce Boží. Misionář poznal, že Panna Maria odměňuje nepatrnou službičku milostí obrácení ve vážné chvíli. – Jsme-li hříšníci, jsme-li opovržení, pohrdají-li lidé námi a vyhýbají se nám, neztrácejme naděje, utíkejme se s důvěrou k matce milosrdenství, neodmítne nás, přijme s otevřenou náručí, nehledí na zevnějšek, postavení, příjmy, hledí na nás jako tvory Boží s duší nesmrtelnou, kterou chce pro věčnost zachrániti.

18. května.

TULIT ESSE TUUS – TVÝM CHTĚL BÝTI SYNEM.

Panna Maria měla dáti život Spasiteli, měla jej chrániti a býti mu dobrou a starostlivou matkou. Vše splnila co nejsvědomitěji. Spasitel byl matce za vše

vděčný, byl tedy v domku nazaretském nejkrásnější soulad a pokoj. Promluvme si o vzájemném poměru Ježíše a Marie a našem poměru k Ježíšovi a Marii.

*

1. Jak se Panna Maria chovala k Ježíšovi?

Ochotně mu prokazovala všechny služby, jakých dítě vyžaduje. Starala se mu o oděv, pokrm, klid, pohodlí, práci, a to s pravou mateřskou péčí, upřímnou láskou, pokorou a úctou. Maria velmi dobře věděla, kdo Ježíš jest. Ze slov andělových poznala svou velikou důstojnost, věděla, že Ježíš jest tím, jehož s touhou očekávají národové, o němž Isajáš předpovídal: „Rosu dejte obla-kové s hůry, mraky deštěte spravedlivce“, věděla, že jest to Spasitel, zachránce lidstva Bohem seslaný. Všecky služby konala z lásky k Ježíšovi s největší ochotou, všecku práci nejsvědomitěji. Kdyby některá matka věděla předem, že její dítě bude vůdce lidu, veliký dobrodinec lidu, dítě by zvlášť svědomitě ošetřovala, pečlivě vycho-vávala a všeho nebezpečí chránila. Kdyby matka sv. Vincence z Pauly předem věděla, že její dítě bude veli-kým dobrodincem trpícího lidu, jistě by se byla ještě více snažila vštípit mu lásku k bližnímu do srdce.

Největší láska nejlepšího mateřského srdce v nejkrásnějším světle a nejjasnější záři ukázala se v hodinách útrap. Jedná se o bezživotí Dítěte, nemešká a pod ochranou noci spěchají do Egypta. S tlukoucím srdcem a hroznou úzkostí hledá Ježíše ve chrámě. Setkává se s ním na cestě křížové, jde s ním, když se stává po-vrhelem lidu a posměchem chátřů, vytrvává pod křížem, když jiní jej opustili, chce jej potěšiti, když jiní se mu posmívají, vytrvává do poslední chvíle.

Jsou tu jistě matky. Jak chápete těžké povinnosti mateřského úřadu? Jste snad matky moderní, jimž děti jsou břemenem? Jste snad raději v divadle, ve shromáždění, v taneční síni než doma u dětí? Patříte k těm, kteří svěřují děti jiným a jen někdy se na ně podívají? Je-li tomu tak, nebudujete štěstí dítěte, nepřipravujete si radostných chvil pro stáří. Nevychováváte-li děti s celou upřímností oddané lásky, nezřeknete-li se z lásky k nim trochu pohodlí a zábav, nepočítejte s jejich vděčností. Od Panny Marie, matky Kristovy, učte se děti milovat a o ně pečovat.

2. Jak se Ježíš choval k Panně Marii?

Evangelium zaznamenává tři případy, které by mohly působiti dojmem, že Spasitel se choval k matce své hrubě: myslíme jeho zdržení se v chrámě bez uvědomění matky; jeho odpověď v Káni; jeho slova s kříže. Všimneme-li si těchto případů blíže, seznáme, že se o nějakém nešetrném chování nemůže vůbec mluvit. V chrámě zůstal z vůle nebeského Otce, když již nemohl matky uvědomiti, jak ukazují slova jeho: „Zdaliž jste nevěděli, že já musím býti v tom, co jest Otce mého?“ V Káni chce říci, že ještě nemá zázraků činiti, že ještě nepřišla jeho hodina, a přece, vyplňuje vůli matky, čímž zřejmě projevuje, že ji velmi miluje a ctí. Že matku svou v Káni a pod křížem oslovuje slovem „ženo“ a ne něžným slovem „matko“, nesmí nás překvapiti, povážíme-li, že mluví jako Bůh a že jest to i způsob tehdejší mluvy, kdy slovo žena značilo naše paní a neznělo nijak nepříjemně. Jest nesporno, že Ježíš matku velice miloval a ctil. Tato láska ještě lépe se jeví jeho činy. Písmo svaté praví, že Ježíš se vrátil do Naza-

reta a „byl jim poddán“ a prospíval věkem a moudrostí a milostí u Boha i u lidí.

Spasitel, Syn Boží, byl poddán Panně Marii a sv. Josefovi. Můžeme požadovati lepší známky jeho lásky a úcty? Kdyby jen tento jediný doklad byl v evangeliu o chování Spasitele k matce, naprosto by stačil dokázati, že Ježíš matku svou velice miloval a ctil. Důkaz lásky své podal na kříži. Vidí matku, ví, že chvíle smrti se blíží, že bude opuštěná, svěřuje ji tedy svému Miláčkovi s příkazem starati se o ni jako o matku svou. Lásku velikou ukazuje po zmrtvýchvstání, matce nejdříve se zjevuje, aby ji potěšil, lásku velikou ukazuje před svým nanebevstoupením na hoře Olivetské, kdy jí dává své požehnání, lásku svou ukazuje po nanebevstoupení svém, kdy ji bere do nebe a korunuje za královnu v království míru a pokoje. Tuto slávu matky Boží připomínají nám tajemství slavného růžence: Který tě, Panno, na nebe vzal; Který tě, Panno, na nebi korunoval. Sláva P. Marie v nebi a její moc nejlépe ukazují lásku Ježíšovu k matce.

3. Náš poměr k Ježíšovi a Marii.

Milujeme Ježíše a Marii či se jich bojíme? Marie se báti nemusíme, nezapomínáme-li, že jest matka milosrdenství a útočiště hříšníků. Byť i těžké břímě tížilo srdce jest Panna dobrotivá vždycky ochotná pomoci. Panny Marie se nemusíme báti, ale musíme se obávati ztráty důvěry k ní. Chceme-li míti její zvláštní ochranu, musíme se k ní stále utíkat a to s plnou důvěrou. Všichni potřebujeme pomoci, všichni v potřebách a souženích máme se k ní utíkat. Čím více pomoci potřebujeme, tím větší musí býti naše důvěra. Jistě neprospívá duši, ne-

nalézá-li ani v těžkých chvílích cesty k Panně Marii. Je-li naše duše lhostejná k matce Boží, prosme ji za vyprošení tolik milosti, abychom se k ní vždycky obraceli s plnou důvěrou a vroucí láskou. Velikým bohatstvím pro každou duši jest vytrvalá úcta Panny Marie a s důvěrou konaná modlitba nebo pobožnost. – Zdržují-li někoho hříchy jíti s důvěrou k matce Boží, nezapomínej, že právě hříšníci s plnou důvěrou mají ji prositi, když jest útočiště hříšníků. Čím duše bídnejší, tím větší důvod doufati v její milosrdenství a laskavé přijetí.

Jaký jest náš poměr k Spasiteli? Musíme býti proniknuti svatou úctou, musíme jej milovati, kláněti se mu, protože jest to jednorozený Syn Boží, tedy Bůh, náš soudce, jehož rozsudek rozhoduje o věčnosti, Pán nebe i země, před nímž i andělé s uctívou bázni poklekají. Tuto úctu musíme vždycky projevovati, hlavně ovšem v kostele: jsme-li v kostele má naše chování nasvědčovati, že jsme pevně přesvědčeni o přítomnosti Boží, jdeme-li k svatému přijímání, máme projevovati svým chováním, že jsme naprosto přesvědčeni o skutečné přítomnosti Ježíše jako Boha a člověka ve svato-stánku. Třikráte říkáme: „Pane, nejsem hoden
I v modlitbách má se projevovati vnitřní i zevnější úcta k Spasiteli. Při veškeré laskavosti a mírnosti, i ve svém ponížení, zůstává Synem Božím, pravým Bohem.

I k Spasiteli musíme jíti s plnou důvěrou, srdečnou vděčností a dětinnou láskou. Ujistil-li nás, že jsme jeho bratři a sestry, plníme-li svatou vůli jeho, smíme tedy právem doufati, že nás přijme do počtu vyvolených, budeme-li jeho věrnými učedníky. – Na smrtelné posteli tázali se kněze: Bojíte se Spasitele? „Proč bych se ho bál, když jsem mu sloužil celý život?“ Spasitel jest dobrý, jest milosrdný, ve svých slibech věrný, můžeme tedy

zcela určitě počítati s jeho dobrotou tím více, přimlou-
vá-li se za nás P. Maria. Sv. Jan Berchmans, veliký ctitel
matky Boží, na smrtelné posteli strašně pokoušen prosil
matku Boží o pomoc. Neprosil marně. Pokušení šťastně
přemohl, vzrušení s úzkostí ustoupily klidu. Hledejme
pomoc a milost Spasitele prostřednictvím matky jeho.
Snažme se dostat se k Ježíšovi prostřednictvím P. Marie.

19. května.

VIRGO SINGULARIS – PANNŮ JEDINEČNÁ.

Velicí umělci zanechali roztomilé obrazy Panny
Marie. Jedni znázorňují ji jako Madonnu s děťátkem,
jiní jako Dolorosu pod křížem. Krásnější těchto obrazů
lidskou rukou zhotovených jest obraz P. Marie nakres-
lený Duchem Svatým v Písmě svatém. Zadívejme se na
tento obraz a představme si obraz Marie v životě a
ve slávě.

*

1. Obraz P. Marie v životě.

Největší předností P. Marie jest její
důstojnost matky Boží. S touto důstojností spojeny
jsou všechny přednosti a milosti, jimiž ji Bůh zahrnul. Jak
vysoká jest důstojnost, jak vysoký úřad, jak vysoké po-
stavení matky Boží? To by mohl zodpovědět jen ten,
kdo by mohl změřit velikost, vznešenost a majestát Nej-
vyššího. Matka Boží jest jen jedna a tato jediná žena
jest s Bohem v nejtěsnějším spojení. – S důstojností
matky Boží jde ruka v ruce její uchránění
hříchu dědičného. Všichni přicházíme na svět
s hříchem dědičným, Maria zvláštní milostí, jen jí pro-
půjčenou, zůstala toho hříchu uchráněná. My „od při-

rozenosti předmět hněvu" (Ef. 2, 3), P. Maria od prvního okamžiku svého bytí předmět největšího zalíbení Božího. Jako matka Boha nekonečně svatého, nemohla ani na okamžik a nesměla nikdy být pod mocí a vládou zlého ducha. Neposkvrněné početí jest první přednost duševního obrazu P. Marie. – Maria jest Panna jedinečná, matkou byla a pannou zůstala. Tato přednost platí jen a jen jí jediné, protože ona jediná byla vyvolená dáti druhé božské osobě tělo a krev, měla tedy být jeho skutečnou matkou pozemskou. V modlitbách mše svaté o svátcích mariánských poukazuje se na to, že dala světu světlo věčné a přece panenství nezrušila.

Tento mariánský obraz Bohem nakreslený P. Maria špatnými tahy nebo nesprávnými barvami nepokazila, obraz ten dále doplňovala a dokreslovala.

P. Maria nikdy nezhrěšila. Neměla ani všedního hříchu. Pomoc Boží tu byla, milost Boží, se kterou P. Maria svědomitě spolupůsobila a věrně jí používala. Používáním milosti a spolupůsobením s ní Panna Maria v milosti prospívala, byla milostiplná. Maria jest panna jedinečná náplní milosti a úplným uchráněním každého hříchu. Duševnímu obrazu matky Boží dodávají lesku veliké, nedostižitelné ctnosti. Připomeňme si její poslušnost a odevzdanost do vůle Boží od zvěstování vtělení Syna Božího až do její šťastné smrti. „Aj, já dívka Páně, staniž mi se podle slova tvého.“ Tato slova jistě nesčíslněkrát opakovala v životě, hlavně v hodinách hrozného utrpení. Připomeňme si její pokoru, kterou ukazuje, když ona, matka Boží, nazývá se dívkou Páně, kterou osvědčuje, když v chrámě přináší oběť chudých a stojí vedle jiných matek. Připomeňme si její trpělivost, kterou tak krásně osvědčuje ve všech nesnázích, nejlépe a nejvíce pod křížem. Jaké trpělivosti a ja-

kého hrdinství bylo třeba veřejně se hlásiti za matku Ukřižovaného v zástupu rozvášněné luzy a vytrvati v hrozných mukách pod křížem! Připomeňme si její víru, naději a lásku k Bohu i lidem, její mírnost a skromnost, její čistotu. Duševní obraz matky Boží jest překrásný a roztomilý; malovala jej ruka Boží, doplňovala nejvěrnější a nejpilnější žákyně.

Hle, matka tvá! Jak krásná jest a veliká, jak převyšuje všechny tvory! Jdeš snad za velikými ideály, sníš snad od mládí o cti a moci, o úspěších a důstojnostech. Nechceš-li se dožítí zklamání, vzhlížej k obrazu Bohorodičky a snaž se jí přibližovati, připodobňovati. Můžeš jí následovati bez bázně, že konáš něco nesprávného a škodlivého. Maria ukazuje správnou cestu k ctnostem, k Spasiteli a věčné blaženosti.

2. Obraz Panny Marie v její slávě.

Panna Maria jest jedinečná ve své slávě. Bůh mnohým světcům dal velikou moc, oslavil je zázraky, příklady jejich ctností přímo strhovaly. Připomeňme si sv. Františka z Assisi, jehož chudoba a pokora nadchla zástupy mužů i žen k následování, připomeňme si sv. Aloise, jenž se stal vůdcem a ochráncem přemnohých na cestě nevinnosti a čistoty. Veliká jest moc mnohých světců, účinná jejich přímluva u trůnu Božího, královna svatých převyšuje všechny mocí i přímluvou. Před obrazy Neposkvrněné přemnozí učinili slib čistoty a věrně s její pomocí zachovávali až do smrti. K pomocníci křesťanů utíkají se lidé ve svých souženích, její ochraně svěřují se opuštění a soužení, P. Maria se ukazovala a ukazuje po staletí pomocnicí křesťanů, útočištěm hříšníků, potěšením zarmoucených. Její moc poznává a velebí Církev, její

přispění doznávají národové i země, její dobrotu a milosrdenství jednotlivci i národové, hříšníci i spravedlivci.

Katolíci uctívají Bohorodičku nejvíce ze všech svatých, nejvíce ji milují a s největší důvěrou k ní se utíkají. Připomeňme si mariánské svátky, zasvěcené i nezasvěcené, připomeňme si mnohé svatyně, oltáře, kaple mariánské, obrazy, sochy, spisy, hymny, básně a písně k její poctě! A kolik modliteb denně zalétá k nebi ke cti a chvále Bohorodičky! A kolik ctností zjevných i tajných, kolik obětí a sebepřemáhání z lásky k ní, kolik lásky a důvěry vysílají prosící a vděčná srdce k trůnu Neposkvrněné! Maria vpravdě jest panna jedinečná, všecky převyšuje, nikdo se jí nevyrovná.

Je-li sláva P. Marie tak veliká na zemi, jest nepopíratelně nesmírně větší v nebi. Sv. Pavel píše: „Čeho oko nevidělo, ani ucho neslyšelo, ani na srdce lidské nevstoupilo, jest to, co Bůh připravil těm, kteří ho milují“ (1. Kor. 2, 9). To platí o všech svatých, i těch tedy, kteří si zasloužili nejmenší stupeň blaženosti. Jest rozdíl, a veliký rozdíl, mezi světci nejnižších stupňů a světci nejvyšších stupňů. „Jiný je lesk slunce, jiný lesk měsíce, a jiný lesk hvězd; ano hvězda od hvězdy se liší leskem“ (1. Kor. 1, 41). Veliký jest rozdíl mezi hříšníkem, jenž v posledním okamžiku se obrátil, a světce, jenž po celý život žil v největší čistotě, přísně se kál, všecky námahy podstoupil, aby zachránil duši a oslavil nebeského Otce. Bohorodička ctnostmi a důstojností převyšuje všecky svaté, převyšuje i největší světce, jest tedy i její odměna v nebi největší: P. Maria jest královna andělů a svatých, královna patriarchů a proroků, královna apoštolů a mučedníků, královna vyznavačů a panen. Sv. Janovi ukázal se anděl, přinášel poselství Boží. Krásou jeho byl tak okouzlen, že padl, aby se poklonil před nohama anděla,

ale anděl mu řekl: „Ať toho nečiníš, jsem spoluslužebník tvůj i bratří tvých.“ Je-li zjev andělův tak krásný, jak září královna andělů v nadzemské kráse a v nadpřirozeném světle slávy! P. Maria vpravdě jest v životě i ve slávě jedinečná panna, mistrovské dílo Nejvyššího, nejkrásnější obraz malovaný rukou Boží.

Pozorujme svůj životní obraz a porovnávejme. Nemáme tak vysokého postavení a takové důstojnosti jako Bohorodička, nepřišli jsme na svět bez hříchu dědičného, ale jednoho požaduje Stvořitel od nás všech, jak již oznámil ve Starém zákoně: „Buďte svatí, neboť já svatý jsem“ (Lev. 11, 44), a jak Kristus prohlásil: „Buďte tedy dokonalí, jakož i Otec váš nebeský dokonalý jest“ (Mt. 5, 48). Poslechli jsme této výzvy Boží? Naše duše od svatého křtu má rysy Boží podobnosti, jest podobenstvím Nejvyššího. Zachovali jsme tento obraz čistý či jsme jej zaprášili a poskvrnili? Nemusíme říci se sv. Augustinem: tak malý člověk a již tak veliký hříšník? Či snažili jsme se, aby duše zářila nejkrásnějším leskem? Jan Perboyre, chovanec misionářského ústavu, si umínil připodobňovati se co nejvíce Spasiteli. Jak si počínal? Jako dítě, které se učí kreslit, jako malíř, jenž chce napodobiti mistrovské dílo. Malíř obraz nejdříve důkladně pozoruje a pak na plátně originál napodobuje. Nepodaří-li se to, není-li nějaká linie správná, opravuje a pokračuje, až kopie co nejvíce originálu se podobá. Jinoch vytrvale pracoval, ke Kristu stále vzhlížel, chyby odstraňoval, a tak se stále Spasiteli připodobňoval. Jako misionář v Číně prolil krev za víru a bližní své.

Přičiňujme se stále se připodobňovati nebeské matce, budme jejími dětmi ne pouze přáními, sliby a slovy, nýbrž životem, t. j. čistým srdcem a ctnostnými skutky.

Vyžaduje to námahy, sebezáporu, lásky a obětavosti, ne-
bojme se toho, odměna bude převeliká.

20. května.

INTER OMNES MITIS – NADE VŠECKY MÍRNÁ.

„Vezměte jho mé na sebe a učte se ode mne, neboť
jsem tichý a pokorný srdcem, a naleznete pokoj duším
svým“ (Mt. 11, 29). Spasitel právem ukazuje na svůj pří-
klad, byl tak mírný, tichý, pokorný a dobrotivý, že k ně-
mu bez ostychu přicházeli lidé všech společenských vr-
stev: děti se k němu tulily a nechtěly od něho; hříšníci
odcházeli potěšeni a očistěni. Panna Maria bydlela s Je-
žíšem třicet let, naučila se tedy zcela jistě v jeho škole
nejmilejším ctnostem božského Srdce, tichosti a pokoře,
jest tedy lidem dobrým příkladem a vzorem těchto ctností.
Promluvme dnes o podstatě tichosti, účincích této ctnosti,
jak se v ní cvičiti.

*

1. Podstata tichosti (mírnosti).

Prorok Isajáš praví o Mesiáši: „Nekřičí, nedbá stra-
nicky osob, aniž je slyšeti hlas jeho venku. Třtiny nalo-
mené nedolomí, a knotu doutnajícího nedohasí“ (42, 2–3).
Sv. Petr vypisuje chování Spasitele slovy: „Když mu
spílali, nespílal v odvetu; když trpěl, nehrozil, nýbrž ode-
vzdával se tomu, jenž soudil spravedlivě“ (1. Petr. 2, 23).
Tichost spočívá v tom, že přemáháme nespravedlivý hněv
a potíráme touhu pomstíti se. Tak jednala Panna Maria
vždycky, nejvíce ve chvíli, když stála pod křížem Syna
svého. Neznala roztrpčenosti a nenávisti, neznala hněvu
a nepřátelství, klidně vytrvala pod křížem a s trpícím a

umírajícím dítětem obětovala všechny modlitby za ty, kteří jí i Synovi způsobili tuto bolest. Spasitel se modlil: „Otče, odpust jim, neboť nevědí, co činí,“ lotrovi kajícímu hříchy v okamžiku odpustil. Stejně smýšlelo i mateřské srdce Bohorodičky, i ona myslela jen na spásu duší nesmrtelných a za tím účelem spoluobětovala všechno bezpráví, které osobně snášela. Církev slova Písma sv.: „na mne mysliti sladko jest nad med, a mít mne za podíl plást medu převyšuje“ (Sir. 24, 27) vztahuje na P. Marii. Denní zkušenosti dosvědčují, že zbožné modlitby k P. Marii, rozjímání o jejích ctnostech, mariánské písně uklidňují srdce, těší a k dobrému povzbuzují. Má-li již pouhá vzpomínka na matku Boží takový vliv na naše chování, jak musel na celé okolí působiti živý příklad Bohorodičky! Do nazaretského domku jistě rádi lidé chodili, když jeho obyvatelé vynikali ctností tichosti. Tiší jsme, přemáháme-li nespravedlivý hněv, krotíme-li touhu po pomstě, urážky rádi odpouštíme a zachováváme klid a rozvahu při různých nepříjemnostech životních.

2. Užitek z tichosti.

Účinky tichosti, užitek z této ctnosti, naznačil Spasitel slovy: „Naleznete pokoj duším svým.“ *P o k o j d u š e*, svatý klid v srdci. Každý touží po štěstí a spokojenosti. Nejjistějším prostředkem jest tichost a pokora. Užitek z tichosti naznačil Spasitel v osmeru blahoslavenství: „*B l a h o s l a v e n í t i š í , n e b o ť o n i z e m í v l á d n o u t i b u d o u .*“ Tato slova bývají různě vykládána. Jisto jest, že tichost jest velikou ctností a její účinky velmi žádoucí. Člověk tichý, klidný a trpělivý v různých okolnostech ovládá především své srdce, t. j. má je plně ve své moci a snadno odráží útoky pokušení. Sv. František Sáleský,

jenž vynikal ctností tichosti, prohlásil: tichá srdce nepuknou. – Člověk tichý má veliký vliv na své okolí: mírnému a tichému a klidnému člověku raději důvěřujeme než člověku nevrlému a při každé příležitosti hněvivému. Raději se stýkáme s tím, kdo nás klidně vyslechne, než s tím, kde třeba se obávati výbuchu hněvu každým okamžikem. Proti lidem, kteří chtějí všeho dosáhnouti mocí a hrozbami, jest tichý člověk ve výhodě, poněvadž klidnými a mírnými odpověďmi odzbrojuje i nejvášnivější útočníky. Sv. František Sáleský byl velice popudlivým pánem delší dobu hrubě urážen. Zůstal klidný, mlčel. Když pán domluvil, řekl mu světec: „Kdyby jste mi jedno oko vytrhl, druhým budu na vás laskavě pohlížeti.“ Netrvalo dlouho, popudlivý pán poznal svou chybu, prosil světce za prominutí a od té doby byli nejlepšími přáteli. Světec získal jej tichostí.

Spasitel uvádí tichost mezi těmi ctnostmi, které nazýváme blahoslavenství, jest tedy zcela jistě tichým zaručena věčná blaženost jako odměna.

Všimněme si ještě této ctnosti se stanoviska čistě přirozeného. Co jest lepší a rozumnější: přemáhati hněv a rozčílení či těmto vášním bez boje se podávati a žíti v neklidu a každou chvíli někde naraziti? Dá nám někdo něco za ztracený klid srdce a za porušení souladu v našem okolí? Neškodí tato vašeň nám samým, jistě naší duši, kdykoli bouříme a zuříme? Proč se bez užitku rozčilovati a ještě hřešiti? – Snad jest někdo jiného mínění a myslí si, že si přece nesmíme dáti vše líbiti, musíme také, když toho třeba, ukázati, že jsme pány, musíme hájiti své postavení. Přirozeně, že si nesmíme dáti vše líbiti, můžeme své právo chrániti a své postavení uplatňovati, ale můžeme a máme tak činiti klidně a taktně, aniž bychom se museli obávati nejmenší újmy cti a vážnosti. Uplatňuje-

me-li své nároky tiše a mírně, s láskou a trpělivostí, dosahujeme spíše toho, čeho požadujeme, vážnost naše stoupá právě tímto laskavým chováním.

3. Jak se cvičiti v tichosti?

Od přirozenosti jsme nakloněni k hněvu a netrpělivosti, myslíme tedy, že jest nemožný pokrok v tichosti. To jest názor nesprávný. I nejvznesitelnější letora může býti zmírněna a zlepšena. Nejlepší příklad podává sv. František Sáleský. Nebyl v mládí klidný a tichý, naopak klonil se velmi k netrpělivosti a hněvu. Umínil si s pomocí Boží právě ctnost tichosti nejvíce pěstovati a přivlastniti si. Často obnovil tento úmysl a s novou silou a odvahou snažil se jej uskutečniti. Nebylo to snadné, musel, jak říkal, srdce oběma rukama uchopiti, aby se klidnilo. Všecky obtíže a boje nezviklaly ho v úmyslu tom pokračovati a vytrvati. Skoro dvacet let bojoval neúnavně, vytrvale, přemohl netrpělivost a hněv a jest překrásný vzor tichosti.

Myslíme-li to s tichostí vážně, musíme si vyprošovati pomoc Boží. S důvěrou obraťme se k božskému Srdci Páně, k matce Boží a prosme za její přímluvu. Zkoumejme při kterých příležitostech nejnadněji podléháme hněvu a snažme se pro ten případ vyzbrojiti dobrým předsevzetím. Dostaví-li se neklid, bojujme s největším klidem a rozhodně. Boj a odpor proti všem vzrůšením srdce musí se vésti tiše a klidně. Nebudeme přece hasiti oheň přiléváním oleje. Nebudeme netrpělivost přemáhati netrpělivostí.

Tichost máme ukazovati ve styku s bližním, hlavně tehdy, máme-li upozorniti na nějakou chybu nebo něco nemilého mu sdělit. Velikou laskavostí a

mírností můžeme v mnohých případech více dosíci nežli velikou přísností. Sv. František Sáleský praví: „Lépe jest tichostí činiti kajícíníky, nežli přísností pokrytce.“ Sv. Vincenc z Pauly jednou řekl: „Třikráte v životě zkusil jsem to s přísností a třikráte se to nepovedlo.“ – K svatému Františkovi přivedli zpustlého mladíka se žádostí, aby jej přísně napomenul. Světec mluvil velice mírně. Když pozoroval, že každé dobré slovo jest marné, dal se do pláče a pravil: „Tento nešťastný člověk jednou špatně skončí.“ Za nedlouho padl v souboji. Vytýkali světci, proč jej nenapomínal s největší přísností. Světec odpověděl asi takto: Báł jsem se, že bych ve čtvrthodince rozlil všecku onu tichost, kterou jsem za dvaadvacet let s takovou námahou jako rosu v nádobě srdce svého shromáždil. Med, který člověk najednou spolkne, shromažďovaly včely po měsíce. K čemu mnoho řečí, když se neposlouchají? Onen nerozumný mladík odmítal rozhodně každé poučení. Jemu bych nepomohl a sobě snad uškodil.

Máme-li ke všem lidem býti dobří a laskaví a o to se také přičiňovati, musíme se také mírně a laskavě chovati k domácím lidem. Není ještě ctností, chováme-li se k cizím přátelsky, tu mohou spolupůsobiti mnohé přirozené pohnutky: touha líbiti se, ješitnost, touha ukázati se, na obdiv stavěti své schopnosti, snad i touha po novotě. Pravou ctností jest denně s těmi mírně a tiše jednati a stýkati se, jejichž chyby známe a jako břemeno pocifujeme. Tu se musíme přemáhati a vznětlivý temperament v mezích držeti. Nebude to bez námahy a obtíží, ale máme právo bolest jim působiti, nejsme jim zavázáni díky? Panna Maria jistě v denním životě nejkrásněji ukazovala lásku, trpělivost a tichost a tím příbytek nazaretský činila malým rájem. Pro mnohé rodiny bylo by velikým ziskem učiniti o májových pobožnostech pevné předsevzetí: Ode dneška

chceme s pomocí Boží všemožně se přičiňovati žítí se všemi členy rodiny v míru a pokoji. Chci tak činiti z lásky k Spasiteli a jeho matce.

21. května.

NOS, CULPIS SOLUTOS, – SVOBODNÉ NÁS OD VIN UČIŇ.

Chceme-li ve ctnostech činiti pokrok, musíme k budově ctností položit nejprve pevný základ, t. j. musíme mít zcela čisté srdce a klidné svědomí. Bez tohoto základu stavěli bychom na písku, ctnosti naše neměly by pevného základu a shroutily by se. Musíme z duše vypudit hřích, má-li v duši býti sladký pokoj a radostný mír. Jak bylo blaze těm, jimž sám Spasitel hříchů odpustil! „Odpouštěj se tobě hříchové tvoji, jdi v pokoji,” ta slova jako léčivý balsám působila na zraněnou duši, vlévala do duše pokoj a mír, jaký působí jen milosrdenství Boží. Snad všichni z nás chtějí mít čisté srdce a klidné svědomí, uvažujme tedy o tom, co Panna Maria činí pro pokoj našich duší, a co musíme sami činiti.

*

1. Co Panna Maria činí pro pokoj našich duší?

Maria, matka Ukřižovaného, nenechá děti své žítí v hříchu a teprve ne v hříchu zemřítí. Spasitel svěřil jí úřad matky milosrdenství a P. Maria vykonává jej stále. Různě pomáhá hříšníkům, vždycky dobrotivě a milosrdně. Modlitbu vytrvalou z lásky k ní a úcty odměňuje obyčejně polepšením v hodinku smrti, jindy vzpomínku na mariánskou pobožnost v mládí dává v poslední chvíli novou důvěru k P. Marii a přivádí skoro již zoufající duši k lítosti a polepšení; jindy posílá umírajícímu zavčas hor-

livého kněze, jenž se hříšníka ujímá a s Bohem jej smiřuje. V žaláři k smrti odsouzený zločinec nechtěl o lítosti a polepšení ani slyšeti. Jednoho dne navštívil jej zbožný a horlivý kněz Claudius Bernard. Přátelsky zločince pozdravil, objal a snažil se jej s Bohem usmířiti. Zločinec se k němu obrátil zády, byl hluchý ke každému slovu kněze. Prosil zatvrzelce, aby se s ním pomodlil aspoň modlitbu: Pomni, ó nejdobrotivější Panno Maria, sám předříkával, zločinec důsledně mlčel. Tu se kněz již nezdržel, zachvácen horlivostí a láskou, vyňal kousek papíru, napsal modlitbu, a cpal zločinci do úst se slovy: Nechceš-li se tuto modlitbu modliti, sněz ji aspoň! Zločinec slíbil spolu se modliti. Hned při prvních slovech chvěl se mu hlas, vytryskly slzy, zmocnila se ho lítost. Prosí kněze o chvilku času k přípravě na sv. zpověď. Vzpomínka na těžké hříchy a zločiny a převeliké milosrdenství Boží tak jej dojaly, že lítostí zemřel.

Je-li milosrdenství P. Marie tak veliké, že jediná modlitba a k tomu ještě modlitba po mnohém odporu, způsobuje obrácení hříšníka, jak ráda přispívá svou pomocí lidem, nahlížejí-li svou ubohost a bídu a modlí se vytrvale a zbožně o milost obrácení. P. Maria chce nám pomoci, duši naši zachrániti, lásku k smrtelným duším Syn její hluboce a nerasmazatelně zapsal do jejího srdce, když sám se obětoval za spásu duší. Nedostane-li někdo milosti obrácení, jest to jeho vina, P. Maria má jistě dobrou vůli, hříšník nečiní, co jest jeho povinností.

2. Co musíme činiti k získání duševního klidu?

První podmínka míti vůli se polepšiti a hříchů se odříci. Pokání a polepšení jest milost jako každá jiná milost, musí se tedy s ní počínati a používat

jí jako každé jiné milosti. Boží dobrotivostí danou pomoc musí člověk rád přijímati a s ní spolupůsobiti. Nečiní-li tak, nemůže býti spasen, kdyby sta a sta milostí denně dostával. O misiích domlouval hospodář čeledínovi, aby šel také na kázání a k sv. zpovědi. Marně. Na důtklivá i přátelská napomenutí odpovídal: „Beze mne to také půjde.“ Tomu člověku chyběla vůle k Bohu se obrátiti, chtěl v hříchu setrvati. Stvořitel vyznamenal nás nad ostatní tvory pozemské, dal nám svobodnou vůli, jež patří k lidské přirozenosti a zůstává jako vyznamenání a zároveň veliký prostředek k zasloužení odměny nebes. Do příbytku věčného pokoje máme a musíme vejíti dobrovolně a nenuceně. Věčná blaženost není dar, jest to zasloužená odměna. Proto nutno míti vůli hříchů se varovati a dobré skutky konati. Jen tak můžeme býti spaseni.

Dobrá vůle sama nestačí, musíme užívat i prostředků, kterých nutně potřebujeme k odpuštění hříchů. Bůh rád hříchy odpouští, ale musíme činiti, čeho od nás požaduje! Jistý katecheta tuto nutnost spolupůsobiti s milostí Boží takto vykládal dětem: Bůh odpouští všecky hříchy ve svátosti pokání, i ty nejtěžší, ale – teď přijde jedno veliké „když“ – když hříšník činí opravdové pokání. Jak důležité jest výslovné poznamenání „opravdové pokání“! Polovičaté pokání leckdos by konal, opravdové pokání, ze všech hříchů zcela a upřímně se vyznati, jest mnohým velmi obtížné. A přece k odpuštění hříchů a plnému pokoji duše jest naprosto nutné celé pokání, opravdové pokání. – Mladý muž o misiích šel k svaté zpovědi. Příprava na sv. zpověď činila dosti obtíží. Věděl ze školy, že se musí varovati blízké příležitosti ke hříchu, chce-li se zpovídati platně a s užitkem. Při veškeré námaze učiniti vážné předsevzetí nebyl rozhodnut, zda ho také dodrží. Nebylo ještě po misiích a

onen nešťastný slaboch opětně příležitosti ke hříchu vyhledával. Takový úmysl a taková příprava na sv. zpověď duši nepomáhá, v takových zpovědích hříchy se neodpouštějí a mír s Bohem neuzavírá. Místo klidu, jenž jest následek čistého svědomí, ještě větší neklid a hrůza ze svatokrádeže.

„Přinášejte ovoce pokání hodné,“ volá předchůce Páně na poušti. Přináseti ovoce pokání hodné znamená úplný odvrát od hříchů v každém ohledu. Není ještě pokáním, zdržuje-li se někdo hříchu jednoho a jiných častěji se dopouští. K hodnému pokání patří i dostiučinění, odpovídající pokud možno velikosti a počtu spáchaných hříchů. Po odpuštění hříchů, mohou tu ještě býti časné tresty, které musí býti odpykány tu nebo v očistci. Pán Bůh dobrotivý poskytuje příležitost zbavit se viny v tomto životě. Podmínka jest duch kající, t. j. přesvědčení, že božská nekonečná spravedlnost vyžaduje zadostiučinění za spáchané hříchy, pak i vůle dostiučinění skutečně vykonati. Připomeňme si podobenství o synu marnotratném. Poznal chybu a chtěl vše napravit za každou cenu. Ještě v cizině uvažuje a umiňuje si, co řekne otci, jehož bolestně zranil. Všimněme si slov, která tolik zdůrazňuje: „Již nejsem hoden slouti tvým synem. Učiň mě jako jednoho ze svých dělníků.“ Tato slova obsahují dvě věci, které nám znázorňují ducha kajícího: hluboká u upřímná pokora; vůle odčiniti plně spáchané bezpráví. V pokoře doznává: Mnoho jsem pochybil, nejsem hoden slouti a býti synem tak dobrého otce, spokojím se tedy, dovolí-li mi otec bydlet v jeho blízkosti. Pak projevuje rozhodnou vůli prací rukou svých nahraditi škodu způsobenou. Nechce vynikajícího postavení v domě otcově, chce býti na stejném stupni s dělníky a s nimi stejně pracovati k náhradě škody. — Smýšlí-li člo-

věk takto bude vykonávati trpělivě své denní práce a případné zneklidnění odrazí poukazem na své hříchy; bude přijímati a ponese tělesná utrpení, nemoce a churavost trpělivě a s odevzdaností do vůle Boží; bude spokojený, dostaví-li se místo útěchy a světla a radosti v jeho duševním životě tma, vyprahlost a duševní trýzeň při modlitbě, rozjímání a přijímání svatých svátostí. — Jest ještě jeden Bohu milý způsob činiti pokání za hříchy a ten spočívá v tom, že se staráme o duše bližních. Spasitel požadoval od Petra, když jej třikráte zapřel, trojí prohlášení, že jej miluje, a pak teprve mu přikázal: „Pasiž beránky mé, pasiž ovce mé.“ Spasitel tím ukázal, že pění o duše jiných hříchy se odpykávají. Máme-li činiti opravdové pokání a přináseti ovoce pokání hodné, musíme býti trpěliví v práci a utrpení, upřímně pokorní, uvědomující si svou hříšnost, musíme hříchů dokonale litovati, úplně a upřímně z nich se vyzpovídati, a bojovati proti pokušení a příležitosti ke hříchu. Matka milosrdenství pomáhá k lítosti i upřímnému vyznání.

Dva muži přišli do poutního místa náhodou. K večeru zašli do mariánské svatyně, bez úmyslu konati pobožnost, chtěli si prohlédnouti dary, které sem věřící z vděčnosti za vyslyšení proseb darovali. Věřící modlili se růženec. Jeden z mužů náhle sesmutněl. „Jak jsou ti lidé zde šťastní a já tolik nešťastný!“ Modlil se s ostatními růženec a po ukončení zavolal si kněze a hlasitě prohlásil: „Velebný pane, dlouho jsem se nezpovídal, bídě žil, jsem veliký hříšník, prosím, pomozte mi, chci se náležitě vyzpovídati.“ Kněz z hloubi srdce děkoval matce Boží, útočišti hříšníků, za zprostředkování milosti tomuto hříšníkovi.

Matka Spasitele ještě dnes jest útočiště hříšníků a matka milosrdenství. Stejná jest stále její moc i láska.

Utíkejme se k ní s důvěrou, byť i naše hříchy byly veliké a mnohé. Neodmítne nás, neopustí nás!

22. května.

MITES FAC ET CASTOS – MÍRNÉ, ČISTÉ UČIŇ.

Máme-li vykopané základy, může stavba rychle pokračovati. Připravíme-li náležitě půdu, můžeme zřídit pole nebo květinářskou zahrádku. Tak jest to i s duší. Odstraníme-li hříchy, může křesťanská ctnost vyrůstati, kvést a plody přinášeti. Kdyby chtěl někdo ctnostně žíti, když zlé náklonnosti a vášně ovládají srdce, byla by to práce velmi nespolehlivá, stavěl by na špatném základě. Odstraníme-li hříchy a vášně, může-li vůle snadno a rychle pokušením odpírati, daří se křesťanské ctnosti. Uvažujme o podstatě ctnosti, nabytí ctnosti a její ceně.

*

1. Podstata ctnosti.

Mluvíme o křesťanské ctnosti, o ctnosti dítky Božího, která jest těsně spojena s věčností. Musíme rozeznávati u ctnosti to, co Bůh činí a dává, a to, co sami musíme přidati.

K lepšímu porozumění pozorujme zpěváka. Má-li někdo býti dobrým zpěvákem, musí míti od Pána Boha hudební nadání, jinak nebude nikdy pořádně zpívat. Hlas a sluch nestačí k dokonalosti, virtuositě. K hudebnímu nadání, daru Božímu, musí přidati svou píli, musí se učit a cvičit, jinak zůstanou jeho schopnosti bez užitku. Podobně jest to s křesťanskou ctností. Schopnost dobře činiti pro věčnost dostává člověk s posvěcující milostí. Posvěcující milost jej uschopňuje konati dobré

skutky, které souvisejí s věčností. Ctnosti nabývá svým přičiněním, t. j. stálým cvičením v dobrém. Pokřtěné dítě má křesťanskou ctnost, protože má milost posvěcující, ale ctnost ještě pěstovati nemůže. Dospělý, jenž se polepší, činí pokání a vyzpovídá se, dostává milost posvěcující, ale je mu obtížné dobro činiti, poněvadž mu chybí cvik. Jest už tím hněvivý člověk vzor tichosti, když hříchů lituje a zpovídá se? Rozhodně ještě ne! Musí ještě bojovati sám se sebou, má-li dosud zbývající náklonnosti k hněvu zcela přemoci a odstraniti.

Vraťme se k Panně Marii. Její duše měla milost Boží v takové míře, že ji anděl nazývá „milostiplnou“. S touto milostí dostala tak velikou ctnost, že v srdci jejím nikdy nebojovalo dobro se zlem, že zůstala ušetřena každé vnitřní bouře, které není ušetřen žádný člověk. I Maria mohla hřešiti, ale ona s milostí Bohem jí danou tak spolupůsobila, že nikdy nezhřešila. P. Maria stále v dobrém se cvičila a tak ve svatosti rostla. Život její v očích Božích byl tak krásný a dokonalý, že Církev právem o ní praví: „Jak jsi krásná, přítelko má, jak jsi krásná“ (Velepíseň 1, 14).

Ctnostnými tedy zcela a úplně jsme jen tehdy, jsme-li ve stavu milosti posvěcující a horlivým konáním dobra stáváme se mistry, stává-li se nám dobro stálým cvikem druhou přirozeností, je-li nám dobro snadným a příjemným.

2. Nabytí ctnosti.

Jest to pro nás práce snadná či těžká? Člověk ctnostný mocně působí na jiné, chtějí dobrého příkladu následovati. Jak mocně působí pokora, trpělivost, tichost!

Krásná jest ctnost, ale těžko se získává. V člověku jest vedle vůle k dobrému i náklonnost ke zlému. V člověku bojují touha s povinností, dobro se zlem, duch s tělem. Člověk má tělo a duši, tělo bojuje proti duchu, důsledek toho obtížné cvičení v dobrém. Životopisy svatých nejjasnějšími barvami znázorňují tento boj milosti se zlou žádostivostí. Sv. Jeroným žil na poušti, modlitbami, postem a studiem vyzáblý jako kostlivec, ale boj v jeho nitru neustal. Co v Římě kdysi viděl a slyšel, žilo a působilo v jeho fantasmii, mnoho musel bojovati k přemožení těchto vzpomínek. I my musíme bojovati, boj ještě neznamená, že chybí dobrá vůle nebo že nepokračujeme. – Mnohý naříká, že stále znovu upadá, což není důvodem k oprávněnému nářku. Upadáš-li znovu, jest to veliká slabost lidské přirozenosti, náhlé pokušení, nepozornost atd. Není nic ztraceno, pamatuješ-li při každém pádu na vzpamatování se, povstáváš-li po každém novém pádu s novou zmužilostí a dětinnou důvěrou a cvičíš se s neotřesenou horlivostí v dobrém. Padne-li dítě, které se učí choditi, vstane a zkouší znovu a znovu na nohách se udržeti. I my musíme stále a stále, znovu a znovu povstati a nové pokusy činiti, a výsledek se jistě dostaví.

K získání ctnosti musíme pracovati plánovitě. Pěstovati dnes pokoru, zítra spořivost, pak zase skromnost, jindy velkomyslnost, to nevede k cíli. Musí býti nějaký pořádek, jinak škoda času a námahy. I když pracujeme plánovitě, musí tu také býti důsledná vytrvalost. Začítí v ctnosti se cvičiti, jest hra pro děti, vytrvati ve ctnosti i v největších bojích a skoro nepřekonatelných překážkách jest hrdinství. Krásný příklad dává sv. Alois.

Ctnostem učíme se ve škole P. Marie. Snažme se stále se jí připodobňovati vnitřně i zevnitřně.

Vnitřně rozmnožováním víry, naděje a lásky, trpělivosti a odevzdanosti do vůle Boží, zevnitřně všemi oněmi ctnostmi, které činí soužití s jinými tak milým a poučným, skromností a pokorou, tichostí a ústupností. V dobrém můžeme pokračovati pokud duše v těle. Umiňme si pevně vytrvati za všech okolností, budme tím pevnější a statečnější, čím větší potíže a obtíže stavějí se v cestu.

3. Cena ctnosti.

Ctnost má veliký význam pro život pozemský. „Hle, jak je to dobré a utěšené přebývají-li bratři svorně!“ (Ž. 132, 1). Milým a laskavým chováním stává se spolužití v rodině a obci, doma i v cizině pramenem radosti. Jak chladným jest vzájemný styk, je-li někdo bezohledný k jiným, od nichž požaduje všemožné ohledy, ale sám jich nemá. Čím větší ctnost, tím milejší, přátelštější i společenský styk. Chceme-li viděti srdečnou a opravdovou radost, musíme jíti do klášterů, v nichž panuje pravý duch; tu jsou všichni členové řádové rodiny šťastní a spokojeni, což se projevuje i v jejich vzájemném styku.

Veliká jest cena ctnosti pro život pozemský, nesmírně veliká pro život věčný. Spasitel jednou vypočítal osmero ctností a řekl o každé z nich, že blahoslaveným jest, kdo se v ní cvičí. Jest to osmero blahoslavenství. Přirozeně nesmíme si mysliti, že jen těchto osmero ctností bude na věčnosti odměněno a ostatní ne; každá ctnost bude odměněna, kterou konáme s náležitým úmyslem. O čistotě a její věčné odměně mluví již Starý zákon: „O jak krásné jest čistotné plémě v skvělosti, jeť nesmrtelná památka jeho, ježto (čistotu) uznává Bůh i lidé“ (Moudr. 4, 1). Kdyby nám Bůh ukázal duši v lesku

posvěcující milosti a v kráse ctností, užasli bychom, jak vysoko stojí duše dobrými skutky. U soudu Božího se o tom přesvědčíme u jiných i u sebe. Kolik asi odměny jsme si zasloužili v životě dobrými skutky? Hledme získati si odměnu největší!

23. května.

VITAM PRAESTA PURAM – DEJ NÁM ŽIVOT ČISTÝ.

Napadlo vás snad někdy, že by Pán Bůh mohl některá svá přikázání odvolati nebo zmírniti, když lidem nevyhovují a lidé jich nezachovávají. Byla by veliká pošetilost od Boha požadovati, aby se řídil podle nás, kdykoli se nám zlíbí neřídit se podle něho. Podobná myšlenka jest i zcela zbytečná, neboť Bůh nikdy neodvolá zákonu, který vepsal do lidských srdcí a vryl do kamenných desek a prohlásil za hromu a blesku. Kristus nikdy neodvolá svých slov: „Blahoslavení čistého srdce, neboť oni Boha viděti budou.“ Nikdy neškrtně věty: „Nic nečistého nevejde do království nebeského.“ – Uvažujme: v čem spočívá čistota srdce; čím dosáhneme a uchováme si čisté srdce; proč musíme míti čisté srdce.

*

1. V čem spočívá čistota srdce?

V říši tónů a barev jsou různé stupnice, různé stupnice jsou i v čistotě duše. První stupeň spočívá v tom, že nemáme těžkého hříchu. O čisté duši nemůžeme mluvit, přestupujeme-li dobrovolně a vědomě zákon Boží ve věci důležité, protože vědomé a dobrovolné přestoupení zákona Božího ve věci důležité jest těžký hřích a každým těžkým hřichem ztrácíme milost posvěcující. Nečistá jest duše před Bohem ať se prohře-

šuje proti kterémukoli přikázání Božímu, poněvadž všechna mají stejnou platnost a závaznost. Jest tedy bludem domnívati se, že duši znečišťují jen hříchy proti šestému přikázání, ostatní hříchy že jsou bezvýznamné; jest rovněž bludem přijímati názor, že hříchy proti čistotě jsou maličkost. Musíme se držeti jediné správné zásady: Každý těžký hřích poskvrňuje svědomí a znečišťuje duši. – Druhý stupeň čistoty srdce spočívá v tom, že se vynasnažujeme varovati se i hříchů lehkých a stále méně se jich dopouštíme. K tomu třeba veliké píce a pečlivé pozornosti na celý život: slova, myšlenky, žádosti, skutky, opomenutí dobrého. Všecko jest možné s pomocí Boží a při dobré vůli. I v tomto ohledu mnohé duše činily opravdové divy! Setkáváme se s nimi v klášteřích i v obyčejném životě. Vedle takových velikánů ctností jsme zcela nepatrní. – Třetí stupeň čistoty srdce spočívá v tom, že vždy více a více potíráme náklonnosti k hříchu. Každý člověk má náklonnost ke hříchu, jest to následek hříchu dědičného. Zlé náklonnosti mohou se hřešením stupňovati, mohou se státi i návykem. Čím náklonnosti ke zlému jsou silnější, čím více bují a rostou, tím se více stupňuje nebezpečí hřešiti, jsou-li stále více potírány a zeslabovány zmenšuje se i nebezpečí hřešiti.

Zkoumejme stav duše své! Na kterém stupni čistoty jest? Přemohli jsme již aspoň těžký hřích? Chceme-li v tomto ohledu činiti pokroky, musíme užívatí vhodných prostředků.

2. Prostředky k dosažení a udržení čistoty srdce.

Nejúčinnější prostředek na prvním místě jest svátost pokání Kristem ustanovená na odpuštění hříchů.

Chtítí súčtovatí s hříchem bez této svátosti bylo by klamání sama sebe a byla by to i hrozná opovážlivost; všechny lidské prostředky nikdy nemohou tolik působiti jako svátost Kristova. Jest pravda, že hříchy mohou býti odpuštěny dokonalou lítostí bez svátosti pokání, ale jen s tou podmínkou, když s dokonalou lítostí jest spojena i pevná vůle při nejbližší zpovědi z hříchů těch se zcela vyznati. Není tedy možno vyhnouti se zpovědi vzbuzením dokonalé lítosti. – Druhý prostředek srdce stále více očišťovati jest vytrvalý boj proti zlu. Vytrvalý boj, ne tedy chvilkové vzplanutí, ne polovičatá vůle, která selhává při první obtíži a po první chybě bez boje utíká z bojiště. Pozorovali jste při studni s okovem hluboký zářez v kamenné obrubě? Jak vznikl? Stálým třením řetězu. Všimli jste si vymletého kamenu pod okapem pumpy? Kapky vody prohlubují kámen ne silou, nýbrž častým dopadem. Tou zásadou se musíme řídití, máme-li odstraniti zakořeněné chyby. Co se nedaří dnes nebo zítra, zdaří se později, ale musíme vytrvati, byť i léta to trvalo a obtížné bylo. Demosthenes stálým cvikem odnaučil se koktati a byl nejlepším řeckým řečníkem. Žádná půda není tak tvrdá, aby se nedala zpracovati; kdybychom měli mnohé a veliké chyby, vytrvalou prací zpracujeme půdu srdce a uvidíme plody polepšení. – Třetí prostředek býti stále čistším jest pilné konání zbožností k naší milé Paní. Stalo se již často, že lidé, kteří naprosto nebyli zbožní, obrátili se stykem s čistými dušemi a horlivě dobro konali. S počátku snad více působila osobní náklonnost, později pěstovali ctnost proto, že se jim zalíbila. Činí-li nás lepšími styk s dobrými lidmi, jak nesmírně více působí rozjímání čistoty Panny Marie! Už ta myšlenka, že na zemi žila bytost, která nikdy nezhřešila, a že tato čistá bytost jest matka naše a matka

našeho Spasitele, už ta myšlenka pobádá snažiti se o napodobení podle možnosti a sil a schopností. Mariánská pobožnost jest nejúčinnější prostředek přemoci hříchů, které ustoupiti nechtějí. K řeholníkovi dostavil se mladý muž, jenž byl otrok hříšného návyku. Kněz mu poradil modliti se každodenně ráno a večer třikráte Zdrávas. Mladý muž slíbil. Po nějaké době odcestoval, léta byl v cizině, po návratu zašel opět k témuž knězi vyzpovídati se. Jak se podivil, když o hříšném návyku ani památky více.

3. Pohnutky k zachování čistoty srdce.

Není to ponecháno mému dobrému zdání, chci-li čistě žíti nebo nechci. Bůh mi přikazuje hříchu se varovati. „Nic nečistého nevejde do království nebeského.“ To jest základní požadavek pro vstup do nebe. Je-li duše v hodinu smrti ve stavu nemilosti, t. j. v těžkém hříchu a tedy nečistá, nemůže vejíti do nebeského ráje; má-li jen hřích lehký, nemůže také předstoupiti před tvář Boží, musí býti napřed očistěna, a teprve potom se jí otevírá brána nebeská. – Čistí musíme býti i proto, že menšímu nebo většímu stupni čistoty odpovídá i větší nebo menší odměna na věčnosti. Spravedlivý Bůh jistě neodměňuje stejně duše, která po celý život se namáhala hříchu se chrániti podle možnosti, a duše, které bylo lhostejno, hřeší-li nebo nehřeší. A není také stejné utrpení duší v očistci, které zcela jinak žily a nesterpně hříchu odpíraly. Spravedlivý Bůh soudí dobro a zlo s naprostou spravedlností, jest tedy větší čistota duše i větší její přednost. „Blahoslavení čistého srdce, neboť oni Boha viděti budou.“ Tato odměna jest mnohdy údělem čistých duší již na zemi, neboť docela jinak pronikají hloubku zjeveného

náboženství, Boha více milují a lépe poznávají. Není tedy lhostejno, jsme-li více nebo méně čistí.

Snad jsme se často starali o chyby bližního, snad jeho chyby známe lépe než svoje. Nemyslíte, že bude lépe více pozorovati sebe a méně souseda? Mnohem lépe bychom na tom byli, kdybychom více se obírali stavem své duše a méně si všimali chyb jiných. Také bychom se nemuseli tolik báti soudu Božího. Umiňme si, nevyžaduje-li toho naše povinnost, nechati chyby bližního na pokoji a z lásky k matce Boží starati se více o chyby své. Tím pomůžeme své duši.

24. května.

ITER PARA TUTUM – BEZPEČNOU DEJ CESTU.

Kdo to upřímně myslí se svou duší a chce ji zachrániti pro život věčný, ví ze zkušenosti, že životní cesta nevede jen krásnými květnatými lučinami, že často vede i přes skály a rokle, trní a hloží. Kdo se nestará o stav duše, skoro ani nepozoruje těchto obtíží a nebezpečí, domnívá se, že země jest polovičním rájem. Jak jest tomu ve skutečnosti? Naše životní cesta jest plná nebezpečí, musíme přes mnohá úskalí, proto potřebujeme pomoci a ochrany nejlepší pomocnice, matky Boží. Uvažujme o dvou cestách do věčnosti; o životní cestě matky Boží; o ochraně P. Marie v životěездеjším.

*

1. Dvě cesty do věčnosti.

„Široká jest brána a prostranná cesta, která vede k zahynutí, a mnoho jest těch, kteří vcházejí skrze ni. Těsná jest brána a úzká cesta, která vede k životu, a málo

jest těch, kteří ji nalézají" (Mt. 7, 13–14). Kdyby byla jen jediná cesta k věčnosti a všichni museli jít tou cestou, nemohli bychom zbloudit a museli dosíci cíle vytčeného. Spasitel výslovně mluví o dvojí konečné stanici a dvou různých cestách. Jedna cesta vede k bráně temnosti, to jest cesta široká, pohodlná, bez námahy a bojů. Obtížných ukazovatelů a výstražných znamení tu není, Boží a církevní přikázání na té cestě neplatí, výčitek svědomí se nedbá, a ozvou-li se přece, dovedou se všelijak omluvit a vymluvit. S počátku nejde se touto cestou zcela klidně, křesťanská výchova rodinná nedá se tak snadno zapomenouti. Několik hříchů, několik útoků na svědomí, snad i svatokrádež nehodným přijetím svatých svátostí a nepohodlný napomínatel ozývá se slaběji a slaběji, až zcela oněmí, člověk pokračuje od hříchu ke hříchu, od neřesti k neřesti, jedna propast volá druhou propast, myšlenka vyzpovídati se ho netrápí, sám se od té povinnosti dispensoval, myšlenka na soud a věčnost jest zatlačována a potlačována milejšími vzpomínkami. Přirozeně, že všude nejde to tak lehko, hlas svědomí se ozývá a nechce se jen tak dát umlčet, vzpírá se tím více, čím více násilně bývá potlačován. V takových případech dává hříšný život nepříjemnou předchuť bolesti, které v pekle připravuje červ, který neumírá, a oheň, který neuhasíná.

Jiná cesta jest úzká, stoupá stále a stále až na vrchol křesťanského sebezáporu a ctnosti. Snadná procházka na této cestě – aspoň s počátku – není, jest to cesta námahavá. Lidská přirozenost se všemi svými sklony ke zlému musí stále býti ujařmována, přání srdce musí býti obětována, nepřátelům podle příkladu Krista musíme odpouštět, dobře činit těm, kteří nás nenávidí, a modlit se za ty, kteří nás pronásledují a pomlouvají. Je-li při-

rozenost vytrvalým a důsledným bojem přemožena a dobro stává se zvykem, může se státi, že chůze po této cestě jest příjemná a radostná. I při tak veliké výšičnosti není naprosté jistoty; starý had může nepozorovaně hlavu pozvednouti a snažiti se jed do srdce vstříknouti. Byť i byla chůze po této cestě obtížná, konečná stanice láká tím svůdněji, když dosahujeme věčné blaženosti, která vylučuje každou bolest pro celou věčnost.

– Heslo těch, kteří jdou úzkou cestou, zní: „Ti však, kteří jsou Kristovi, ukřižovali tělo své i s vášněmi a žádostmi“ (Gal. 5, 24), a jiné: „Chce-li kdo za mou přijíti, zapři sám sebe a vezmi kříž svůj a následuj mne“ (Mt. 16, 24). To jest cesta všech těch, kteří za každou cenu chtějí duši uchrániti věčné záhuby. Jest to cesta poustevníků, kteří odešli do pouště, aby unikli nebezpečí svádění; jest to cesta mučedníků, kteří jako opravdoví hrdinové za víru krev i život obětovali; jest to cesta čistých duší, které nedávají se klamati moderními názory, bojují proti sobě samým a pokračují v tom boji do konečného vítězství. A teď otázku: Jest život plný nebezpečí? Potřebujeme pomoci matky Boží? Nahlédněme do svého nitra. Kterou cestou jdeme? Jednou jíti musíme. Kdyby nás Bůh v tomto okamžiku ze světa odvolal, bude ten okamžik pro nás štěstím nebo neštětím podle toho, v jakém stavu se duše nalézá. Pamatujme, že nevíme dne a hodiny, přemýšlejme často o těch dvou cestách. Buď jdeme cestou úzkou a tedy k blažené věčnosti, nebo cestou širokou a tedy k nešťastné věčnosti. Kam jdeš, tam i dojdeš!

2. Životní cesta Panny Marie.

„Kdo je ta, která se bere jako zora, krásná jako měsíc, jasná jako slunce, hrozná jako sešikované vojsko?“

(Velepíseň 6, 9). Církev svatá tato slova vztahuje na Pannu Marii. Život matky Boží velice se podobá vycházející zoře. Ráno oznamuje svůj příchod slabými světelnými paprsky, jen pomalu ustupuje tma světlu, oblaka se zabarvují ohnivě a zlatově, stále přibývá jasnosti, až veliká ohnivá koule objeví se na obzoru. Ani slunce najednou nevydává světla a tepla svého, teprve v poledne, když dosahuje nejvyššího bodu, vysílá nejjasnější a nejteplejší paprsky k zemi. Překrásný a případný obraz života P. Marie. Slunce denně se ukazuje na obloze, P. Maria měla určitý cíl před očima a k tomu cíli denně směřovala všemi silami a celou vůlí. Svými modlitbami a pracemi chtěla zvětšovati čest a slávu Boží a plniti nejsvětější vůli Boží. Tyto úmysly ovládaly a řídily její život. Poněvadž žila jen pro věčnost, nebylo v jejím životě zastávky, odklonu od pravé cesty, nebylo obratu. Nejednala jako my, kteří máme plno plánů a přání, nemůžeme se z nich vymotati a promarňujeme drahocenné okamžiky života. Nehledala a nezkoumala, kterou cestu jí Bůh určil, ponechala to Boží prozřetelnosti, a pak tou cestou šla věrně a s plnou důvěrou.

Životní cesta matky Boží znamená samý pokrok. Ježíš prospíval věkem a moudrostí a milostí u Boha i u lidí. To platí v jistém smyslu i o Panně Marii. V její ctnostech žádné zpět, stále vpřed! Již na počátku svého života zahrnul ji Bůh velikými milostmi, tyto milosti horlivým a stálým spolupůsobením a dobrými skutky denně se množily. Ani jediný hřích nepřekážel Boží milosti, nebrzdil jí; neznala vlačnosti, která brání pokroku v dobrém.

Životní cesta matky Boží nebyla bez bolestí a svízeli. Bolestný růženec dostatečně při-

pomíná trpké chvíle jejího života. Všecky bolesti a svízele neodradily jí od nastoupené cesty, neznemožnily pokroku na cestě ctností, utrpení spojovalo ji s Bohem, zvětšovalo ctnosti a rozmnožovalo zásluhy pro nebe. Příklad P. Marie má nám být vzorem. Povolání, práce, utrpení nejsou překážkou na cestě k Bohu, využíváme-li náležitě milosti Boží, v Boha důvěřujeme a povinnosti své plníme.

Světci učí slovem i příkladem, že ctnosti jsou v těsném spojení s pobožností k matce Boží, kdo se vyznamenával dětinnou úctou k Bohorodičce a vroucně ji uctíval, vynikal i velikými ctnostmi. Budeme-li věrnými a horlivými ctiteli P. Marie, prospějeme tím velice své duši.

3. Ochrana Panny Marie na naší životní cestě.

Jeden chlapec umínil si při prvním svatém přijímání, že nikdy neulehne s těžkým hříchem. Žil zbožně a několik let nedopustil se těžkého hříchu. Jednoho dne, sveden špatnými druhy, urazil Boha těžkým hříchem. Večer ulehl a ne a ne usnouti. Vzpomněl si na své předsevzetí při prvním svatém přijímání. Vstal a šel k svému zpovědníkovi. Musel jíti lesem, hrůza se ho zmocnila, chtěl se vrátiti, tu si vzpomene na sošku Panny Marie na konci lesa, modlí se o zmužilost a sílu a jde bez bázně k obydlí zpovědníka. Kněz laskavě jej přijímá, dává mu rozhřešení, nabízí nocleh, jinoch odmítá, vrací se domů. Ráno našla jej matka v posteli mrtvého. Jak nešťastná by byla duše toho jinocha, kdyby modlitbou si nevyprosíl odvahy a vrátil se!

Často naše životní cesta jest velmi nebezpečná: pokušení a blízká příležitost ke hříchu, malomyslnost a nedůvěra, zoufalství a nejistota, nemoce, bída, utrpení

obklopují nás se všech stran. Jak nám P. Marie pomáhá? Svým příkladem. Ví, co jest život a jeho utrpení a svízele, má tedy s námi soucit a chce nám pomoci. Svou přímluvou, jedná-li se o ztrátu věčné spásy. V hodinách pokušení, kdy vše jest v sázce, poněvadž v takových okamžicích často se rozhoduje pozemské štěstí a závisí na tom život na věčnosti, P. Maria činí vše, aby duši před pádem zachránila a milost posvěcující nám zachovala. Přirozeně, že musíme v hodinách pokušení s pomocí Boží a P. Marie spolupůsobiti. Jest nerozumné domnívati se, že několik střelných modlitbiček uchrání nás hříchu a pokušení bez vlastního přičinění pokušení přemáhati. Kdo si s hříchem zahrává, kdo by rád hříchu se dopustil nebo již dopustil, nesmí doufati, že jeho chladné nebo povrchní modlitby přinesou vítězství. S bojem proti zlu jest to jako s každou lidskou prací. Bůh dává zdar a požehnání, člověk musí činiti, co jest jeho povinností. Chceme-li tedy v životě ctnostném pokračovati, musíme míti milost Boží, vyprošovati si pomoc a ochranu matky Boží, a sami se přičiňovati, ve ctnostech stále pokračovati, bojovati vytrvale a důsledně proti zlu a všemu, co ke hříchu láká a svádí. Jen v tom případě máme zajištěnu ochranu matky Boží.

25. května.

UT VIDENTES JESUM – JEŽÍŠE AŽ ZŘÍME.

Je-li život náš čistý a životní cesta klidná a bezpečná, dosáhneme cíle a uvidíme Boha, dobro nejvyšší, tvář v tvář. Uvidíme i oslaveného Spasitele v plném majestátu. Vyhledávali-li lidé rádi Krista za jeho pozemského života, je-li pro duši čistou největší radostí

Spasitele milovati a k němu se modliti, jaká slast to bude viděti jej v plné moci a slávě! Uvažujme: o chování Spasitele k současníkům; o našem styku s Ježíšem v životě pozemském; o patření na Ježíše na věčnosti.

*

1. Obcování Ježíše se současníky.

Nevíme, jak Spasitel v obličeji vypadal. Vypravuje se, že král Abgar z Edessy poslal svého malíře, aby zachytil obličej Spasitelův. Nemohl tak učiniti při nejlepší vůli a největší námaze. A smysl tohoto vypravování? Žádnému malíři se nepodaří nakresliti obraz Spasitele v plné skutečnosti, se svatozáří božství, velebností majestátu, dobrotou srdce a laskavostí. Zjev Kristův jest jedinečný. Nemáme jeho obrazu v tělesné postavě, máme překrásný a roztomilý obraz jeho v evangeliích. Spasitel ve styku s lidmi byl tichý a mírný a skromný. „Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem.“ Byl velice vážný, byl si vědom velkého a vážného díla Bohem svěřeného a předvídal do poslední krůpěje krve přehořké utrpení své. Zjev Spasitelův mocně působil, přitahoval, okouzloval.

S jakou radostí k němu spěchaly děti! Tlačily se na něho, neobtěžovalo ho to, věděl, že jsou nevinné, Boží miláčkové, běře je tedy v ochranu; „Nechte dítek přicházeti ke mně a nebraňte jim, neboť takových jest království nebeské“ (Lk. 18, 16). I dospělí rádi ho viděli, slyšeli, s ním se stýkali. Jednou přišli i pohané a prosili Filipa: „Pane, přejeme si viděti Ježíše“ (Jan 12, 21). Zacheus leze na strom fikový, aby jej uviděl. I zástupové za ním chodili. Mluvil-li o království

Božím lpěli na jeho rtech, vytrvali u něho celý den, nejedli, aby jediné slovíčko jim neušlo. Jednou s ním byli tři dni, zázrak učinil, aby netrpěli hladu. I na nepřátele mocně působil jeho zjev. Museli doznati: „Učí jako moc maje“ (Mt. 7, 29). Jednoho dne předáci lidu poslali služebníky do chrámu, aby Ježíše zajali. Právě kázal. Služebníci poslouchali a vrátili se bez něho. „Proč jste ho nepřivedli?“ „Nikdy člověk nemluvil tak jako člověk tento“ (Jan 7, 46). Hříšníci s důvěrou k němu přicházeli, i oni hříšníci, kterými svět veřejně pohrdal, na př. veřejná hříšnice Magdalena a kající lotr.

Chtěli bychom jistě i my viděti Spasitele! Může tato touha býti splněna již na tomto světě? Může!

2. Náš styk se Spasitelem v pozemském životě.

Spasitele můžeme již na zemi viděti, poznáváme-li stále lépe jeho učení a věrně podle něho žijeme. Čím hlouběji chápeme pravdy svatého náboženství, tím více v životě se řídíme slovy Kristovými, tím více chápeme, že jest jednorozený Syn Boží, že jeho učení jest pravé a milé, jeho sladké a břímě lehké, poznáváme, že učení Kristovo jest skutečně zjevení Boží. V chrámě jerusalemském řekl Spasitel: „Moje učení není mé, nýbrž toho, jenž mě poslal. Bude-li kdo chtíti vůli jeho činiti, pozná o tom učení, je-li z Boha, čili já sám od sebe mluvím“ (Jan 7, 16–17). Z učení Spasitelova poznáváme jeho dobrotu, moc, spravedlnost a svatost. Snad mnohý výrok z Písma svatého, který jste slyšeli v kázání, utkvěl vám hluboko v paměti a tak mocně na vás působil, že vás zcela změnil. Životopisy svatých ukazují moc slova Božího. Sv. Antonín v mládí svém přichází do kostela právě v okamžiku, když předčítali z evangelia: „Chceš-li

dokonalý býti, jdi, prodej co máš a dej chudým, a budeš mít poklad v nebi; a pojď a následuj mne" (Mt. 19, 21). Jde domů, prodává svůj majetek, výtěžek dává na dobročinné účely, odchází do samoty a stává se prvním poustevníkem. — Budeš-li pilně slovo Boží poslouchati, o slyšeném rozjímati a snažiti se podle toho žiti, dá ti Spasitel také milost prospívati v dobrém. — Spasitele můžeme na zemi viděti, máme-li čisté srdce. „Blahoslavení čistého srdce, neboť oni Boha viděti budou.“ Tímto slibem míněna odměna v nebesích, míněna i zvláštní odměna již zde na zemi. Mnozí lidé vychodili jen obecnou školu a mají o Bohu a náboženství tak jasné pojmy, o tajemstvích víry mluví s tak velikým porozuměním, že tu zřejmě viděti působení Ducha Svatého. Sv. Paschal byl prostý pastýř bez dalšího vzdělání a jak velké ponětí měl o nejsvětější svátosti oltářní! Žijme čistě a vlastní zkušenost nás poučí, že jsou ještě jiné radosti, než radosti dětí tohoto světa, které jsou tak krátké a obsahově ubohé.

Ježíše na zemi můžeme viděti, uctíváme-li zbožně a důvěrně nejsvětější svátost oltářní. Nevidíme sice ve svaté Hostii Spasitele v lidské podobě, ale jsme přesvědčeni, že jest skutečně přítomen pod způsoby chleba a vína jako Bůh i člověk, s tělem a duší, tělem a krví. Duše hluboce věřící nalézají u stupňů oltáře největší radost, nemohou se ani odloučiti od svého Pána a Spasitele, hodiny před svatostánkem zdají se jim minutami. Slova Spasitele jsou pravda, Bůh se nemůže mýlit, nemůže nás klamati, víme tedy s naprostou jistotou, že jest Spasitel ve svatostánku a při Mši svaté skutečně na oltáři přítomen, že se za nás obětuje, že jej přijímáme do srdce ve svatém přijímání.

Aspoň částečně můžeme Spasitele viděti, dává-li nám sladkou útěchu a tím předchůť věčné blaženosti. Z modliteb a svátostí poznáváme rozdíl útěchy a suchopáru v duši, radosti a tmy ve vnitřním životě. Chybí-li vnitřní útěcha, jde člověk jako nehostinnou pouští, všude nalézá jen obtíže a svízele, nikde místočka k odpočinku. Má-li světlo milosti, jde vše snadno a rychle, i největší oběti neuspokojují milující duši, chtěla by ještě více obětovati, více trpěti, aby lásku Spasitelovu láskou splácela. Chceme-li v modlitbě nalézati sladkou útěchu, musíme ze všech sil se snažiti této útěchy si zasloužiti. Rodiče rádi připravují zvláštní radost dětem nejposlušnějším, Pán Bůh dává nejčistším a nejposlušnějším a nejhodnějším dětem svou lásku a útěchu.

3. Patření na Ježíše na věčnosti.

Připomeňme si proměnění Páně na hoře Tábor. Třem apoštolům ukázal tu jediný paprsek své velebnosti, Petr jest tak nadšen a dojat, že se nechce vrátiti, chce tu budovati stánky k trvalému pobytu. Jak mocně bude působiti pohled na Spasitele v království věčné slávy na pravici Boha Otce všemohoucího! Uvidíme jej jako Boha s mocí bezmeznou, s láskou nekonečnou, s milosrdenstvím bez konce; uvidíme jej jako člověka oslaveného, ozářeného světlem věčné velebnosti. Poznáme, že mu i jako člověku dána veškerá moc na nebi i na zemi, že jeho království nebude konce, že jest jedině on naším Vykupitelem, jemuž vděčíme za dílo vykupení. Uvidíme jej jako Boha a s tímto patřením na nejvyšší bytost jest spojeno i naše věčné štěstí. Pán Bůh jest nekonečně šťastný a blažený sám sebou, jest nekonečně dokonalý. Poněvadž jest nejvyšší bytostí, která

vše šlechetné a dobré a krásné má v sobě jako v prazdroji všeho existujícího, a poněvadž ví, že jest to tak nekonečně veliké a krásné a svaté, prožívá největší štěstí, největší radost a blaženost, není odkázán na žádnou jinou bytost. To, čím Bůh sám sebou jest nekonečně blažený, činí nás přešťastnými po celou věčnost, tato radost se nezmenšuje a nesleslabuje, nemá také konce. – Vzpomeňme na největší radost v životě. Zveličme ji, radosti nebeské nikdy se nevyrovná, zůstane stále jen radostí pozemskou a nesnese srovnání s radostí věčnou.

Uvidíme Spasitele v jeho člověčenství. Uvidíme tělo, které bylo obětí za hříchy naše, které při bičování hrozně krvácelo, v nádvoří Pilátově trním korunováno bylo, na Kalvarii hřeby na kříž přibito. Uvidíme jeho svaté zářící rány, které po vzkříšení svém podržel. Radostně vyznáme, že jen jemu děkujeme za záchranu a vykoupení, když jako Beránek Boží vzal na sebe hříchy světa.

Panna Maria měla štěstí viděti Spasitele, bydleti s ním, mnohou službu mu prokázati, ví tedy, jak roztomilý jest pobyt u Ježíše, okouzlující styk s ním, ví také, že naše blaženost spočívá v patření na Syna Božího. Utíkejme se k ní s plnou důvěrou o vyprošení milosti, abychom na cestě k věčnému cíli nezbloudili, trojjedného Boha a vtěleného jednorozeného Syna Božího tváří v tvář viděli, milovali a bez konce s ním se těšili.

26. května.

SEMPER COLLAETEMUR – TĚŠÍME SE VĚČNĚ.

Šťastně žila Panna Maria v tichém domku nazaretském. Upřímná láska a nejsrdečnější přítulnost zpříjemňovaly vzájemný poměr matky a dítěte. Bylo-li spolužití

Panny Marie s Ježíšem na zemi tak srdečné a roztomilé, jak radostné spolužití matky s dítětem musí býti v nebi, kde láska se zduševňuje a zušlechťuje! Dnes chceme uvažovati o nebeské radosti Panny Marie. Veliká byla radost Bohorodičky při vstupu do nebe a velikou zůstává po celou věčnost.

*

1. Veliká byla radost Panny Marie při vstupu do nebe.

Panna Marie, dosáhnuvši poslední stanice životní, byla vzata do nebe. První její veliká radost bylo setkání se Synem. Můžeme tu radost chápati, vypsati, vypověděti? Nemůžeme! Za světové války opustil matku vdovu jediný syn, aby konal svou povinnost. Matka dlouho neměla zpráv o synovi, oplakala jej jako mrtvého a modlila se za jeho duši. Po delší době syn poslal lístek, byl zdráv a živ. Jaká radost pro zmučené mateřské srdce! Matka sdělovala radostnou zprávu známým a sousedům. Ráno ji našli v posteli mrtvou s lístkem od syna v ruce. Neočekávaně veliká radost tak mocně působila, že srdce podlehlo. Připomeňme si vzájemnou lásku Bohorodičky a Ježíše. Při vstupu Bohorodičky do nebe setkávají se po delší době, aby se už nikdy nerozešli, spolu chválili Otce nebeského a velebili jej za vtělení, dílo vykoupení, jednotlivé milosti, kterých Panně Marii udělil.

Druhá radost: andělé a svatí pozdravují a vítají Pannu Marii. Nesmíme zapomínati, že Panna Maria jest královna andělů a svatých. Při jejím vstupu do nebe slavili nebešfané svátek, vítali svou královnu. Oni lépe rozumějí než my, co znamená důstojnost matky Boží, nemíti hříchu dědičného, býti milostiplnou, pannou a matkou, žíti bez jediného hříchu. Proto i sláva, se

kterou ji vítali, byla upřímná, vycházela z jasného poznání, všech předností Bohorodičky. – Spasitel mluvil o hříšníkovi pokání činícím a řekl: „Pravím vám, že bude větší radost v nebesích nad jedním hříšníkem pokání činícím, než nad devadesáti devíti spravedlivými, kteří pokání nepotřebují“ (Lk. 15, 7). Je-li v nebi opravdová radost z obrácení hříšníka, jakou radost pocífovali nebešťané při triumfu Neposkvrněné a Milostiplné!

Třetí radost: pohled na pozemský život. Co snášela a trpěla, jest skončeno, nikdy se už nenavráťi bolestné chvíle, nikdy už nebude dítě hledati s bolestí, nikdy už s ním se loučiti, nikdy už nebude státi pod křížem. Chudoba, těžká práce, starosti pominuly. – Nekonečně spravedlivý Bůh odměňuje P. Marii za vše, co na zemi získala, odměňuje pro věčnost. I Maria dostává v nebi odměnu podle toho, co si zasloužila modlitbami, pracemi a utrpením.

2. Veliká radost Panny Marie potrvá věčně.

Nebe jest věčné, jest tedy i věčná radost v nebi. Nesmíme si nebe představovati chladné, prázdné a vypráhlé. Vyzdobil-li Stvořitel naši zemi, kde jsou spravedliví i hříšníci, tak krásně a bohatě, jistě to nejkrásnější připravil svým miláčkům, kteří mu zachovali věrnost i při největších obětech. „Čeho oko nevidělo, ani ucho neslyšelo, ani na srdce lidské nevstoupilo, jest to, co Bůh připravil těm, kteří ho milují“ (1. Kor. 2, 9). V tomto místě žije P. Maria jako královna největší říše, království Božího.

Svatí požívají v nebi nejčistší radosti ve stálém štěstí. Každá bolest jest naprosto vyloučena. Ve zjevení sv. Jana čteme (21, 4): „A Bůh setře všelikou slzu s očí jejich a smrti nebude již; ani zármutku,

ani křiku, ani bolesti nebude již, neboť první věci pominuly." Jaký to rozdíl život pozemský a život nebeský! Na světě smutek, utrpení, starosti, svízele, práce a slzy, jen někdy snad zasvitne slunko lepších chvil, v nebi stálé a úplné štěstí, stálá a úplná radost pro tělo i duši. Nebeský otec dává dobré v míře odpovídající zásluhám. V životě člověka některé dni zdají se býti dny opravdového štěstí: zdraví mu slouží, v okolí nejkrásnější harmonie, starostí nemá, jasná obloha klene se nad ním, zdá se mu, že bude i v budoucnu ušetřen bouří. Kdyby tento stav štěstí, pokoje a spokojenosti, radosti a bezstarostnosti, potrval měsíce a léta, měli bychom jen slabé ponětí o blaženém stavu nebešťanů, neboť „čeho oko nevidělo“ a co krásy může viděti lidské oko! „ani ucho neslyšelo“ a co vše může ucho slyšeti v hudbě a zpěvu! „ani na srdce lidské nevstoupilo“ a co všechno může si přát lidské srdce! jest „to, co Bůh připravil těm, kteří ho milují!“ Tohoto nevýslovného štěstí požívá P. Maria od nanebevzetí a požívati bude věčně.

Největší a základní štěstí nebeské jest patření na Boha. Písmo svaté stručně vylicuje tuto odměnu, ale takovými slovy, které nás povzbuzují vše obětovati, abychom tohoto dobra dosáhli. „Budeme ho viděti tak, jak jest“ (1. Jan. 3, 2), budeme na Boha patřiti „tváří v tvář“ (1. Kor. 13, 12). Věčného, Všemohoucího, Stvořitele a Pána nebe i země vidí duše blažená v nebi, miluje jej a děkuje mu. Ignác z Loyoly pohlíží k jasné noční obloze, uvažuje krásu její, myslí výše, přemýšlí o kráse nebe, doznává: Jak mi jest země protivná, myslím-li na nebe! Sv. Pavel modlil se: „Mám tužbu odebrati se a býti s Kristem“ (Fil. 1, 23). Přání toto chápeme, uvědomíme-li si, že Spasitel jako člověk tak mocně přitahoval lidská srdce a získával.

Nevýslovné štěstí nebeské jest nám přislíbeno Bohem, jest tedy naprosto jisté, a jest přístupné všem, neboť „Bůh chce, aby všichni lidé byli spaseni a přišli ku poznání pravdy“ (1. Tim. 2, 4). Dostaví-li se malomyslnost a sráží-li tvou horlivost, pevnou vůli seslabuje a naději zmenšuje, vzpomeň si vždycky: Bůh chce, aby všichni lidé byli spaseni, chce tedy i spásu duše tvé.

Velikou radost připravuje Bohorodičce i úřad jí svěřený, úřad rozdatelky božské milosti a dobrotelky lidstva. Již na zemi lidem ráda pomáhala, teď může mnohem více, poněvadž jest královna nebes a má k dispozici poklady božské milosti, může rozdávat podle dobroty srdce svého, může pomáhati nemocným a bojujícím, trpícím a umírajícím, bez obavy, že poklady milostí budou vyčerpány. Dobro činiti jest šlechetnému člověku největší a nejčistší radost. Tato radost jest údělem P. Marie od jejího vstupu do nebe a bude po celou věčnost. Panna Maria má radost z každé zachráněné duše. Spasitelem jest její Syn, jemuž dala lidské tělo, jejž jako dítě ošetřovala a chránila. Jaká radost, může-li P. Maria říci, že krví jejího Syna a její přímlovou jest duše spasena! Spasitel mluví o radosti v nebi nad jedním hříšníkem pokání činícím, jak se radovalo mateřské srdce Bohorodičky, když sv. Petr mučednickou smrtí otevřel si bránu nebeskou, ten Petr, jenž Krista třikráte zapřel! Teď jest zachráněn, zachráněn milosrdenstvím Spasitele a její přímlovou. Jak se raduje, jak nadšeně vítá své věrné děti mariánské! S jakou radostí kněžské duše!

Veliká byla radost P. Marie při vstupu do nebe, zůstává velikou radostí na věky. Máme slíbenou blaženost nebeskou, vytrváme-li v dobrém a předstoupíme-li před nejvyššího spravedlivého soudce s mi-

lostí posvěcující. Přemýšleli jsme vážně o věčnosti, připomněli si, že nevíme dne a hodiny? Jsme připraveni? Sv. Karel Borromejský hrál si se svými druhy. V nejlepší zábavě řekl kdosi: „Co bychom činili, kdyby přišla smrt?“ Jeden by se modlil, druhý by se chtěl ještě vyzpovídati, Karel klidně odvětil: „Pokračoval bych ve hře, kterou jsem začal s pomocí Boží pro Boha.“ Žijme tedy tak, jaký život bychom si přáli mít při smrti. Pamatujme na velikou odměnu a modleme se pilně o šťastnou hodinku smrti. Přijímejme horlivě svaté svátosti, konejme zbožně pobožnosti k P. Marii, plňme svědomitě své povinnosti, žijme vpravdě katolicky a údělem nám budou radosti nebeské.

27. května.

SIT LAUS DEO PATRI – SLÁVA BOHU OTCI.

Až dosud rozjímali jsme o vynikajícím postavení Bohorodičky, o velikých milostech, jichž se jí dostalo, o jejím poměru k Ježíšovi a nám. Dnes chceme vědět, v jakém poměru jest Panna Maria k nebeskému Otci. Panna Maria jest: nejdokonalejší tvor Boha Otce; nejmilejší jeho dcera; nejvděčnější tvor.

*

1. Panna Maria jest nejdokonalejší tvor Boha Otce.

Stvoření světa připisujeme první božské osobě. Věřím v Boha, Otce všemohoucího, Stvořitele nebe i země. V nejsvětější Trojici jest první božská osoba původ druhé a třetí, ona jest také původ všeho existujícího. Vše, co jest na nebi a na zemi, děkuje za své bytí Stvořiteli, Otci všemohoucímu. A tak i Panna Maria. Vše, co tvor má dobrého na těle i na duši, všechny dary přirozené i nadpřiroze-

né, vše bez výjimky jest dar Boží. Jako stavitel buduje podle plánu, který měl napřed v mysli a pak na papír nakreslil, měl i Bůh svůj plán v mysli před stvořením světa a tvorstva, věděl předem o přednostech a milostech, jež dostane blahoslavená Panna Maria. Když Bohem stanovená doba nadešla, byl plán proveden a obraz uskutečněn, zrodila se Maria a byla obdařena vším tím, co pro ni bylo určeno v plánu Božím. P. Maria jest nejdokonalejší tvor Boží, nepřihlížíme-li k člověčenství Spasitele. Poněvadž P. Maria byla vyvolena za matku Spasitele, obdařená tedy jedinečnou důstojností, dostala přednosti, kterých nemají andělé ani lidé. „A viděl Bůh všecko, co byl učinil, a bylo to velmi dobré“ (Gen. 1, 31). Podobně by mohlo Písmo svaté říci o P. Marii: Bůh viděl toto milé, dokonale čisté dítě a bylo to velmi dobré, bylo to nejvznešenější a nejšlechetnější dítě, které Boží všemohoucnost na svět poslala. – I nás Bůh stvořil. Když první lidé byli stvořeni a Boží všemohoucností zařízeno trvání lidského pokolení, předvídal Bůh a chtěl i náš život. I o nás, o každém jednotlivém člověku, měl Bůh obraz, plán, který měl býti uskutečněn v našem životě. Odpovídá náš život tomu, co Bůh s námi zamýšlel, či neodpovídá? Kdo může říci, že žil zcela tak, jak Bůh chtěl, že se neprotivil úmyslům Božím? P. Maria využila všech milostí, nikdy neodporovala vůli Boží, s milostí Boží nejvěrněji spolupůsobila.

2. Panna Maria jest nejmilejší dcera nebeského Otce.

Kristus nás učil, že máme dobrého, laskavého a milosrdného Otce v nebesích, často zdůrazňoval, že Stvořitel nebe i země jest i naším Otcem, pobádal modlití se: Otče náš, jenž jsi na nebesích. – Bůh jest náš Otec, stvořil nás a za své dívky přijal. Je-li Bůh otcem všech lidí, jest

otcem i P. Marie, kterou církevní učitelé nazývají prvorozenou dcerou nebeského Otce. Prvorozená, t. j. Bohem nejvíce milovaná, nejvíce vyznamenaná a omilostněná, nade všechny tvory vyvýšená a za matku Boží vyvolená.

Je-li pro nás jméno otec, jímž smíme Boha nazývat, tak milé a sladké a podmaňující, s jakou vroucností, s jakou láskou a vděčností a důvěrou vyslovovala je P. Maria, s jakou úctou k Otci nebeskému se modlila! Dítě, které otce lépe zná, miluje jej více než jiné, které o něm méně ví a také méně dobra od něho má. – Všichni jsme dětmi Božími. Co to znamená? Že jsme více než jiní tvorové. Zvíře, rostlina, kámen jsou také tvorové Boží. Kdyby nás Bůh nepřijal za své dívky, byl by mezi námi a ostatními tvory rozdíl jen v přirozenosti. Bůh nás povýšil, z říše tvorstva přesadil v nadpřirozený život, dal nám úkol a určení, jež přesahují hranice země a viditelného světa. Jsme dítkami Božími. Máme milost posvěcující, jsme nadpřirozeným obrazem Božím a Bůh nás upřímně miluje. – To jest pouze pozemská stránka synovství dítek Božích. Druhá stránka, mnohem krásnější a dokonalejší, jest nám ještě skryta a poznáváme ji při vstupu do nebe. Je-li dítě ještě v kolébce, nemůžeme předvídati, co z něho bude za čtyřicet nebo padesát let, jest tedy také nemožno chápati a vypsati vznešenost, blaženost a slávu dítky Božího v nebi. Víme jen to, co nám bylo zjeveno: „Nyní jsme dítkami Božími, a ještě se neukázalo, co budeme. Víme však, že když se to ukáže, budeme podobni jemu, neboť budeme ho viděti tak, jak jest“ (1. Jan. 3, 2). I ty jsi dítkem Božím. Jsi-li dítkem dobrým, věrným nebo nevďečným, praví ti svědomí, chceš-li slyšeti hlasu jeho. Chováš se jako dítko Boží, žiješ ctnostně a svatě, či promarnil jsi jako syn marnotratný vše, co ti dobrý otec dal jako nadpřirozený

podíl: Boží lásku, jeho přátelství a milost, nevinnost srdce a klid svědomí?

3. Panna Maria jest nejvděčnější dítě nebeského Otce.

Archanděl Gabriel uvědomil Pannu Marii, že Alžběta bude mít syna. Maria spěchá k tetě do hor judských, Alžběta laskavě ji přijímá a volá radostně: „A odkud mi to, že matka Pána mého přišla ke mně?“ Maria odpovídá velebným chvalozpěvem Magnificat – Velebí duše má Hospodina. Děkuje za vše, co Bůh jí dal a prokázal, velebí jeho dobrotu a lásku a milosrdenství.

Panna Maria byla Bohu vděčná po celý život. Veliké věci učinil jí Bůh, veliké věci mu vrátila. Milosti, jimiž štědrost Boží duši její ozdobila, padly na dobrou a úrodnou půdu a přinesly bohaté plody ctností a zásluh pro život věčný. Život Panny Marie byl velikým dílem mistrovským, které chválí mistra a oslavuje již pouhým bytím. Panna Maria byla vděčná i v hodinách utrpení a zármutku. Mnozí lidé Boha milují a děkují mu jen za dobrodiní, která i děti tohoto světa dobrodiními nazývají. Dostaví-li se utrpení, byť i bylo projevem Boží lásky a dobroty, jest po vděčnosti. Jsou katolíci, kteří z učení Kristova ani tomu se nenaučili, že musí nésti kříž a křížová cesta pro mnohé jest nejbezpečnější cestou k věčnému životu. P. Maria ve dnech radosti i bolesti říkala své „Staniž se“ s plnou odevzdaností do vůle Boží. Věděla, že vše prospívá ke spáse, co vůle Boží na nás sesílá.

Učme se vděčnosti i v hodinách trpkých a poneseme mnohé břímě ochotněji a snadněji. Nejde-li to hned, nesme aspoň kříž svůj trpělivě a bez reptání. Docílíme-li toho, pokusme se trpěti z lásky k Ukřižovanému. Podaří-li

se to, postupme ještě o krok dále a děkujeme za vše těžké a obtížné a obětujeme to jako díky za utrpení Kristovo.

Lásku svou a vděčnost k Bohu ukazujeme ctnostným životem, modlitbou a přijímáním svatých svátostí, věrným plněním náboženských povinností, děkujeme mu za svůj život, budme trpěliví a zmužilí, pošle-li nám Boží prozřetelnost nějaký křížek. Cesta křížová jest cestou k nebi.

28. května.

SUMMO CHRISTO DECUS – NEJVVYŠŠÍMU KRISTU.

Panna Maria jest nejšlechetnější, nejmilejší a nejvděčnější dcera věčného Otce. Podle úradků Božích stala se matkou věčného Slova, matkou druhé božské osoby, která vtělením přijala lidskou přirozenost. Ježíš jest náš nejvyšší učitel, kněz a král, Maria matka našeho nejvyššího učitele, kněze a krále.

*

1. Panna Maria jest matka našeho nejvyššího učitele.

Kristus nastoupil svůj úřad učitelský ve třiceti letech. S neúnavnou trpělivostí chodil od místa k místu, zvěstuje království Boží a připomíná dobrotu a moc nebeského Otce. „Nikdy člověk nemluvil jako on,“ nemluví tak ani nejslavnější učitelé zákona. „Mluvil jako moc máje,“ nemusil se od nikoho ničemu učit, nepotřeboval knih, těžké a dlouhé práce k získání vědomostí. Mluvil z plnosti vědění, které jest nevyčerpatelné. Přirozeno, že zástupové ho následovali, že celé dni u něho pobýli, že zákoníci a fariseové za ním chodili. Jedni aby ho pokoušeli a úskočnými otázkami nástrahy kladli, druzí

s dobrou vůlí poznati jeho učení. Učitel nazaretský po dobu veřejné činnosti byl předmět všeobecného zájmu v Judei a Galilei.

Jeho učení přitahovalo a poutalo. Jakou radost pocítovala lidská srdce, jakou důvěrou byla naplněna, když slyšeli o dobrotě a prozřetelnosti nekonečně mocného a moudrého Boha! Představme si, jak muselo působiti podobenství o liliích na poli a ptactvu nebeském! Mluvil vážně, srdce lidská ovládala posvátná hrůza, když na př. mluvil o hodině, v níž všichni, kteří v hrobech jsou, uslyší hlas Syna Božího a půjdou k soudu. Novým jim bylo, co od nich požadoval jako přísnou povinnost a jako přikázání Boží: upřímnou lásku k bližnímu a to nejen k tomu, jenž nás miluje, nýbrž i k nepřítelům; naprostou čistotu; hlubokou pokoru a trpělivost v utrpení. Kristus učení své hlásal ve své vlasti, ale neomezil na svou vlast, zvěstoval je všem lidem. Kdo je přijímá a zachovává, má požehnání a milosti, jež jsou spojeny s jeho svědomitým plněním.

Kristus byl a zůstane největším učitelem lidstva. Matka, která jej pro nás vychovávala a o něho se starala, zaslouží plným právem naší úcty a vděčnosti. Maria, stolice moudrosti, může nám pomoci k hlubšímu proniknutí pravd zjevených, může nám u největšího učitele vyprositi milost, abychom učení Kristovo skutečně prožívali a tak se matce Boží i Synu Božímu stále více připodobňovali.

2. Panna Maria jest matka našeho nejvyššího kněze.

U břehu Jordanu káže Jan Křtitel. Jednoho dne přibližuje se Ježíš a Jan volá: „Ejhle Beránek Boží, který snímá hříchy světa.“ Beránek Boží! Skutečný Beránek, jenž

na kříži krev prolévá a život obětuje za naše duše. Z lásky k nám umírá a brány nebeské otvírá. Jsme vykoupeni smrtí Syna Božího na kříži, jméno Ježíš znamená naši spásu. Co by z nás bylo na zemi, na věčnosti, kdyby Kristus nezemřel? Bez Kristova utrpení neměli bychom mše svaté, svatého přijímání, posledního pomazání. Bez Krista neměli bychom útěchy v bolestech, neměli bychom naděje v odplatu na věčnosti, nemohli bychom očekávat klidu a pokoje. S Kristem dal nám Bůh milost, požehnání, naději. Víme, že jsme vykoupeni, že nám dobrota Boží po pozemské pouti připravuje místo tak veliké a krásné, tak klidné a blažené, že se nic nedá srovnati s tím, co Bůh připravil svým miláčkům.

Kristus jest náš nejvyšší kněz svou obětí na kříži, denně se obnovující nekrvavou obětí mše svaté, svým prostřednictvím u Otce. Dala nám jej Panna Maria, ona Beránka živila a chránila, s ním bolest snášela. Za vše, co vykonala pro našeho nejvyššího kněze a za všechna její utrpení s ním, zasluhuje opětně vděčnosti a lásky. Kdo miluje matku a ctí, tím miluje a ctí i Syna. Poněvadž kněžství Syna Božího jest něco nesmírně velikého, jest i vliv jeho matky tak významný, veliký a mocný, že převyšuje moc a přímluvu všech svatých. Pro hříšníka stal se Spasitel obětujícím knězem i obětním beránkem a hříšníkům platí i milosrdná láska P. Marie.

3. Panna Maria jest matka našeho nejvyššího krále.

„Dána jest mi veškerá moc na nebi i na zemi“ (Mt. 28, 18). Svou moc nehlásal jen slovy, ukazoval ji i skutky. Sám odkazuje na své zázraky. „Jděte a zvěstujte Janovi, co jste viděli a slyšeli: slepí vidí, kulhaví chodí, malo-

mocní se očisťují, hluchí slyší, mrtví vstávají z mrtvých, chudým se zvěstuje evangelium" (Mt. 11, 4–5). Poslouchaly ho živly přírodní, poslouchali zlí duchové, poslouchaly ho nemoce, poslouchala ho smrt.

Kristovo království jest nezměrně velké, objímá všechny díly světa, všude jsou duše, které věří v jednorozeného Syna Božího a slouží mu. Jeho království sahá do nebe, jeho nesmírná moc ukáže se v den soudu, když přijde se slávou a velebností souditi všechny lidi celého světa a všech věků.

Kristovo království jest království milosti, pravdy a lásky. A toto jest na tom království nejkrásnější a nejpodivuhodnější. Pozemští vládcové obklopují se velikými armádami a bezpečnost států zajišťují ozbrojenou mocí, Kristus dlel mezi námi chudý a pokorný a tichý, a přece předem prohlásil. „A já, budu-li povýšen od země, všechno potáhnu k sobě.“ Ta slova dávno se splnila. Spasitel zemřel na kříži, jeho jedinečná láska rozehrála lidská srdce, duše lidské získalo jeho učení, přitáhl jeho příklad, a hlavně na ně působila jeho milost. Apoštolové a jejich žáci a tisíce a tisíce jiných jdou za Kristem v bídě a utrpení, v bolestech i ve smrti. Strašná pronásledování křesťanů v říši římské, krev mučedníků teče proudy, čím více je žnou, tím více rostou, krev mučedníků stává se semenem nových křesťanů, vyznavačů Kristových přibývá, kteří neohroženě víru svou vyznávají, roste počet mučedníků, kteří z lásky k Spasiteli a pro jeho víru hrdinně životy obětují.

Spasitel stal se člověkem z lásky k nám, hlásal lásku k nebeskému Otci, lásku k Bohu prohlásil za největší a nejprvnější přikázání. Lásku požaduje i pro sebe, lásku tak velikou a obětavou, že máme jej milovati více než otce a matku, bratra a sestru. Milují jej lidé touto láskou?

Ano! Horoucně jej milují mladí i staří, setkáváme se s touto láskou ve všech křesťanských stoletích, nejtěžší poměry, největší bolesti a oběti neodstraní jí ze světa. Z lásky k trpícímu Spasiteli mučedníci podstupují největší muky; z lásky k němu zbožné duše odcházejí na poušť a žijí odloučeny od světa; z lásky k němu jinoši a dívky opouštějí svět a jdou do klášterů, aby žili životem modlitby a obětovali síly své lásce bliženské. Spasitel jest opravdu milován, upřímně milován. Hledejme pozemského vládce, jenž se může chlubit takovou láskou svých poddaných! Marně jej budeme hledati. Počet těch, kteří upřímně milují vládce pozemské jest malý a omezený. Kristus jest největší král; jeho říše objímá zemi i nebe, jest pro čas i věčnost.

V jaké kráse a velebnosti stojí před námi osoba Kristova! Největší učitel a prorok, nejvyšší kněz, nejmnocnější král! Může i ve své slávě zapomenouti matky, když pro něho žila a vše mu obětovala? Nikdy a nikdy ne! Kristus z lásky a z vděčnosti k ní dal jí moc a poklady svých milostí, aby pomáhala a rozdávala potřebným. – Mladý muž, oddaný výstřednímu životu, těžce onemocněl. Jen jedna dobrá vlastnost mu zůstala, denně se modlil Zdávas. V nemoci navštívil jej kněz a vyzval k sv. zpovědi. „Zemřu-li, chci zemřít, jak jsem žil, uzdravím-li se, budu pokračovati, jak jsem dosud žil.“ Jednoho dne navštívil jej druh jeho. Za rozmluvy upozornil jej na svatou zpověď. „Hleď se smířiti s Pánem Bohem.“ „To sotva půjde, jsem veliký hříšník.“ „Právě proto, že jsi hříšník, jest třeba s Bohem se smířiti. Máš-li obavu, obrať se s plnou důvěrou k P. Marii, útočišti hříšníků.“ „Modlím se denně Zdrávas, myslíš, že mi to něco prospěje?“ „Zcela jistě! Vždyť v této krásné modlitbě stále prosíš: Pros za nás hříšné nyní i v hodinu smrti naší.“ „Máš, příteli, pravdu! Zavolej mi kněze, vyzpovídám se.“ – Nezapom-

mínejme nikdy, že matka nejvyššího učitele, kněze a krále, jest i matka milosrdenství a útočiště hříšníků!

29. května.

SPIRITUI SANCTO – SVATÉMU TĚŽ DUCHU.

Apoštolové po nanebevstoupení Páně odebrali se do Jerusalema a na hoře Sionu ve večěřadle očekávali slíbeného Ducha Svatého. Byla s nimi a modlila se s nimi i Panna Maria. O letnicích povstal náhle s nebe hukot, jako když táhne silný vítr, a naplnil dům, kde seděli; i ukázaly se jim jazyky jako ohnivé, rozdělující se tak, že posadil se na každém jeden, a všichni byli naplněni Duchem Svatým. Uvažujme o účincích Ducha Svatého: v apoštolech; v Církvi; v nás.

*

1. Působení Ducha Svatého v apoštolech.

Náhlé a úplné přeměnění apoštolů. Až dosud měli mnohé chyby. Byli bázlivi: všichni utekli při jeho zatčení, jen dva šli za ním hodně zdaleka, báli se. Jeden z nich vešel i do nádvoří velekněze, kde třikráte slavnostně zapřel svého Mistra. Hádali se, kdo z nich má býti větším v království Syna Božího. Ukázali nedostatek tichosti, když chtěli Samaří zničití ohněm s nebe. Nechtěli věřit ve vzkříšení Páně, které sám předpověděl. Tomáš prohlásil, že musí napřed Krista viděti a rukou svou jeho ran se dotknouti. – Teď jsou zcela změněni. Neznají bázně. Otvírají dveře večěřadla, které zavírali z bázně před židy, Petr, jenž se bál v nádvoří veleknězově služebného děvčete, káže židům, že zabili nevinného a vyzývá ku pokání. Nikdy už nezapřel svého Mistra a co pro něho vy-

trpěl! Před veleradou slavnostně prohlašuje: sluší více poslouchati Boha než lidi. Velerada dala je zmrskati, radují se, že mohou pro jméno Kristovo bolest a potupu snášeti. Mučednickou smrtí, kromě sv. Jana, vydávají svědectví Kristu, v hrozných bolestech umírají pro jeho pravdu. Neznali řevnivosti, podrobují se ochotně Petrovi jako nejvyšší hlavě, jedinou ctižádostí jejich byla práce pro čest a slávu Ukřižovaného, největší radostí a ctí jim bylo jíti cestou kříže a pro Krista trpěti. – Jak mocně a zjevně působil Duch Svatý v apoštolech! Jak mocná jest milost Boží, když působí takovou proměnu!

2. Působení Ducha Svatého v Církvi.

Účinky Ducha Svatého v apoštolech byl počátek ustavičné působnosti třetí božské osoby v Církvi. Jak daleko tato působnost sahá, jak hluboko vniká do duše, může býti jen naznačeno, nikdy plně změřeno a oceněno, teprve na soudu Božím zvíme, jak nesmírně působila milost Boží v duších milionů lidí. V litanii ke všem svatým vidíme zástupy obyvatelů nebeských: po apoštolech nej přednější mučedníci prvních křesťanských dob. Počet všech mučedníků nedá se odhadnouti, jest jich miliony. Kolik bolestí a muk vytrpěli! A kolik milosti Boží, která je sílila a zocelovala, aby vytrvali až do konce. Po mučednících vyznavači, duše hrdinů, kteří z lásky k Spasiteli v ctnostech se cvičili, bídu, potupu a pronásledování trpělivě snášeli, kříže své vytrvale nesli. Kolik vroucích modliteb vysílali k nebesům, jak Boha milovali, v něho věřili a doufali! Kolik svatých zpovědí a přijímání, kolik dobrých skutků ve službě Boží! Ke všem těm dobrým skutkům pomáhal Duch Svatý, jinak by neměly ceny pro věčnost. Po vyznavačích panny, duše čisté, všecko vyna-

ložily, aby zůstaly čistými na těle i na duši. Kolik sebezáporů, bdělosti, umrtvování, opatrnosti, kolik modliteb a těžkých bojů bylo třeba k zachování drahocenného klenotu a k získání koruny svaté čistoty! Jen Bůh zná ty oběti a Duch Svatý, jenž pomáhal a dával odvahu a sílu k vítězství. Úžasem budeme naplněni při posledním soudu, až bude zjevno vše dobré, co lidstvo vykonalo, až uvidíme, jak těžký byl boj o milost a čistotu. Pak také uvidíme vpravdě božskou moc v moudrost Ducha Svatého při řízení Církve a vedení jednotlivých lidí.

3. Působení Ducha Svatého v nás.

Duch Svatý v nás působí s nevýslovnou láskou, dobrotou a milosrdenstvím, dává vše dobré, čeho potřebujeme ke spasení. Ta myšlenka musí nás naplňovati největší důvěrou a srdečnou radostí. Dary a milostmi Ducha Svatého máme si připravit věčnou blaženost. Myslíš-li si, že nepozoruješ působnosti Boží v sobě, může to míti různý důvod. Snad jsi se dosud o působnosti Boží v duši své vůbec nestaral. Žiješ svým pracím, snad i svým zábavám, a ty plně zabírají tvé myšlenky. Nemáš času ani touhy zjistiti skutečný vnitřní stav svůj; mrzí tě přemýšletí o svém životě a hlouběji nahlédnutí do své duše. Jest pochopitelné, že v tomto stavu nedbáš vnuknutí božské milosti. – Možná, že už měl vnuknutí, ale nepokládal jich za vnuknutí. Neozývalo se svědomí po těžkých hříších hlasitě a mocně, aniž se ti podařilo jeho výčitky ztlumit? Byl ti protivným tento neúprosný karatel a zapomněl jsi, že právě ten hlas v nitru tvém byl hlasem Boha vševědoucího a všudypřítomného, voláním, abys se polepšil a svědomí své dal do pořádku. Duch Svatý dává vnuknutí každé duši, když jí dává hlubší poznání nebo vůli k do-

brému pobádá a posiluje. Na nás záleží, abychom těchto vnuknutí dbali a poslouchali. Jediná milost nečiní nás dobrými a nevede k věčné blaženosti; sami musíme činiti vše, co jest v našich silách. Hospodář musí orati, půdu připravit, síti, vláčet, musí dáti práci a símě, chce-li kliditi, a Pán Bůh musí dopřáti příznivé pohody; chceme-li, aby milost Boží přinášela plody, musíme se přičiňovati a s ní spolupůsobiti.

Nejkrásněji s milostí Boží spolupůsobila Panna Maria: čemu se z Písma svatého naučila, co od kněží slyšela, co jí Bůh sděloval vnitřním vnuknutím, všechno to uchovávala v srdci svém, uvažovala o tom a uskutečňovala. Že P. Maria slova Boží uvažovala, praví výslovně Písmo svaté: „Maria však zachovávala ta slova, uvažujíc je v srdci svém“ (Lk. 2, 19). „A matka uchovávala všechna ta slova v srdci svém“ (Lk. 2, 1). Panna Maria také činila a plnila, co poznala jako vůli Boží, jak nejkrásněji dosvědčuje její odpověď poslu Božímu: „Aj, já dívka Páně, staniž se mi podle slova tvého.“ Panna Maria nejen v tomto jediném případě pokládala plnění vůle Boží za nejprvnější a nejpodstatnější povinnost, nýbrž i při každé příležitosti, kdy se jednalo přinést nějakou oběť nebo nésti kříž.

Podle matky pokládají i její dobré děti za svou povinnost dbáti vnuknutí milosti, přesně konati, čeho Bůh od nich požaduje, a tak pokračovati denně na cestě ctnosti. Vroucí láska k Bohorodičce mocně pomáhá lépe využití milosti. Duše, které se zasvětily Panně Marii a její službě, vynikají a vyznamenávají se ctnostmi a horlivostí v dobrém, láskou k bližnímu a apoštolským duchem. Oni světci, jejichž hrdinné ctnosti a oběti ještě dosud obdivujeme, byli ponejvíce horlivými služebníky P. Marie. Bernard z Clairvaux byl nejhorlivější kazatel mariánské úcty, a jak mocně působil na své vrstevníky! Sv. Dominikovi pobož-

nost k P. Marii velmi napomáhala přiváděti bludaře k pravé víře. Alfons z Ligouri, veliký ctitel matky Boží, dosáhl velikého stupně ctnosti, založil řád, který velmi blahodárně působí a vyznamenává se mnohými světci. Věrné spolupůsobení s milostí Boží ukazují nejen světci, ukazují je i naši současníci. Duše hořící láskou k Bohorodičce vyhledávají domy chudiny a prokazují dobrodiní. Ctitelky P. Marie starají se o okrasu domu Božího, ošetřují nemocné a přivádějí mnohé hříšníky k Božskému Srdci Páně skrze P. Marii.

Milujme vroucně P. Marii, budme jejími dobrými dětmi modlitbami, důvěrou a napodobením jejích ctností a dostaneme od Boha její přímluvou velikých milostí, jichž budeme i svědomitě používat.

30. května.

**Sláva Bohu Otci,
nejvyššímu Kristu,**

**svatému též Duchu,
Třem buď pocta jedna.**

Na staroměstské radnici jest památný orloj, který upoutává pozornost domácích i cizinců. Při odbíjení celých hodin ukazují se ve dvířkách figurky apoštolů, pohybují se podle zábradlí a druhými dvířkami odcházejí. Kdo zhotovil ten orloj? Ze žijících nezná ho nikdo, jen někteří znají jeho jména. Mnozí zůstávají denně stát u radnice a čekají, až se apoštolové ukáží. Dílo chválí mistra. Dílem Božím, kterým Stvořitel nejdokonaleji jest ctěn, jest Panna Maria, dílem Božím jsme i my. Uvažujme o tom: jak Panna Maria trojjediného Boha ctíla a jak jej máme ctíti my?

*

1. Jak Panna Maria ctíla trojjediného Boha.

Vždycky žila tak, jak Bůh požadoval. Boha musíme ctíti skutky, pouhá slova nestačí. Není to oslava Nejvyšší-

ho, kdybychom slovy a slavnostním ujišťováním nesčíslněkrát opakovali: Bože, já tě chválím a velebím, kdyby skutky naše odporovaly vůli Boží. Panna Maria po celý život plnila vůli Boží co nejsvědomitěji. Nebylo hodiny ani minuty, kdy by své vůli dávala přednost před zalíbením Božím. Se Spasitelem mohla říci: „Můj pokrm jest činiti vůli toho, jenž mě poslal“ (Jan 4, 34).

Panna Maria vždycky vůli Boží plnila s radostí a ochotně. Poněvadž Otce v nebesích tak dobře znala a upřímně milovala, nebylo pro ni obtíží podrobovati se jeho příkazům, plniti vůli Boží bylo jí radostí a nejvřelejší touhou srdce. Misionář, zdržující se dlouhá léta v pohanských zemích, vypravoval: „Dlouho jsem toužil naléztí obraz Spasitele se slovy evangelia: „Já vždycky činím to, co jest mu milé“ (Jan 8, 29). Hledal a hledal jsem a po několika letech našel. Radoval jsem se, když jsem našel tato slova Spasitelova pod jeho obrazem.“ P. Maria netoužila po obraze svého dítěte, byla stále s ním, ale stále toužila činiti to, co jest Pánu Bohu milé a příjemné. – Panna Maria plnila vůli Boží i v hodinách největších bolestí. Není žádným uměním ve chvílích štěstí vzhlížeti k nebi a Pánu Bohu děkovati. Po dobrodiních Božích říkati: „Buď, Pane, vůle tvá,“ není ještě ctností. Boha milovati a ve věrnosti k němu vytrvati, když nesplňuje našich nejvroucnějších přání a modliti se: „Buď, Pane, vůle tvá,“ to jest důvěra v Boha, to jest podrobovati se vůli Boží, to jest projev lásky a oddanosti.

Panna Maria již při andělově zvěstování ráda a ochotně přijímala starosti, práci, bolesti a chudobu. Nechápeme, co vše Maria na se vzala slovy: „Aj, já dívka Páně, staniž se mi podle slova tvého.“ Myslíme vždy jen na to, že P. Maria dostala nejvyšší důstojnost matky Boží, ale zapomínáme, že s tímto

neobyčejně velikým vyznamenáním spojeny byly i nesmírně veliké bolesti, tak veliké bolesti, že P. Maria stále se nazývá královna mučedníků. S důstojností matky Boží spojen byl útěk do Egypta a delší pobyt v cizí zemi, bolestné hledání Ježíše, setkání s ním na cestě křížové, utrpení pod křížem.

Panna Maria plnila vůli nebeského Otce v ústraní. Své povinnosti konala tiše skrytá lidským zrakům. My rádi sdělujeme svému okolí, co nás bolí a co nás těší, patří to jaksi k naší přirozenosti a není to hřích, pokud se nejedná o marnivost a ctižádost. Maria hledala jen zalíbení Boží, nehledala uznání a lidské útěchy. Toto jednání matky Boží jest velmi poučné, praví nám: Bohu sloužiti a Boha ctíti můžeme věrným plněním povinností v každém stavu, v chudobě i utrpení. K čistotě srdce nepatří zlato a hedvábí, křesťanská ctnost nevyžaduje vil a paláců. I v chatrčích vyrůstají kvítka svatosti a pod hrubým šatem bijí šlechetná a ctnostná srdce. Rolnický syn převzal majetek otcův v poměrech velmi svízelných. Neštěstí, nemoc, smrt a bída se k němu nastěhovaly. Minul rok perné práce a těžkých starostí. Navštívil ho příbuzný. „Prodělal jsi těžký rok.“ „Po vůli Boží!“ odpověděl mladý hospodář.

Matka Boží ctíla Boha stálým plněním vůle Boží a to radostně a v ústraní. Snažme se ji napodobiti, milujme Boha a ctěme jej v radosti i bolesti.

2. Jak máme ctíti Boha trojjediného.

Jsme dílo Boží. Ničeho nemáme, čeho bychom nedostali od Boha. Celá naše bytost patří Bohu, duší i tělem máme Bohu sloužiti, duší i tělem jej ctíti. Ctěme Boha myšlením, slovy i skutky.

Ctěme Boha svým smýšlením. Cítíme se býti dítkami Božími? Není to správné a neprospívá to duši, máme-li před Bohem jen strach a zase strach. Ten, jenž dal první a největší přikázání, jistě nechce, abychom se ho jen báli. Milovati Pána Boha svého z celého srdce svého, z celé duše své a ze vši mysli své a ze všech sil svých, neznamená od rána do večera se před ním třásti. Trpíš-li touto bází, přemáhěj ji stále větší důvěrou v Boha. Pamatuj často dobrodiní Boha Stvořitele, Vykupitele a Posvětitel, pamatuj odměny, která ti na věčnosti přislíbena, pohlížej na kříž a viz lásku a milosrdenství Syna Božího, uvažuj o jeho probodeném srdci a rci: Může mě odmítnouti, mám-li kající a pokorné srdce, ten, jenž mě tolik miloval a tolik pro mě vytrpěl?

Musíme míti dětinné srdce, lásku a naději a hlubokou úctu k Bohu. Neodpovídá povinné úctě Boží, staví-li se člověk na roveň Tvůrci, jednají s ním jako se sobě rovnými, činí-li mu výčitky. Obrovská prohlubeň odděluje člověka od Stvořitele. Bůh jest bytost nekonečně vznešená a zasluhuje tedy nejhlubší úcty. Pravé smýšlení jest láska a důvěra, úcta a pokora!

Ctěme Boha slovy. Horlivě s ním rozmlouvejme v modlitbě. Nestyďme se hlasitě modliti s věřícími v kostele a při různých obřadech. Modlitba nikdy není hanbou, nezahanbuje učence ani boháče, oba mají vše ze štědré ruky Boží. Mluvme o Bohu. Nevylučujme Boha ze společnosti. Dítě, které rádo mluví o rodičích a mluví o nich s láskou a úctou, dává sobě i rodičům krásné vysvědčení. Katolík, jenž se nebojí při příležitosti zastati se Boha a jeho zájmů, ctí tím i sama sebe. Zájmům Božím škodí lidská bázeň, nemístný ohled na soud lidský o nás. Všecka bázeň a všecky ohledy stra-

nou, jedná-li se o čest Boží a zájmy Boží. Pro Boha klidně snášejme uštěpačný pohled a kousavá slova! Při hájení náboženství budme opatrní, nikdy však bázlíví.

Ctěme Boha skutky. Vše ke cti a slávě Boží. Vše konejme s úmyslem plniti vůli Boží, Boha chváliti a lásku mu projevovati. Tak můžeme činiti při každé práci, i při práci nepatrné. V každém povolání můžeme si tak nashromážditi hodně zásluh pro nebe.

Denní práce konejme pečlivě a přesně! Každou práci konáš pro Boha, každou musíš konati s největší svědomitostí, Bůh vše vidí. Proč se mám namáhati, když mě nikdo nevidí? To jest klam. Poněvadž pracuješ pro Boha, musíš pracovati svědomitě bez ohledu na lidi. Může býti Bůh ctěn prací, která neuspokojuje představěného? Musíme práci posuzovati s vyššího hlediska, pak ji budeme vykonávati s největší svědomitostí, poněvadž Pánu v oběť můžeme přináseti jen to nejlepší a nedokonalejší.

Od Boha trojjediného jsme vyšli a k němu spějeme, od něho máme vše, k němu se musíme vrátiti po pozemské pouti, on bude souditi naše myšlenky, slova i skutky, on bude rozhodovati o věčnosti a pronese poslední slovo. Pracujme poctivě, žijme a jednejme ctnostně, jen tak bude život náš stálým: Sláva Otci i Synu i Duchu Svatému.

31. května.

AMEN.

Kovová srdce zvonů přes hory a údolí, chatrče i paláce, volají v neděli katolickému lidu: dnes je den Páně, odlož všední šat, odlož nástroje, jdi do kostela, abys povznesl mysl svou k Bohu, zapomněl denních

trampot a srdce naplnil nebeským klidem. Zvony pomalu umlkají, slaběji a slaběji zaznívá jejich zvuk, umlkají docela. Tomuto doznívání podobá se i naše Amen po májové pobožnosti. Uvažujme o Amen v životě lidském, modlitbě a práci, radosti a utrpení, a konečně v poslední hodině.

*

1. Amen v modlitbě a práci.

Lidé se těší, blíží-li se konec něčemu, co dlouho již trvá. Dítě, modlí-li se s ním matka, toužebně nebo netrpělivě očekává Amen. Mnohdy jsme pohlíželi, co ještě máme napsati, kolik ještě stránek zpaměti se naučiti, jindy počítali, kolik ještě musíme ušetřiti, ptali se, jak daleko ještě máme k cíli cesty. Když jsme se blížili konci, bylo nám jakoby těžké břímě s nás spadlo. Všichni při práci i delší modlitbě čekáme na konec a oddechneme si, dostaví-li se ta chvíle. Konec modlitby, konec práce není to nejdůležitější, mnohem důležitější jest způsob zakončení. Byla modlitba dobrá a zbožná, byla práce svědomitá? Co platno, bylo-li hodně vykonáno, když při práci a modlitbě jsou chyby a nedostatky, když s prací a modlitbou nejsou spokojeni lidé a není spokojen ani Bůh? Mírněme touhu s úkoly svými býti rychle hotovi, tím více ji mírněme, čím úkoly naše jsou větší a my netrpělivější. Chceme-li vykonati něco řádného, musíme se soustřediti, hlavně při modlitbě. Z hodin, kterých nám uštědřuje nebeský Otec, vracejme mu s radostí aspoň hodiny modlitby a práce. Ty hodiny nejsou kratší ani delší, využijeme-li jich dobře nebo špatně, modlíme-li se nebo pracujeme klidně nebo rozčíleně. Končíme-li, můžeme říci: Kdybych se byl více přemáhal

a mocněji bojoval proti lenosti, byl by teď také konec, ale konec mnohem lepší.

Přelétněme v duchu měsíc květen! Na počátku měli jsme nejlepší úmysly celý měsíc zasvětit matce Boží, ctít ji, milovat, její ctnosti napodobit, první nadšení pominulo, uplatňovaly se staré omluvy a výmluvy, z dobrých úmyslů jsou trosky. Tak nesmíme jednat! Chybí nám vytrvalost, v té se musíme cvičit, chybí slabá vůle, tu musíme posilovat. Dejme se v ochranu matky Boží, prosme ji o pomoc každou práci a modlitbu tak konat, aby konec byl dobrý a Amen opravdu požehnaným pro čas i věčnost.

2. Amen v radosti a utrpení.

Zajdeme v duchu s matkou Boží na Kalvarii. Spasitel visí tři hodiny na kříži. Smrt se blíží, umírající Spasitel praví: „Dokonáno jest.“ Krátký, obsahově velmi bohatý pohled na celý život. Vše, co mu Bůh uložil, vše, co proroci starozákonní předpověděli a předobrazy naznačovaly, vše jest vykonáno do poslední písmenky, nechybí ničeho. Život Kristův byl život obětí, práce a chudoby, život nejvěrnějšího plnění vůle nebeského Otce. Kéž bychom mohli všichni v poslední chvíli života takové Amen říci při pohledu na uplynulý život! Spasitel o několik minut později, když duše jeho opustila tělo, ještě jednou pohlédl na svůj život. Byl to radostný pohled na kříž, na Kalvarii, na zkrvavenou mrtvolu. Vše skončeno! Už nebude trpět na hoře Olivetské, nepnese kříže, nebude na něm umírat. Všecko skončeno. I Maria z lásky k Bohu nesmírně trpěla, jest matka bolestná, královna mučedníků; i pro ni jest vše skončeno. Už nebude utíkat do Egypta, s bolestí hledat Ježíše,

nesetká se s ním na cestě křížové, nebude státi pod křížem. Maria za bolesti pozemské a podle velikosti těchto bolestí jest odměněna a oslavena v nebi. Chtěli bychom měniti s matkou Boží pod křížen nebo u hrobu? Jistě nechtěli! Chtěli bychom s ní měniti v její slávě? Jistě všichni a to s největší ochotou! Viz, jak bohatě odměňuje Bůh utrpení pozemská, snášíme-li je trpělivě. Každé pozemské utrpení skončí. Běřme tedy ochotně kříže na svá ramena a nesme je trpělivě a s nadějí na velikou odplatu. Je-li nám kříž náš těžký, vzmužme se a s novou chutí a odvahou nesme jej vytrvale dále. Nesme trpělivě kříže své, abychom mohli na konci cesty říci klidně: dokonáno jest.

Matka odcházejícímu dítěti do ciziny dala obrázek Spasitele s nápisem: „Dokonáno jest.“ Syn teprve v pozdějších letech, když se dostavily životní obtíže a neštěstí, chápal význam těch slov, která jej vždycky povzbudila k vytrvalosti. Pamatujme těch slov, chceme-li jedenkrát s klidem říci své Amen.

Pozemské bolesti skončí, skončí i pozemské radosti. Věčná radost, věčné štěstí jest jen v království nebeském. Nezapomínejme toho, když srdce touží po zábavě, hře, společnosti, nebo radost jest v rozporu se svědomím. Zábava, končící smutným a bolestným Amen, nesmí nás nikdy připoutati, musíme se tolik ovládati, abychom vše nešlechtné a hříšné v zárodku potlačovali. Musíme také ve věcech dovolených zachovávat určitou míru. Když jsi v nejlepším, přestaň. Přispívá to k sebeovládání, když odložím knížku, která příliš poutá srdce, přeruším-li zábavu, která se mně stává vášní. Tím si ušetříme mnoho lítosti.

3. Amen celého života.

Každá modlitba a každá práce, každá radost a každá bolest mají konec. Skončí i náš život. Bohatý i chudý, šťastný i zarmoucený, zdravý i nemocný, musí umřít. Proti smrti není léku. Kdo přichází na svět, musí svět opustit. Jaké bude Amen našeho života?

Odcházel i odcházejí lidé klidně a radostně a se sladkou nadějí na život věčný. Kéž bychom se jim podobali v hodinu smrti! Jeden, když vidí blížiti se smrt, jása, prosí, aby se s ním modlili *Te Deum*, jiný vroucně děkuje Bohu za všechna dobrodíní a odchází s důvěrou v nekonečnou dobrotu a nesmírné milosrdenství, s hlubokou pokorou a úplnou odevzdaností do vůle Boží; jiný volá: Sláva Otci i Synu i Duchu Svatému; jiný: veleben buď Bůh za vše. To je překrásné a radostné Amen v hodinu smrti. Co zaručuje tak krásné Amen? Ctnostný a svatý život! Pomocnicí jest Panna Maria. Uctívejme ji denně, prosme vroucně, aby pomáhala nyní i v hodinu smrti.

Jest i jiné životní Amen, hrozná, které zní příšerně, neboť jest to Staň se, jímž se potvrzuje trest Boží nad ubohou duší. Kéž by nás přimluva Bohorodičky uchránila takového konce!

Obyčejně jaký život taková i smrt. Nejlepší přípravou na smrt dobrou jest bezhříšný život a dobré skutky. Život i smrt svěřme ochraně matky Boží, aby život i smrt Bohu se líbily a nám zjednaly věčnou blaženost.

